LYNX

FRUTTERO & LUCENTINI

Cursa Cartierelor Moarte

UMANITAS

În împrejurimile Sienei, o familie din Milano aflată în vacanţă greşeşte drumul din cauza furtunii şi ajunge la o vilă necunoscută. În noaptea următoare, cineva moare în circumstanţe misterioase. Trei zile mai tîrziu, pe Piazza del Campo, cartierele din Siena — vii şi „moarte" — vor concura în cea mai incredibilă cursă ce s-a pomenit vreodată.

ISBN 973-28-0340-1

LEI 150

FRUTTERO & LUCENTINI este numele cu care **şi-au** semnat Carlo Fruttero şi Franco Lucentini **cărţile** scrise **împreună, începînd** din 1971. **Deşi scriitorii sînt doi, autorul** este **unic. Cea mai faimoasă asociere** literară din Europa a luat naş-**tere** la Torino.

Primul roman **publicat** de cei doi scriitori, **La donna della domenica** (Mondatori, 1972), **a fost tradus** în **întreaga lume şi** ecranizat.

În momentul de faţă, cărţile lor sînt best-sellers **nu numai în** Italia ci **şi în** Germania **şi în** Franţa.

CARLO FRUTTERO
FRANCO LUCENTINI

CURSA CARTIERELOR MOARTE

Traducere din limba italiană
Claudia Dumitriu

HUMANITAS
BUCUREŞTI, 1992

Coperta SILVIA MUNTENESCU

CARLO FRUTTERO & FRANCO LUCENTINI
Il Palio della contrade morte

1983 Arnoldo Mondadori Editore S.p.A., Milano

Humanitas, 1992, pentru prezenta versiune românească

ISBN 973-28-0340-1

I

Avocatul Maggioni stă de mai bine de o jumătate de oră la fereastra asta, iar dedesubtul lui continuă să defileze încet cortegiul care precede întrecerea numită Palio din Siena.

Poligonul cu unghiurile rotunjite din Piaţa Campo este luminat de o infinitate de culori, de la cele ţipătoare ale steagurilor pînă la ocrul palid al palatelor şi la mulţimea ameţitor colorată, strînsă în jurul cerculuí de pămînt pe care se va ţine cursa sau ieşită, la fel ca avocatul, la ferestre, balcoane, tribune, creneluri, lucarne ca să privească somptuosul şarpe al cortegiului istoric care înaintează cu paşi mici, se opreşte, porneşte din nou în sunetele unui marş repetat la infinit.

În costumele medievale ale cartierelor, avocatul distinge mereu noi nuanţe şi neaşteptate combinaţii între albastrul aprins sau cenuşiu, purpuriu, auriu, verdele timid sau îndrăzneţ, galben, alb, negrul căruia cînd soarele cînd umbra îi schimbă mereu tonurile. Şi nu-i scapă nici splendidele ape ale catifelelor, mătăsurilor, brocarturilor, culoarea mată a cizmelor, harnaşamentelor, tunicilor, lucirile intermitente ale platoşelor, coifurilor, pinteníloi, halebardelor.

Spectaculoasă repetiţie. Fascinantă viziune.

Dar avocatul Maggioni nu se află aici ca să admire. Nu se află aici, hai s-o spunem, ca să se distreze. Mai degrabă, ochii săi supraveghează scena ; o spionează.

Pînă mai ieri, se poate spune că nu știa mai nimic despre Palio ; nu văzuse niciodată vreunul. Fusese la Siena poate de trei ori în viața lui și niciodată în jurul datei de 16 august (sau în jurul datei de 2 iulie). Palio era pentru el o manifestație folclorică așa cum sînt în atîtea alte orașe : 10% tradiție mai mult sau mai puțin autentică și 90% turism ; nu și-ar fi imaginat că el și soția lui Valeria vor fi implicați în ea. Pînă la ce punct, în ce mod exact, încă nu se știe. Dar are indicii, suspiciuni mari.

Sub fereastra sa s-a oprit acum cartierul Vulturului. Tobele răpăie, steagurile galben-auriu cu vulturul bicefal negru se înalță către cer, plutesc o clipă, se înfășoară în jurul lor, apoi cad în mîinile robuste ale stegarilor. Ropote de aplauze, în timp ce alte aplauze, mai îndepărtate, înșirate de-a lungul traseului, salută zborul altor uimitoare stindarde.

Bătrîna doamnă americancă din dreapta lui îi întinde cu un surîs binoclul. El a fost cel care i l-a cerut întîi și de atunci, la cîteva minute, ea este cea care i-l oferă plină de grijă.

Avocatul își ia brațul stîng de pe umerii Ginevrei, care stă cu coatele pe marginea ferestrei iar părul lung și blond îi atîrnă către piață ca și cînd vreun iubit se va cățăra pe el. Îl reglează.

Îl îndreaptă imediat spre soția lui, jos, la balconul Cercului Unității. Valeria aplaudă cu frenezie demonstrația stegarilor din cartierul Valul, în alb și albastru. În trei zile, ba chiar două, Valul a devenit cartierul ei. Entuziasm nebun, participare viscerală care, natural, la început l-a uimit și l-a iritat. O femeie ca ea, echilibrată, plină de o demnă rezervă, să se înflăcăreze pentru o treabă care n-o privește nici pe departe, despre care nu știe absolut nimic. Hai să fim serioși !

Biata Valeria, care acum se întoarce cu cochetărie spre superbul (i se pare ei) bărbat care-i lîngă ea. Cămașă albastră și cravată-fular (de la Gucci ?), frunte nobilă, bronzată pe barca cu pînze, păr abia încărunțit, nas acvilin, dinți strălucitori. Se numește Guidobaldo.

Este conte. Are pămînturi și un castel prin părțile astea.

Valeria îi surîde de jos în sus (contele este, firește, foarte înalt), fîlfîindu-și pleoapele (a convins-o probabil că are ochi minunați). Îi spune ceva cu (ar putea să jure) o voce nouă, gravă, pe care pînă acum trei zile nimeni nu i-o auzise. El îi întinde cu degetele sale lungi și puternice un pachet de Marlboro, îi apropie de țigară flacăra unei brichete de aur (Cartier ?).

Perfecțiunea publicitară întruchipată, gîndește avocatul Maggioni. Și scena, la limita artificialului, al făcutului, al falsului, îi confirmă bănuielile și neliniștile care nu mai au de-a face (sau n-au avut niciodată de-a face) cu gelozia. Îndreaptă binoclul mai jos și la marginea pistei intră în scenă un îngrijitor musculos în blugi care-și toarnă pe gît o sticlă de pepsi. Ia te uită, gîndește avocatul, ia te uită.

Restituie binoclul americancei, silindu-se să surîdă strălucitor și își pune din nou brațul pe umerii Ginevrei care se ridică și-și freacă capul și șoldul de el ca un animal tînăr (mînz ? pui de cerb ? cine poate ști). Din părul ei, prea blond, prea mătăsos, urcă un parfum nedefinit dar care poate fi fără îndoială clasificat printre cele tulburătoare, cel puțin pentru un profesionist de vîrstă mijlocie. Șamponul pe care-l folosește ? Sau apa de colonie ? Sau, poate, săpunul sau deodorantul.

Oricum, avocatul o sărută pe ceafă (asta vrea de la el ?) și constată că este în acest moment tot atît de neghiob și dezgustător ca și Valeria, care-i acolo jos cu contele ei. Tot atît de neverosimil.

Fanfara de trompete și tobe de sub turnul Mangia reia de la capăt marșul rudimentar, cartierul Vulturului se îndepărtează cu pași cadențați, întîi stegarii cu toboșarul, apoi căpitanul și scutierii, apoi primul paj cu steagul cel mare împreună cu ceilalți paji, jocheul în armură pe calul de paradă dus de zăbală de către îngrijitor, calul de cursă care încheie grupul în timp ce, cu aceeași încetineală voită, se apropie în aceeași ordine cartierul Porcului spinos, alb cu arabescuri roșii, negre și albastre...

Sub ochii avocatului, de pretutindeni, culori foarte vii, triumfătoare. Dar el nu mai poate lua această admirabilă exaltare cromatică, această scenografie prodigioasă drept ceea ce este sau drept ceea ce pare. Se află în defensivă. E neîncrezător. Aşteaptă un semn, un indiciu hotărîtor, care să-l facă să înţeleagă ce s-a întîmplat şi ce se întîmplă.

Pînă acum trei zile, avocatul Maggioni nu avea astfel de probleme. Viaţa lui, dacă ar fi făcut-o să defileze în Piaţa Campo, ar fi alcătuit un cortegiu iremediabil lipsit de culoare, cenuşiu. Ia să vedem studiile, cîte o fată, o soţie (frumuşică, dar nimic deosebit), doi băieţi (care fac camping pe undeva), o carieră fără surprize într-un oficiu juridic al unei societăţi de asigurări. Să adăugăm : o legătură cu o colegă, încheiată după şase luni, un apartament la munte, un hobby — timbrele, cîte o excursie organizată (New York, California, Egipt), cîteva experienţe culinare pentru prieteni, duminica. În fond, puţine lucruri cu care s-ar fi putut lăuda.

Dar întotdeauna i-a mers aşa : nu ceruse niciodată mai mult, nu regretase niciodată că nu este un penalist cu faimă, sau un mare om de afaceri, un mare artist, nu invidiase niciodată vedetele din sport, din politică sau ale scenei, de care erau pline revistele săptămînale cumpărate cu religiozitate de soţia lui. Cu care avusese dintotdeauna raporturi fără complicaţii, cu certuri şi neînţelegeri prevăzute de orice manual de conversaţie (de la „Singurul lucru pe care nu-l suport este văicăritul“ pînă la „Adevărul este că eşti un egoist înnăscut, ca toţi bărbaţii“) ; cît priveşte elanurile trupeşti, dintr-un motiv oarecare se nimereau întotdeauna între două fraze de tipul „Pentru Dumnezeu, încet, s-a întors doamna Zoli“ şi „Aşa, acum dacă îţi muţi cotul, îi telefonez nenorocitului ăla de instalator“.

O viaţă moderată sau, dacă vreţi, mediocră, viaţa lui. E limpede că acum o judecă astfel, privind-o, ca să zicem aşa, de la fereastră ; dar în fond era conştient de asta şi înainte şi nu-i era deloc neplăcut.

Citea statisticile despre gripă, despre fumat, despre consumul de pui și ouă ; și se recunoștea cu satisfacție printre diferitele procente : uite-mă în acești 40% care pun puțin zahăr în cafea și în 59% care merg în concediu în august.

Acum trei zile (în 13 august), într-o mașină cu o capacitate cilindrică mijlocie cumpărată de 18% dintre automobiliștii italieni, soții Maggioni mergeau de la Milano către o fermă situată între Arezzo și Siena, unde fratele Valericî se retrăsese de cîțiva ani ca să trăiască „o altă viață" împreună cu un grup de prieteni : toți foști directori, foști bancheri, foști directori de agenții publicitare, foști ceva care se săturaseră de metropola poluată și haotică și care acum cultivau trufandale, măsline, vindeau foarte scump conserve și vin ; persoane foarte dragi pe care, totuși, avocatul nu reușea să le ia în serios.

— Eu în schimb le admir, — spuse Valeria în timp ce părăseau autostrada — au avut curajul s-o rupă dintr-o dată. Și apoi e o treabă bună.

— O fi, dar mie încă mi se pare că-i un fel de joacă.

— Ce joacă, dacă au bătături la mîini uite așa de mari !

— Nu știu, treaba asta cu întoarcerea la natură, cu fructele pămîntului etcetera, etcetera, trebuie să mărturisesc că nu mi-a inspirat niciodată încredere.

— Nu asta-i problema, ci că tu erai sigur că după șase luni se vor întoarce cu toții acasă cu dureri de șale și că în fond te sîcîie că au reușit. Chiar și financiar.

— Aș vrea să le văd bugetul. După mine, e încă bine dacă ajung să nu piardă.

— Ei, și dacă-ar fi așa ? Cel puțin duc o viață mai sănătoasă, mai... autentică.

După o săptămînă de viață autentică la fermă, cînd fuseseră în alte dăți, Valeria începea să capete acea expresie visătoare a cuiva care se gîndește în taină la vitrinele de pe bulevardul Vittorio Emanuele într-o seară de noiembrie. Dar asta nu o împiedica să apere

cu elan „ruptura decisivă" a lui Paolino & Compania, devotamentul lor exemplar față de tomate, iepuri și muște.

— O viață mai adevărată, întări ea.

Între scurte reluări de conversație și tăceri prelungite (lipsește un manual de conversație pentru perechile aflate în mașină) avocatul și-a continuat drumul spre ferma „Zumzăiala" cu o viteză moderată și fără vreun fel de presentimente.

Valeria i-a reproșat apoi că ar fi putut să conducă mai repede, drumul era bun, circulația nu prea mare. Bun, dar atunci : cine întîrziase cu două ore plecarea din Milano cu ultimele pregătiri ? („Vrei pulovărul albastru ?", „Unde-o fi șalul portughez ?") Și mai mult : dacă la intrarea pe autostradă, la Melegnano, ar fi fost coada mai mică... dacă nu ne-am fi oprit să mîncăm la Parma... dacă...

Adevărul este, se gîndește avocatul Maggioni, că soția lui, ca toate femeile, acceptă cu greu ideea de destin, sau de întîmplare, ca să folosim un cuvînt mai puțin impresionant. Are nevoie să urce din inel în inel în înlănțuirea evenimentelor, să descopere acel lucru, după ea, hotărîtor, determinant vinovatul pe care să-l ici de gît. Chiar dacă nu mai e nimic de făcut, îi rămîne consolarea (slabă, după părerea avocatului, lipsită de orice suport) de a se gîndi că ar fi putut interveni, acționa, evita, preîntîmpina. Și cu asta, nu găsește deloc că este nelogic să așeze printre diferiții vinovați și ziua de 13, recunoscută ca zi cu ghinion pentru cei care călătoresc.

Orice „reconstruire a evenimentelor", chiar pe cea a unui pahar spart, ar trebui să parcurgă cu strictețe întregul labirint al trecutului, să țină seama de orice cotitură, de orice încrucișare, de orice bifurcație ; ar trebui să refacă, de jos în sus, suma de neimaginat a datelor minime și maxime care duc, în sfîrșit, la Adam și Eva.

Ca să rămîi cu picioarele pe pămînt, reflectează avocatul, punctul de plecare cel mai rațional în cazul

nostru este ploaia cu grindină. E adevărat : cu o oră mai devreme sau cu una mai tîrziu ar fi evitat-o. Să spunem că destinul (soarta, îi spun la Siena) a vrut altfel, şi să reconstruim întîlnirea acestei perechi mijlocii, puţin somnoroasă şi obosită de călătorie, cu o grămadă de nori de furtună formaţi la 13 august, către seară, deasupra colinelor dintre Arezzo şi Siena.

II

Privind cortegiul istoric ce defilează în Piața Campo și observîndu-i înaintarea solemnă dar și meticuloasă în care fiecare mișcare, fiecare gest se conformează unui ceremonial elaborat de-a lungul secolelor, ultimul lucru la care te-ai putea gîndi ar fi întîmplarea. În acest fast nu există nimic care să nu fie studiat, calculat, îndrumat, reglementat ; și chiar orașul, atît de compact, parcă baricadat în severitatea sa medievală, pare să excludă capriciile și iresponsabilitatea hazardului. Singurul lucru lăsat în seama sorții, în cursa din acest Palio, pare a fi cursa însăși.

Dar nu este așa. Palio este reglementat de soartă, ea este una din protagonistele lui codificate, cu mult înainte ca întrecerea să fi început. Toboșarul în roșu aprins al cartierului Turnul, care răpăie chiar în acest moment sub fereastra avocatului Maggioni, și stegarii Lupoaicei care fac piruete cu mătăsurile lor alb-negru la cincizeci de metri mai în față, defilează în această ordine în urma unei trageri la sorți, iar o altă tragere la sorți va decide în ce ordine vor fi chemați caii la start.

Iată, calul de curse al Girafei, care saltă acum sub balconul Valeriei, strunit cu greu de îngrijitorul lui, nu aparține cartierului, nu a fost ales sau cumpărat de Căpitanul sau Magistratul cartierului Girafa. Nici un cal nu aparține cartierelor. Înainte de fiecare Palio, o comisie anume numită examinează vreo douăzeci de cai de curse, alege zece, și îi atribuie prin tragere la sorți cartierelor care concurează. Astfel, nu se poate

ajunge ca acele cartiere mai bogate să-şi asigure mereu caii cei mai buni (deşi se poate întîmpla ca soarta să-i dea aceluiaşi cartier, de trei ori la rînd, acecaşi gloabă).

Valeria, punct alb pe balconul de jos, nu pricepe nimic din labirintul de probabilităţi care iradiază din Palio. Ieri (nu, alaltăieri) în timp ce Guidobaldo se tot lungea mieros asupra acestor mecanisme, ea se prefăcea că pricepe totul : buze strînse, gesturi largi de aprobare, un murmur potrivit de ah, ia te uită, ce spui, ia uite, am înţeles. Nu înţelegea nimic, avocatul o cunoaşte bine. În schimb, a fost el, îşi aminteşte bine, cel care a provocat cu remarcile sale cîte o lămurire folositoare.

Pentru un manual de conversaţie despre Palio

Guidobaldo — Sînt 17 cartiere în Siena dar numai 10 concurează la Palio.

Valeria — Serios ? Cum aşa ?

G.baldo — Pista din jurul pieţii e îngustă, neregulată, plină de suişuri şi coborîşuri şi curbe cumplite (notă lungă despre ucigătoarea curbă de la San Martino). Vă puteţi închipui ce s-ar întîmpla cu şaptesprezece cai lansaţi împreună în galop ? N-ar rămîne în picioare nici douăzeci de metri.

Val. (acoperindu-şi ochii) — Bietele animale !

G.baldo — Aşa că la fiecare Palio concurează numai 10 cartiere iar cele 7 rămase participă de drept la Palio din anul următor şi aşa mai departe.

Avocatul — Şi cele 3 care mai rămîn pînă la 10 ?

G. baldo — Sînt trase la sorţi dintre cele 10 care au concurat în anul precedent.

Av. (după un calcul rapid) — Dar atunci se poate întîmpla ca 3 cartiere să concureze la Palio în fiecare an, iar 4 să nu concureze decît doi ani din trei.

G.baldo — Sigur, dar ce poţi face ? Soarta.

Val. — De necrezut.

G.baldo — Şi nu-i numai astă. Închipuie-ţi, draga mea, că tot acest joc de probabilităţi se complică, se îmbogăţeşte, se multiplică prin faptul că Palio se ţine de două ori pe an, la 2 iulie şi la 16 august, dar fără că

aceste două date atît de apropiate să fie considerate ca urmînd una după alta, să poată fi comparate.

Val. — Oh !

G.baldo — Iulie merge cu iulie, august cu august, aşa se spune pe la noi. Practic, e vorba de două serii cronologice complet deosebite, chiar şi psihologic. Cine şi-a văzut cartierul pierzînd la mustaţă (a soartei) la Palio din 2 iulie, nu poate spera să-şi ia revanşa după numai cîteva săptămîni (dacă soarta a decis ca la 16 august cartierul lui să concureze din nou) ci numai în iulie din anul următor, sau după doi ani, conform viitoarelor trageri la sorţi.

Av. — Adică o dublă contabilitate.

G.baldo — Şi o dublă pasiune. Nerăbdarea, speranţa, imboldurile, mînia sînt identice şi la un Palio şi la celălalt ; şi totuşi complet separate, diferite. M-aţi înţeles ?

Val. (împreunîndu-şi mîinile, extaziată) — Bineînţeles ! E un lucru minunat !

Asta-i deci soarta la Siena. Mai puţin augustă decît Fatalitatea, mai puţin înfricoşătoare decît Destinul, mai elegantă decît Întîmplarea, mai serioasă decît Norocul, soarta şi-a găsit aici o măsură familiară, toţi vorbesc de ea cu o resemnare afectuoasă, vorbesc ca despre o rudă ciudată pe care eşti nevoit s-o adăposteşti în casă. Este al optsprezecelea cartier, al unsprezecelea cal care ţîşneşte nevăzut din corzile de plecare.

Culorile dispăruseră de pe cîmp, dar avocatul nu băgase de seamă ; se gîndea vag că ajunsese la apusul soarelui. Nu au fost alte prevestiri. Trecerea s-a făcut în mod brusc şi zgomotos ca şi cum maşina ar fi sfîşiat o pînză întinsă de-a latul drumului. Asfaltul uscat şi cenuşiu s-a întrerupt de la un metru la altul şi roţile au derapat pe un strat deja impresionant de boabe de grindină îngrămădite.

Blestemînd cu voce joasă (dar vede acum, retrospectiv, credincioasele cauciucuri X-100 antiderapante) a încetinit cu prudenţă şi a redresat automobilul în timp ce, în întuneric, mîna lui căuta butonul ştergă-

toarelor. Valeria, care moţăia lîngă el, s-a ridicat să privească dincolo de lamelele în mişcare.

— Ce se întîmplă ?

— Grindina.

Au fost orbiţi de un fulger care desenă pe nori o imensă pînză de păianjen sfîşiată. În zgomotul asurzitor care a urmat s-a auzit ca de pe un deal îndepărtat vocea Valeriei care-l ruga :

— Opreşte-te, opreşte-te !

Avocatul a aprins farurile, a semnalizat trăgînd pe dreapta. Maşina părăsi încet drumul şi se împotmoli greoi lîngă un şanţ, pe un dreptunghi minuscul de argilă galbenă.

— Unde sîntem ?

— La vreo douăzeci de kilometri de Siena.

— Să mori de ciudă, eram ca şi ajunşi.

Ciocăneala seacă, agresivă a grindinii te făcea să te gîndeşti la reacţia unor insecte dezorientate, la mitoane de mandibule înfuriate. Dincolo de un metru, nu se mai vedea decît la lumina spasmodică a fulgerelor. Boabele de grindină săreau sus şi des pe portbagaj, pe geamuri, pe acoperiş şi împreună cu duruitul ostil, frigul lor se răspîndi în interiorul vineţiu al maşinii. Cei doi rămaseră un lung moment în tăcere, într-o intimitate uimită de naufragiaţi suspendaţi într-un ţinut necunoscut, eliminaţi, neputincioşi.

Apoi un fulger căzu foarte aproape, cu troznet lemnos, ca şi cum însuşi tavanul cerului ar fi cedat.

Pentru un manual de conversaţie în timpul furtunilor de vară :

— Mie mi-e frică. Mi se pare că au ceva cu mine.

— Fulgerele ? Nu-ţi băga în cap asta.

— Şi dacă unul cade pe maşină ? Metalul le atrage, nu ?

— Sîntem izolaţi de cauciucuri.

— Uită-te la şanţ, dă pe dinafară, te pomeni c-o să fie inundaţie.

— Hai, linişteşte-te. Hai să fumăm o ţigară.

— N-am chef. Mi-e frică. Mai e şi frig.

— Să dau drumul la căldură ?

— În plin august ? Și cînd te gîndești că la Milano erau 36 de grade.

Afară întunericul se micșora pe nevăzute și o lume redusă începea să prindă formă și culoare în jurul mașinii. Printre șirurile abia mai rărite de grindină se zăreau o grămadă de pietre, o cutie de tinichea strîmbată, o floare de grozamă. De la vest sosi o rafală îngrozitoare, lăsînd în urma-i o fîșie de cîmp cu lanul înnegrit, un nuc zgîlțîit. Pe drum, la o palmă de ei, trecu, înalt și estompat, paralelipipedul unui camion încărcat cu automobile.

— Dacă ăia merg, putem merge și noi. Nu-mi place să stau aici.

— E periculos, vizibilitatea e redusă cu 75%.

— Te rog, e mai periculos aici, cu șanțul ăsta care o să ne tîrască cu el dintr-o clipă în alta.

În această reconstituire, meditează avocatul, ieșe în evidență supunerea (sau lașitatea) lui ca soț. Ar fi putut s-o țină pe-a lui, să impună precauția, prudența. În schimb, deși nu era deloc molipsit de neliniștea soției, a fost de acord să plece.

Și a fost ca și cum ar fi înaintat în interiorul unui televizor defect, ca și cum și-ar fi deschis un loc de trecere (acum își amintește că s-a gîndit tocmai la asta) printr-un talmeș-balmeș de mărunțișuri electronice.

III

Cartierele din Siena sînt 17 şi chiar pentru un sienez nu e uşor să şi le amintească pe toate la rînd. Pînă la şase sau şapte ajunge oricine Gîsca, Valul, Omida, Girafa, Lupoaica, Porcul spinos, Cochilia. Apoi începe să le încurce : Licornul... Vulturul... Pantera... Girafa... nu, Girafa am spus-o... Berbecul... Dragonul, Cucuvaia... Omida ?... am numărat-o o dată şi pe Omidă... ah, Broasca Ţestoasă, Porcul spinos...

Şi Pădurea, uite-o, tocmai soseşte sub fereastră. Frumoasa cerboaică (sau gazelă) de lîngă avocat are încheietura mîinii stîngi pusă în ghips (căzătură de pe cal) şi nu bate din palme ca să-i aplaude pe steagarii cartierului ei, adică Pădurea. Dar îşi ia de la gît fularul verde-portocaliu cu simbolul rinocerului şi-l flutură cu moderaţie.

Ginevra are douăzeci de ani şi trăieşte la Florenţa, unde studiază, după cît se pare, ceva. Dar e născută aici, în cartierul Păduri şi cînd a venit pe lume i s-a dat cu ceremonie acest fular de mătase, dovadă eternă de apartenenţă şi fidelitate faţă de cartier.

— Dar să presupunem că soarta făcea să nu te naşti la Siena ci într-o regiune oarecare ? Ce se întîmpla în acest caz ?

— Nu ştiu.

— Sau te năşteai într-un taxi, în timp ce maică-ta se ducea la clinică. Ce are importanţă, cartierul mamei, al tatălui, cartierul pe unde trece taxiul sau, poate, cel al şoferului ?

— Nu ştiu.

— Şi ce se întîmplă cu cartierele unde sînt maternităţile ? Ar trebui să aibă mai mulţi locuitori ca celelalte, nu ? Ba, mai mult, cu timpul ar trebui să rămînă numai ele.

— Nu ştiu, nu-mi amintesc, ar trebui să-l întrebi pe Guidobaldo sau pe bunică-mea care a fost Căpităneasa cartierului Cochilia. Ei ştiu toate chiţibuşurile astea, eu mi-am pierdut, în realitate, cu nerușinare, orice interes.

În realitate nu e adevărat, se gîndi avocatul. Şi ea a auzit de ani de zile vorbindu-se de Palio, înghiţit încă de copil pasiunea şi chiţibuşurile. Deci sînt două posibilităţi : ori se făleşte cu o indiferenţă tipică pentru vîrsta ei faţă de aceste lucruri „depăşite", respinge polemic obligaţia de „a păstra mereu în inimă cartierul ei", aşa cum pretinde retorica citadină ; sau se preface a avea o detaşare care ascunde un ataşament excesiv, bolnăvicios, disperat, periculos.

Este oare o fată periculoasă, pisicuţa asta ce poate fi comparată şi cu o madonă, cu o zînă, cu un înger ? Avocatul Maggioni îşi pune întrebarea asta de două zile. Se întreabă dacă va sfîrşi călcat în picioare sau luat în corn de către un rinocer. Şi între timp, şi el, în mijlocul tuturor acestor simboluri, începe să vadă lucrurile sub un aspect heraldic. Ce animal ar merge cu steagul lui ? Musca în pînza de păianjen ? Peştele atîrnat de undiţă ? Fluturele lîngă flacără ? Fata asta te duce de nas, spunea dimineaţă Valeria parfumîndu-se (exagerat) pentru Guidobaldo al ei. Ca şi cînd ea, la rîndul ei...

Avocatul priveşte cu mîhnire punctul alb care este Valeria pe balconul îndepărtat drapat în roşu, îşi închipuie cum buzele ei schiţează în tăcere lista cartierelor pe care ar dori atîta să le ştie, să le înşire ca o mitralieră :

— Pădurea, Lupoaica, Turnul, Cochilia, Giraf a, Broasca ţestoasă... Dragonul... Vulturul... Turnul... nu, pe Turn l-am spus.

— Atenţie !

— L-am văzut.

Forma masivă a camionului, mergînd acum încet, se hurduca în faţa lor, cu luminile de poziţie de un roz muribund ; de cele două părţi, ca un uriaş car de război, roţile duble erau armate cu valuri ameninţătoare de apă.

Avocatul îl urmă la distanţa necesară, nu avea nici o intenţie să încerce să-l depăşească în condiţiile acelea. Spre dreapta, creste roşietice şi cafenii se străduiau să iasă din neant, arătau cînd o pădure, cînd un fragment vag de livadă de măslini, cînd cinci sau şase ciori lipite de pămînt, lucioase, impasibile păsări ale potopului.

Parapetul unui pod se profilă, dispăru într-un vîrtej.

— Ei ! Nu-i ăsta ?... — strigă Valeria întorcîndu-se brusc.

Înainte de a ajunge la fermă era într-adevăr un pod ; dar venea după o culme şi avocatul nu văzuse nici o culme (pentru el, s-o spunem între paranteze, aceste puncte de reper primitive — podul cel mic, lamul de floarea soarelui la dreapta, puţul vechi la stînga etc., de care erau mîndri Paolino & Co şi care fac parte din „ruptura netă" cu civilizaţia — par să crească numai confuzii).

Conversaţie despre ruptura netă :

— Nu înţeleg de ce nu pun un indicator, sau măcar o săgeată. Cum să ştie lumea că acolo vînd ulei şi toate celelalte ?

— Pe ei nu-i mai interesează clientul ocazional, ba chiar dimpotrivă. Lucrează numai pentru cunoscători, pentru oameni selecţionaţi, au o întreagă reţea de vînzare care...

— ...stîrneşte invidia Fiatului, IBM-ului.

— Chiar aşa. Vine lume de la Zürich, de la Frankfurt, ca să le ia ulciul şi ceapa şi dulceţurile...

— Pentru mine, lume care plăteşte dulceaţa cu 300% faţă de preţul care în mod normal...

— Dar a lor e specială, făcută după o reţetă din 1012 pe care bunica Graziellei...

Într-o reconstituire orice lucru poate avea importanță. Va fi deci menționată și o formă ștroindă de apă și nedeslușită apărută în acel moment din direcția Sienei, care deveni apoi pentru cîteva secunde o motocicletă mare încărcată de boccele și valize, motociclistul negru de apă și cauciuc, tovarășa sa agățată în disperare de el.

Avocatul nu-i va mai vedea vreodată dar s-a distras gîndind ceva de genul „ăștia sînt nebuni, pe două roți, da' cine-i pune" etcetera. Valeria îl întrerupe cu un țipăt un mic parapet al unui pod și imediat după el un drum mărginit de copaci pleca chiar din șosea și se pierdea în sus.

— Asta e ! Am ajuns !

— Și culmea ?

— N-ai fost atent ! Îți spun că ăsta-i drumul ! Apucă pe el ! Apucă pe el !

Abia aștepta să vadă clipa cînd avea să se refugieze printre dulcețurile și muștele din 1912, să se așeze în fața unui cămin în care arde focul, în mînă cu un pahar de rachiu de 60 de franci elvețieni, 55 de mărci, 30 de dolari sticla.

Acela a fost, în mersul evenimentelor modificat de furtună, momentul hotărîtor. Grindina încetase în mare parte, înlocuită însă de o ploaie aproape tot atît de puternică și îndîrjită care întuneca detaliile ca într-o tipăritură luată de pe o matriță deja uzată. Cu toate acestea, cum soția lui era atît de sigură și grăbită, cum și el voia să iasă odată din potopul acela, cum, în sfîrșit, soarta-i soartă, avocatul Maggione intră, după o scurtă ezitare, printre cei doi simpli pilaștri de cărămidă. Nu era nici un gard.

Cerul continuă să fie de un albastru ce depășește orice imaginație.

Clopotul din turnul Mângla continuă cu dangătele lui solemne.

Fanfara de sub Palatul Comunal continuă cu sunetele ei argintii.

Din strada Casato, rană neagră în coasta argiloasă a palatelor, continuă să se scurgă cortegiul istoric, cartier după cartier.

Cartierele intrate în piaţă pînă în acest moment, numără avocatul cu sîrguinţă, sînt opt : primul (ajuns acum la cotitura San Martino) este Valul, urmat de Girafă ; apoi Vulturul, apoi Porcul spinos, apoi Lupoaica, care se prezintă acum în faţa Cercului Unităţilor, apoi Turnul, apoi Pădurea (încă sub fereastra lui, care se deschide la vreo douăzeci de metri înainte de linia de plecare, numită şi „corzile", numită şi „start"), în timp ce din dreapta se apropie Cochilia. Opt. Încă două, şi cele zece concurente vor fi toate aici. Apoi vor veni cele şapte care nu concurează anul acesta, urmate (prin tradiţie) de reprezentanţii celor şase cartiere care nu mai există. Şi ultimul va sosi Carul cel mare, tras de patru boi, care-l duce pe el, pe Palio (zis şi „cîrpă", zis şi „cearşaf") un steag de mătase agăţat de o halebardă, care devine proprietatea cartierului cîştigător.

Reguli nenumărate, dar şi excepţii infinite şi precedente, aşa cum a început avocatul să înţeleagă. Chiar doctul De Luca, procurorul adjunct care se ocupă de cazul de moarte suspectă de la vilă, îi spunea ieri seară că el însuşi, după şase ani de Siena, nu se descurcă cu codicele şi terminologia folosite la Palio.

— E o limbă străină, iată ce-i. Totul are un nume diferit, special : clopotul cel mare din Turn se cheamă „Nunto" (rezumat), trîmbiţele oraşului se numesc „chiarine" (trompete), cortegiul cartierelor se numeşte „plimbare" şi grupurile care defilează „aparitii", pajul care duce stindardul cartierului se cheamă „bibelou", calul de curse se numeşte „barberin" şi îngrijitorul lui „barberinos", calul de paradă care defilează călărit de jocheu se cheamă „epuizatul" şi fiecare jocheu are o pereche.

Avocatul priveşte smaltul albastru impecabil deasupra liniei geometrice a acoperişurilor şi se întreabă dacă şi cerul are un alt nume aici, la Siena. Şi dacă nu cumva are şi el un alt nume, acum că se află aici Av. Lorenzo (Enzo) Maggioni zis şi...

Drumul urca drept și galben de mîl între dubla, regulata înșiruire de copaci, chiparoși drepți alternînd cu pini umbrelă cu coroana mare și răvășită de vînt. Valeria privea în jur deja ușurată, avocatul privea îngrijorat drumul, rușinos deformat de movile, găuri, culmi, brazde adînci de jumătate de metru care-l constrîngeau la un alunecos slalom. Panta era de cel puțin 12°, mîlul venea în jos ca un torent de lavă în care pînă și cauciucurile X-100 mușcau cu greu.

— N-am văzut niciodată un drum mai nenorocit.

— Tu ai vrea peste tot ciment și asfalt.

— Nu, da' ce mare lucru e să împrăștii un camion de pietriș ?

— Să refaci un drum costă o groază de bani.

— Credeam că cu toate dulcețurile, banii nu sînt..

— Ce legătură are, ei au venit aici din idealism, nu ca să se îmbogățească.

— Da' spuneai...

Un cîine lucios și negru alergă spre ei lătrînd și Valeria îl salută cu afecțiune inutilă în timp ce el fugea pe lîngă mașină ca să complice și mai mult manevra.

— Bună ziua, Bobo, Bobo drăguțule ! Vezi ? M-a recunoscut.

Avocatului i se părea că nu recunoaște drumul, aluneca ba într-o parte ba în alta pe noroiul acela din ce în ce mai lipicios, îndreptîndu-se spre o membrană cenușie care se retrăgea mereu între doi pini, doi chiparoși, doi pini, doi chiparoși și riscînd în orice moment să se lovească fie cu partea din față, fie cu cea din spate de copaci (sau de cîine). Dar probabil că această concentrare la volan l-a făcut să i se pară urcușul mai lung decît ultima oară.

În cele din urmă, așa-zisul drum o luă la dreapta, își pierdu copacii, deveni mai puțin abrupt și mai puțin alunecos (dar rămase tot atît de prost) cățărîndu-se pe colină în curbe bruște. Sosiră la un soi de terasă rustică, cu niște amărîte de bănci în jurul unei mese ; de aici un alt drum cu iarbă cobora către o vale laterală. Avocatul se opri la răscruce :

— În sus sau în jos ?

— În sus, în sus, ferma e aproape de vîrf.

— Știu, dar îmi amintesc și de un drum ce coboară, cred și un zid netencuit care se...

— Uite, uite ! Caii !

Prin ploaie se distingeau cu greu siluetele zvelte și lucioase care galopau în grup pe coasta dealului de ulături, cu capetele plecate și apoi brusc înălțate iar către cer, cu cozile zbîrlite de vînt. Într-o clipă toată herghelia traversă în diagonală o limbă de pămînt și dispăru în desișul tufișurilor urmînd o cărare nevăzută.

— Or fi cai sălbatici ?

— Nu cred, trebuie să fie caii lui Paolino, îmi spusese că voiau să deschidă un manej.

— Ca să mai scoată niște bănuți ? Sînt buni idealiștii.

— Caii sînt animale superbe și apoi toată lumea călărește în Toscana. E un sport foarte răspîndit și dacă cineva stă la țară cu atît mai mult...

— Dacă aduce bani, fac foarte bine.

— Chiar nu poți să te gîndești la altceva ?

— Ei sînt cei care nu se gîndesc la altceva, ia te rog. Ceapă, dulceață, cai... ai să vezi că între timp au deschis un restaurant rustic.

— Nu văd ce-i rău în asta, oricum e mai bine decît să lucrezi la Milano într-un birou.

Aiureală, își spuse avocatul.

Și cînd, după alți două sau trei sute de metri de cotituri și hurducăieli sosiră la amplul luminiș din vîrful colinei, remarcă imediat pavajul cu pietre, balustrada, un șir de lămîi în vase de teracotă și se gîndi într-o fracțiune de secundă : ce restaurant ? ! Și-au și făcut un hotel de lux !

Apoi privi ferma care în lumina incertă a ploii devenise o vilă acoperită pe jumătate cu iederă, cu ferestre cu duble arcade, cu o nobilă logia, statui cenușii, blazoane cenușii prinse în tencuială și își dădu seama că nu greșit locul.

IV

De jur împrejurul concavei, înclinatei Piețe Campo (care are forma unei scoici și e pavată în zig-zag cu cărămidă arsă) trece un inel de piatră lung de mai bine de 30 de metri. Pe acest perimetru, cu cinci zile înainte de Palio, un amestec special de zgură și nisip, păstrat și îngrijit din an în an în pivnițele și depozitele orașului, este împrăștiat și bătut pe o grosime de 20 cm și o lărgime de 7 m și 50. Se spune atunci că „pămîntul se află în piață", adică febra întrecerii a ajuns la stadiul acut.

Cursa (numită și „carieră") este de foarte scurtă durată. Caii, călăriți fără șa de jochei, trebuie să facă numai trei tururi de pistă și o fac într-o sută de secunde. Dar acel minut și jumătate, așteptat, pregătit, imaginat, visat de un an întreg de un întreg oraș și, în mod insuportabil, întîrziat de ultima, bine pusă la punct, chinuitoare amînare cu cortegiul istoric, explodează în sfîrșit cu o furie eliberatoare care nu-și are seamăn în nici o altă competiție din lume. E ca țîșnirea unui imens resort, ca o erupție vulcanică, ca ruperea unui dig, ca...

Val. (cu cea mai mare dezinvoltură) — Ca un orgasm.

G. baldo — Chiar așa.

Av. (în sinea lui) — Sfinte Dumnezeule !

G. baldo — Dacă uiți asta nu poți să înțelegi nimic din Palio. Apogeul este fulgerător, dar tensiunea s-a acumulat, înfierbîntînd, pe tot parcursul anului.

Val. (ton inteligent) — Adică o erecție care durează 365 de zile.

G. baldo (același ton) — E o comparație la care eu însumi m-am gîndit adesea.

Av. (în sinea lui) — Scîrboși și nerușinați.

Totuși nu scîrbosul — își amintește avocatul — a fost cel care a deschis portiera Valeriei, care i-a făcut semn să coboare sub umbrela mare și verde, ci un tînăr servitor filipinez sau oricum asiatic, ochi migdalați, piele măslinie și o claie de păr foarte negru. Răpăitul ploii făcea ca explicațiile să fie mai dificile, cu Valeria care repeta spune-i tu, el care se apleca să-i strige că au greșit drumul și filipinezul care stătea acolo fără să vorbească, surîzînd enigmatic.

(Ce limbă vorbesc filipinezii ? își amintește că s-a gîndit la asta. Spaniola ? Engleza ? Filipineza ? Lăsînd la o parte faptul că ăla, pentru cît știa el despre individ, putea să nu fie deloc filipinez.)

Apoi din logia apăru înalta și aristocratica figură a celui care nu devenise încă Guidobaldo, care, indiferent la intemperii, cu pasul normal, veni pînă la mașină și puse capăt scurt certei celor doi soți („Și eu mi-am dat seama că ceva nu era în regulă, aleea lui Paolino are numai chiparoși." „Dar ai recunoscut pînă și cînele !") invitîndu-i cu autoritate să părăsească acel potop, să intre un moment în casă, să telefoneze de acolo prietenilor lor și alte ospitaliere amabilități.

Poate acum avocatul, cu mintea de pe urmă, să spună că s-a gîndit imediat la amabilitatea unui păianjen ? Nu, cinstit, nu poate s-o spună. Cu toate exclamațiile sale „Vai, bieții oameni !", „Dar ce supărare !", „Da' e un lucru îngrozitor !", omul îl făcea să se simtă un supraviețuitor interesant, intrat în acel 0,5% salvat la momentul potrivit de la Pompei. Întinse mîna Valeriei și cu umbrela filipinezul o însoți pînă la logia, apoi se întoarse să-l salveze și pe el.

Și alci, în fond, saltul a fost rapid dar cu totul natural și așa cum intraseră fără să-și dea seama în grindină, tot așa avocatul s-a trezit în acel hol imens și în-

tunecat unde două globuri opace, cu blazoane pictate pe ele, împrăştiau un minim indispensabil de lumină pe arcuri, coloane, bolte joase, mobile negre, tablouri mari cu doamne şi gentilomi şi pe biata Valeria, în picioare, la picioarele unei scări mari care cobora direct din golul sideral. Dar soarta nu le lăsă o singură clipă ca să şovăie, să bănuiască fie chiar într-un mod vag (şi de altfel, în ce altfel de mod ?).

Cîinele de mai înainte mîrîi dintr-un ungher şi veni să-i miroasă în timp ce o uşă se deschidea scîrţîind şi apăru o femeie înaltă şi osoasă cu un pahar în mînă.

— Nu erau ei, îi spuse bărbatul.

Auzind o maşină sosind pe esplanadă, explică el soţilor Maggioni, crezuseră că erau nişte prieteni aşteptaţi să vină de la Roma. Valeria se scuză de încurcătură, de deranj, s-au făcut prezentări ciuntite (avocatul n-a înţeles numele celor doi, bineînţeles, nici ce legătură era între ei) şi din nou scuze, proteste, compătimiri, alte dar-vă-rog şi da'-de-unde şi în acelaşi mod rapid, fluid, cu nimic alarmant au încercat să telefoneze lui Paolino & Co, dintr-o nişă din spatele unui pilastru, tăcerea aparatului, ipoteza că furtuna întrerupsese din nou linia aşa cum se întîmpla adesea prin părţile acelea (întrerupere clară oameni buni), apoi li s-a făcut invitaţia să aştepte un pic, să rămînă pînă cînd situaţia generală se va îmbunătăţi, nu avea sens să te aventurezi pe drumuri de ţară tocmai acum, căile şi potecile erau impracticabile, le-ar fi trebuit o maşină de teren, puteau să sfîrşească într-un şanţ cu limuzina lor de oraş !

Mie-mi spui, se gîndea avocatul.

Valeria îi aruncă o privire intensă, dar el nu înţelese dacă voia să-i spună să rămînă sau să refuze, sau poate ea însăşi nu ştia la ce să se hotărască (dar cu femeile descoperi întotdeauna după aceea că ele voiau să spună contrariul a ceea ce ai decis tu ; nu le-ai înţeles, o dată mai mult). A decis totuşi să accepte, fie pentru că era destul de obosit şi de neatent, fie pentru că tunetele şi fulgerele şi căderile de apă care între

timp continuau afară, păreau din acel adăpost cu adevărat biblice, era un miracol de a fi scăpat cu viaţă.

Acceptă (Valeria n-ar fi îndrăznit niciodată cu spaima ei de a nu „deranja") oferta unei mici vizite la toaletă, „pentru a-şi spăla mîinile" şi, drept călăuză, pe o filipineză tînără şi micuţă ca şi filipinezul, a cărui soţie ar fi putut să fie, care i-a condus jos, pe o scară de cărămidă printr-o logia mai mică, închisă cu geamuri şi plină de plante, printr-un mic hol dedicat unui cap de mistreţ şi, după alte cotituri şi întoarceri, îi părăsi la jumătatea unei galerii lungi cu ferestre mari, în faţa unei uşi de stejar care putea ascunde o sufragerie, o capelă, o sală de arme.

Intră Valeria iar el rămase să se plimbe ca un cretin în penumbră, printre alte vechi portrete şi mobile austere luminate din cînd în cînd de fulgerele strălucitoare ale furtunii. Impresia de a fi rămas acolo „ca un cretin", în amintirea avocatului, traduce conştiinţa *post factum* că exista deja totul pentru ca să i se ridice părul pe cap : vilă necunoscută, gazde prea amabile, servitori orientali, chiar podeaua cu patrate mari albe şi negre, pe care răsuna ecoul paşilor lui de pion în momentele de linişte.

Se duse la una din ferestrele mari şi zări un peisaj decapitat de nori grei şi întunecaţi, mişcîndu-se încet, care tîrau printre cutele mai joase ale colinelor acoperite de tufişuri bucăţi mari de vată albicioase şi zdrenţuite. Şi deodată, dintr-un luminiş din fundul văii, îi apăru din nou grupul de cai în galop, compact şi totuşi instabil, o învălmăşeală de crupe negre, cenuşii, cafenii care se apropiau şi se depărtau încontinuu. Era imposibil să-i numeri (o duzină ? o jumătate de duzină ?) şi în timp ce se pierdeau printre măslini robuşti şi stejari de plută, se gîndi — eu nu mă pricep la cai dar dacă sînt cei de la manejul idealiştilor le-ar sta mai bine într-un grajd, aşa mi se pare. Încearcă chiar să se orienteze, ar fi vrut să ştie, să dibuie şi să recunoască ferma „Zumzăiala" printre colinele acelea ; dar cerul jos îi ştergea punctele cardinale iar el nu dispunea de un sequoia singuratec, de o mină abandonată,

de rîpa în formă de țeastă sau alte puncte de referință tipice pentru sălbaticul vest toscan.

Valeria veni lîngă el la fereastră și el se duse în baie, o cameră mare cu lumină spălăcită, plină de uși, de dulapuri, de scaune, de tablouri pe pereți încît i se păru că a greșit ușa. Își spăla mîinile cînd auzi un urlet disperat.

Valeria.

Dădu fuga fără a se mai gîndi la ceva, dar (inconștientul computer al terorarei conjugale dădea 40% pentru un șoarece mare, 20% pentru un liliac iar restul împărțit între un păianjen mare, un miriapod și o gleznă sucită) în nici un caz n-ar fi putut să prevadă ceea ce văzu : Valeria era tot în picioare în fața ferestrei și o formă scundă și neagră se agita în spatele ei, o înghesuia, o strivea de marginea ferestrei.

Urlă și el, se repezi s-o elibereze de cîinele care o atacase pe la spate, avea deja piciorul ridicat pentru lovitură cînd animalul se ridică dintr-o dată ; zări o față de culoare închisă, două mustăți, un rînjet alb și un omuleț, un pitic, fugi rîzînd de-a lungul galeriei.

Valeria se agață de el sughițînd ca o interesantă supraviețuitoare a Sodomei. Sau Gomorei.

Dușmănii de moarte separă cele 17 cartiere ale Sienei. Se urăsc Lupoaica și Porcul spinos, Vulturul și Pantera, Melcul și Broasca țestoasă, se detestă Omida și Girafa, Licornul și Cucuvaia, Berbecul și Cochilia. Turnul, cartier mare (există cartiere mari și mici, bogate și sărace), reunește împotriva lui două adversare feroce, Gîsca și Valul.

Nimeni nu știe cu precizie ce se află în spatele acestor certuri seculare, chiar dacă se observă că cele mai îndîrjite cartiere, în animozitatea reciprocă, sînt în general alăturate. Dar fie că e vorba de îndepărtate probleme de interes, de vechi samavolnicii și hoții, de dispute teritoriale, de hatîcuri, ofense, trădări uitate, timpul a fixat pentru totdeauna harta urii dintre cartiere. Și așa se face că în numele acestui sentiment

are loc, paralel cu Palio de la suprafață, un altul, subteran, în negativ dar tot atît de încordat, al cărui scop este să împiedice cartierul dușman să cîștige.

Cînd soarta și-a sfîrșit treaba oficială, a stabilit cine va concura și pe ce cai, începe o urzeală năucitoare de pacte și contrapacte, de medieri, neutralități pasive și active, favoruri, împrumuturi, sabotaje, jurăminte care au numele colectiv de „partide" și în centrul cărora se află, evident, singurul factor în stare să împiedice și să corecteze într-un fel soarta Corupția. Coruperea acelor zece mercenari care timp de zece secunde vor galopa frenetic pe pămîntul din piață : jocheii.

— Să plecăm de-aici, să plecăm de-aici...
— Da' ce s-a întîmplat ?
— Ia-mă de-aici, ia-mă de-aici...
— Bine, da' cine era, ce ți-a făcut ?
— Nu vreau să mai rămîn aici, nu vreau să mai rămîn aici...

Dialogul între cele două figuri nedeslușite îmbrățișate în penumbra galeriei nu depășea acest punct. Ea continua să tremure și să-și tragă nasul, el o bătea ușor pe spate, îi mîngîia ceafa, sperînd că asta trebuia să facă, dar cu îndoiala că ar fi trebuit mai degrabă să-i aducă apă și săruri, să strige după ajutor. s-o ridice în brațe (imposibil cu respirația lui scurtă s-ar fi prăbușit după trei metri) și s-o ducă la adăpost în mașină, fără a se mai gîndi la furtună.

— Eram aici la fereastră și mă uitam afară — zise Valeria cu o neașteptată revenire la normalitate — și cu toate tunetele astea nici nu l-am auzit sosind... Mi-a ridicat fusta, mi-a tras în jos...

Reîncepu să tresare și să tremure.

— Doamne, ce lucru îngrozitor !

Cu dreapta începu să-și maseze o fesă.

— Da' ce ți-a făcut ?
— M-a mușcat.
— Unde ?
— Aici.
— De fund ?
— Da.

Izbucni în rîs, lăsîndu-l pe avocat cu gura căscată.

— A fost foarte rapid. Probabil că are ceva practică.

— Da' cine era ?

— Cum vrei să știu, că nu s-a prezentat.

— Filipinezul nu, ăsta avea mustăți și apoi era mult mai scund.

— Oricine ar fi fost mi-a băgat frica în oase. Eram aici, liniștită și l-am simțit cum vine pe la spate, cum...

— Ți-a făcut vreun rău ?

— Păi... era un atac în toată regula. Poate i-oi fi plăcut.

— Valeria !

O trase după el pînă la unul din scaunele cu ornamente mari și spătar înalt care erau între ferestre, se așeză, o întoarse și-i ridică fusta plisată.

— Ia să vedem rana.

— Da' nu era o cobră.

Slipul rămăsese la jumătatea coapsei și pe fesa dreaptă se mai zărea încă un ușor semn circular, ca o ștampilă de poștă abia vizibilă.

Îi atinse pielea cu degetul, în jurul semnului.

— Te doare ?

— Nu.

— Oricum ar fi bine să-ți dai cu puțin spirt, să-ți pui o compresă, ceva.

— Poate era un vampir...

Valeria se întoarse, i se așeză pe genunchi, îi înconjură gîtul cu brațele vorbindu-i la ureche în șoaptă.

— Sau era un canibal care voia să mă mănînce toată.

Îi mușcă ușor o ureche.

— Valeria !

— Hai să facem dragoste, gînguri ea.

El nu înțelese; sînt lucruri care nu pot fi ușor înțelese.

— Cum ?

— Să facem dragoste.

— Ce spui, ai înnebunit ?

— Hai, să facem.

— Aici, pe scaun ?

— Aici, pe scaun.

— Ești nebună, poate să vină cineva, pot să ne...

Ea se zbătea ca să desăvîrșească căderea slipului care sfîrși pe jos, cîrpișoară albă pe un pătrat negru al podelei, prefigurînd în mod izbitor (dar cum ar fi putut avocatul să-și dea seama ?) stema în alb-negru a Sienei, pe turnul Mangia.

— Haide... te rog...

Nu mai era ea, a fost singurul lucru la care a izbutit să se gîndească el, în timp ce un fel de furnicătură înghețată i se întindea pe toată pielea.

— Glumești... nu e un lucru... Iartă-mă, nu putem... Hai, vino, liniștește-te, ți-ai ieșit din minți !

— Da, mi-am ieșit din minți...

O voce pe care n-a auzit-o niciodată, între umed și șuierător și între timp se freca, se răsucea... lubric, alt cuvînt nu era. Răscolită, biata de ea. Sub șoc. Sub șoc se simțea și el. Paralizat de uimire. Se ridică în picioare contrariat, aproape răsturnînd-o atît pe ea cît și scaunul.

— Hai să punem o compresă, vino.

Ea o porni cu pași mari, furioși, prin galerie și cînd el o ajunse ca să-i dea în mînă chilotul pe care-l ridicase, l-a făcut ghem și i l-a băgat în buzunarul cămășii.

— Ți-l dărui, o să-ți prindă bine pentru o compresă.

— Valeria, da' dă-ți seama...

— Ah, ah.

Și începu să fredoneze.

O scenă penibilă, cu ea care mergea drept, cu capul sus, și el care țopăia pe lîngă ea aducîndu-i aminte de gravitatea agresiunii. Ce s-ar fi întîmplat dacă el nu intervenea ca să-l gonească pe nebun ? Nu se poate rămîne o clipă în plus într-o casă unde țineau în libertate o bestie, un monstru de felul ăsta. Dar cine putea fi ? Un servitor ? O rudă nebună ? Sau poate un străin care se introdusese în casă profitînd de furtună ? Vorbea neîntrerupt, în ideea că sunetul vocii sale — echilibrată, familiară — o va ajuta să iasă din starea de suprairitație, să-și recapete controlul de sine.

Trebui să tacă atunci cînd au ajuns în micul hol cu capul de mistreț, sub care îi aștepta filipineza. Se întoarseră cu ea împreună în holul imers cu globurile cu lumină slabă și avocatul se îndrepta spre ieșire, hotărît să lase baltă vila și pe toți locuitorii ei fără să-i mai salute, cînd de pe unul din cele două brațe ale scării din fund apăru cea mai minunată creatură (Ginevra) pe care o văzuse în viața lui, zînă, madonă, înger, pui de căprioară, gazelă cu încheietura mîinii pusă în ghips. Era întoarsă cu fața către susul scării și spunea cuiva :

— Dacă continuă așa, n-o să fie decît noroi, n-o să poată să țină cursa..

A fost prima întîlnire a Av. Lorenzo (Enzo) Maggioni cu Palio din Siena.

V

Avocatul o strînge lîngă el pe Ginevra, creatură de vis care dintr-o clipă în alta (asta a fost impresia lui de la bun început) ar putea să dispară, dizolvîndu-se în neant.

Ce-o crede despre ei doi americanca ? Şi ceilalţi spectatori care se agită în spatele lor trecînd de la o fereastră la alta, dintr-o încăpere în alta a acestui somptuos apartament care dă spre piaţă ? Toţi se cunosc între ei, sînt cei dintotdeauna, rîd, bîrfesc. Îi cred tată şi fiică, probabil. Un tată plin de grijă care şi-a adus „fetiţa" să vadă Palio. Ea şi-a luxat încheietura căzînd de pe cal iar el, ca s-o consoleze...

I-a spus-o, a fost mai puternic decît el (tot ce-o priveşte pe ea e mai puternic decît el)

Av. — Aş putea să-ţi fiu tată.

Ginevra (care-şi scotea bluza cu ajutorul lui) — Haide, haide, taică-meu nu ar avea atîtea scrupule. Reguleazã ca un iepure, unde poate se aruncă.

Avocatul strînge mai tare. Limbajul dezinvolt şi — cum să spună ? — depoetizant pe care-l foloseşte Ginevra cu uşurinţă l-a descumpănit puţin la început, dar acum nu-l mai înşală. E numai o mască, afectează cinismul, la fel ca şi indiferenţa sa prefăcută faţă de rezultatul întrecerii. Vorbeşte aşa ca să-şi ascundă esenţa sa cea mai profundă, care n-are nimic a face cu asprimile şi vulgarităţile sexului. Asta-i ce Valeria nu a reuşit şi nu va reuşi niciodată să înţeleagă.

Val. — Aha, îţi plac fetiţele, în cele din urmă ai căzut şi tu.

Av. — Dacă o iei aşa...

Val. — Încearcă numai să nu devii caraghios. Of, of...

Pură gelozie, desigur. Sau mai bine zis pură invidie din moment ce ea se şi giugiulea cu Guidobaldo. Sau pur şi simplu pentru că o nevastă, de îndată ce apar alte femei, te transferă cu de la sine putere din cartierul Omidei sau al Moluştei în cel al Berbecului sau al Maimuţoiului îndrăcit şi îi simţi în voce oţelul inox al briciului cu care te-ar aranja pentru totdeauna şi pe tine şi pe scula ta josnică.

Totuşi, avocatul trebuie să admită că el însuşi nu înţelege ce impresie îi face cu adevărat această „fetiţă". Un anumit procent de sex (înţeles în sens larg iar apoi de analizat, de subdivizat) există fără îndoială. Dar celelalte procente încă îi scapă. Ginevra rămîne un mister, poate legat de toate celelalte mistere din aceste zile...

Val. (trecînd cu dezinvoltură în cartierul Simplificării) — Ce mister ? E o curviştină care nu se gîndeşte de două ori ca s-o dea de-a azvîrlita.

Avocatul îşi plimbă mîna de-a lungul spatelui „curviştinei" ca şi cînd ar voi să surprindă o definiţie a acestui trup (suplu ? sinuos ?) şi pe buze îi apare o altă frază din cele mai puternice decît el. „Ce eşti tu în fond ?" e gata s-o întrebe.

Dar simte trupul (zvelt ? mlădios ?) încordîndu-se imperceptibil sub mîna lui, în timp ce capul se întoarce brusc către el.

— Ah, uite, în sfîrşit — spune Ginevra uitîndu-se peste umăr. Murcam de sete.

În spatele lor se afla acum un chelner în haină albă cu o tavă mare plină cu băuturi. Toţi se îngrămădesc în jurul lui.

— Nu ţi-e sete ? — spune Ginevra îndreptîndu-se şi ea către tavă.

— Nu, — spuse avocatul, nu mi-e sete.

Întinde o mînă, o reţine.

— Nu te duce.

— De ce ?

El își simte brusc gîtul uscat, dar nu din pricina setei.

— Nu, nimic, scuză-mă.

Ea se apropie de grup, o superbă fată prea blondă care împreună cu alte persoane surîzătoare, elegante, distinse, de vîrste diferite își potolesc setea cu plăcere pe un fundal de casă elegantă, sub privirea binevoitoare a unui distins servitor. Dar el nu vrea să știe ce beau, nu vrea s-o vadă pe Ginevra în această banală scenă de film publicitar. Este sigur că ea, măcar cu asta n-are de-a face, că nu aparține procentelor care beau X, mănîncă Y, se spală cu Z. (Dar atunci de cine aparține ?)

Avocatul își îndreptă privirea către piață, ca să schimbe filmul, dar chiar în acel moment, acolo jos, totul este nemișcat. Muzica tace, stindardele nu mai flutură, tobele nu mai răpăie, mulțimea nu mai aplaudă. Este oare o întîmplare că un nor cenușiu a acoperit soarele ? Că toate culorile s-au stins ?

În piață sînt acum 17 cartiere, de la Valul care a deschis cortegiul pînă la Dragonul care-l închide. Deci, toate pe scenă, și cele care vor concura și cele care sînt excluse de această dată de la întrecere. Dar acolo, la dreapta lui, în întunecata stradă Casato, avocatul zărește un alt grup de călăreți așteptînd să intre.

Aha.

Întinde mîna spre americancă. *Can I* trebuie să spună sau *May I ?* Nu reușește niciodată să-și amintească.

— *Could you please ?* — sfîrșește prin a silabisi.

Americanca îi surîde și-i dă binoclul.

Ah, ei sînt.

Șase cai cu valtrapuri lungi care acoperă în întregime capul. Două găuri pentru urechi, două pentru ochi (enormi, răi). Îi călăresc șase călăreți în armură, cu vizierele coifurilor coborîte. Și pe coifuri flutură cele șase simboluri : Vipera, Cocoșul, Stejarul, Spada, Ursul, Leul.

Da, ei sînt, surîde avocatul Maggioni mîndru de a şti, mîndru de a le recunoaşte : Cartierele Moarte.

Invitaţia la masă a venit după o altă încercare de a vorbit cu Paolino & Co. acolo, la Fort Apache. Dar linia era tot întreruptă, din receptor venea un mutism ostil, personal, ca de la un spate întors. Ruptura era chiar foarte netă.

Avocatul îşi aminteşte totuşi că la acel punct, cu toată apariţia minunatei creaturi (în tovărăşia unui bătrîn auster), el ar fi vrut să plece. Furtuna părea că se mai potolise şi nu mai era nici un motiv logic care să facă ca hotărîrea să atîrne de telefon. De ce să le dea de ştire idealiştilor ? Să-i informeze despre ce ? Că el şi Valeria erau în întîrziere ? Dar o ştiau, iar ei nu aveau chiar nimic să-i spună : alo, sîntem aici, liniştiţi, printre roşii şi gogoşi de mătase, indienii nu mai asediază fortul, luaţi şi veniţi, *over and out.*

Era suficient să ia şi să plece. Dar Valeria începu aria exilatului, începu un şir de ce facem, ce nu facem care echivala, dată fiind ora şi prezenţa celorlalţi în jurul telefonului, cu o cerere de invitaţie la masă. Care a venit imediat de la 1) Guidobaldo : 2) femeia osoasă cu părul strîns în coc, care a reieşit că se numeşte Elisabetta ; 3) bătrînul auster, pe nume Ascanio. Ginevra n-a scos nici un cuvînt, n-a manifestat nici cel mai mic interes.

Valeria n-a aşteptat să i se spună de două ori şi a găsit modalitatea, în timp ce accepta, să-i arunce avocatului o privire sfidătoare. Vezi cum banala gospodină înfruntă neprevăzutul, aventura ? Vezi cum se distrează într-o situaţie neobişnuită ? Muşcătura aia de la fund i se suise la cap.

Trecură cu toţii în bibliotecă, printre nenumăraţii metri de pergament, piele, aur stins, mii de cotoare de cărţi aşezate pe laturile mari ale sălii şi cocoţate pînă la tavanul cu fresce alegorice palide. Una din laturile mici era ocupată de o bibliotecă împunătoare, cu patru coloane în spirală din lemn roşcat ; în centrul celeilalte

laturi se afla un cămin înzorzonat din marmură și piatră cenușie, unde trosnea un foc bun.

— Oh, dar ce foc bun ! — strigă imediat Valeria.

Nu sărea nici o replică, nici pe asta, ba chiar o îmbunătăți cu următoarea destăinuire :

— Eu aș putea să stau ore întregi să privesc focul.

Merseră cu toții să se așeze în fața focului. În apropiere erau gata pregătite tăvi de argint cu vinuri, aperitive, gheață, cartofi chips, alune, măsline și într-o clipă avocatul se trezi cu un pahar în mînă și cu un cîrnat subțire de mistreț în cealaltă, privind focul dintr-un fotoliu adînc.

Cele două femei, gazdele, șușoteau pe o sofa, Valeria continua să flecărească sporovăind despre fratele ei, filozofia rupturii nete, viticultură, echitație, mistreții care, cu interzicerea vînătorii, se înmulțiseră ca iepurii și distrugeau recoltele de ceapă. Dar deși se adresa austerului bătrîn Ascanio (foarte slab, privire amenințătoare, păr alb lung, îmbrăcat în alb din cap pînă-n picioare), în realitate era pentru G.baldo că se ostenea atîta iar avocatul, dîndu-și seama, îl privi mai bine pe omul care-i scosese din potop.

Stătea lenevos în picioare, cu cotul sprijinit de consola căminului și o fixa cu interes pe Valeria. Un bărbat frumos, trebuie să recunoaștem, înalt, între treizeci și patruzeci, un sportiv, cu un cap superb reflectat de patratele oglinzii mari înrămate. Dar chipul ?

Avocatului îi veni în minte Baravalle, coleg cu el acum mulți ani. Era piemontez și-i spunea mereu : „Ascultă la mine, Maggioni; cînd cineva are mutră de crai, este un crai."

Dar poate avocatul, cinstit vorbind, să afirme că Baravalle (cine știe pe unde o fi și el) a fost cel care a trezit în el primul semn de alarmă, întîia bănuială sau, mai bine-zis, prima idee încă neclară că era ceva care dădea de bănuit ?

Nu, nu poate. Firul reconstituirii nu este atît de simplu, alte elemente trebuie luate în considerare : oboseala călătoriei, atacul violent al grindinii, faptul de a fi greșit drumul, simțămîntul de ciudățenie pe care-l

încerca găsindu-se în acea vilă necunoscută, printre persoane necunoscute. Chiar și Valeria, cu atitudinea ei, îl dezorienta. Chiar acel whisky, probabil. Și căldura exagerată a căminului (în plin august !).

Toți acești factori au lucrat probabil asupra lui (om mijlociu, nepregătit pentru lucruri neobișnuite, ușor de tulburat de către excepții) ca un soi de drog. Nu că ar fi avut o halucinație, dar dintr-o dată, plecînd de la chipul lui Guidobaldo, întreaga scenă i-a apărut într-o altă lumină : teatrală, fabricată, construită. Totul se încadra în norme, în lanțul de cauze și efecte care-l adusese aici, în fața buștenilor aprinși ; dar rezultatul final era abia acum perceput de ochii lui (poate ușor tulburați, distrați) într-un anume fel înghețat, înrămat, sticlos. Și cînd Elisabetta, femeia osoasă care părea a fi stăpîna casei, a făcut gestul atît de normal de a se apropia de el cu sticla în mînă, se gîndi : Dumnezeule, lichidul ambrat, reflexele focului pe cristaluri, surîsurile calde de intimitate, fata aceea splendidă pe divan, mutra aia de crai... dar e reclama pentru o marcă de whisky !

Îi veni să rîdă și ar fi rîs probabil și cu naivitate le-ar fi spus și celorlalți comica sa impresie. Dar gafa îi fu evitată de tăcuta („furișa" ?) sosire a filipinezului, care cu surîsul său... („ambiguu ?" „de nepătruns ?" „enigmatic ?") i-a dat o senzație tot atît de tulburătoare. Iar o scenă construită, făcută. O secvență previzibilă. Dar de un tip pe care nu a putut, pe moment, să-l definească.

— Mergem la masă ? — se adresă tuturor Elisabetta, în timp ce servitorul se dădea înapoi cu un pas și dispărea într-o deschizătură îngustă, întunecată, între cărți.

Aha, se trezi din toropeală avocatul, remarcînd în deschizătură canatul subțire al unei ușițe pe care erau pictate în *trompe-l'œil* șiruri de cotoare de cărți în pergament. Iată de ce sosirea filipinezului i s-a părut atît de fantomatică... Numai că la acest punct îi veni în minte expresia „pasaj secret" și efectul de artificios, de banal neverosimil se reproduse din nou.

Dar se poate, se gîndi amuzat și iritat, privindu-i pe ceilalți cum se ridicau și pe osoasa stăpînă a casei care se îndrepta împreună cu Valeria („vă arăt drumul") către ușiță, se prea poate ca în vila asta să te miști numai între efecte cunoscute și clișee demodate ? Chiar și incidentul cu Valeria atacată de sadic, oricît de inexplicabil ar fi, ce altceva fusese în fond decît o scenă de cel mai stereotipic...

— Nu veniți ?

Ginevra (creatura de vis) era lîngă el și-i surîdea încurajator, întinzîndu-i o mînă, ca unui pacient de care te îndoiești că poate să se scoale singur. El se sculă scuzîndu-se, acuzînd oboseala călătoriei și, poate, — surîs stîngaci, în timp ce ea îi lua paharul gol din mînă și-l punea pe masă — prea mult whisky.

Fata își petrecu un braț pe sub al lui și-l trase printr-o sală de biliard și un salon pînă la imensitatea sufrageriei, așezîndu-l apoi, ca pe o marionetă, pe un scaun la mijlocul mesei lungi.

— Ooh, — spuse cu un suspin. Bravo.

Se așeză lîngă el.

— Beți puțină apă.

El bău puțină apă din paharul cu picior și privi în jurul lui. În capul mesei ședea Elisabetta, cu bătrînul auster la stînga ei (apoi Ginevra, apoi el). În dreapta ei era un loc gol, apoi Valeria, apoi Guidobaldo. Avocatul își reaminti în acel moment că gazdele lor așteptau niște prieteni de la Roma și vorbi ca să se vadă că indispoziția îi trecuse.

— Și prietenii voștri de la Roma n-au sosit încă ?

— Nu, zise Guidobaldo. Cred că așteaptă să treacă furtuna.

— Da. Și telefonul care nu merge...

— Da. Așa-i.

Păreau cu toții că nu sînt în largul lor, ținîndu-se cu dinții de curtoazie. Poate din pricina Valeriei care, ca întotdeauna, după accesele de vioiciune, căzuse într-un mutism jenant ? Sau poate, se gîndi avocatul, a greșit cînd i-a menționat pe prietenii de la Roma, poate legați de vreo grijă mare.

— Sînteți din Siena ? — o întrebă pe Ginevra.

— Da, dar locuiesc la Florența, sînt aici numai pentru Palio.

— Ah, Palio.

— Îl știți ? L-ați văzut vreodată ?

— Din păcate, nu ; trebuie să fie interesant.

— Foarte interesant.

Lucruri de felul acesta se învîrteau în jurul mesei, cu lungi pauze. Nu se petrecea nimic. Nu se mișca. Filipinezul stătea lîngă ușa din fund, rigid, ca de lemn. Ce se aștepta ? Pentru cine era pregătit locul din dreapta Elisabettei ? Pentru prietenii din Roma nu, dacă erau mai mulți. Dacă erau totuși trei, socoteala ieșea. Două locuri erau ocupate de soții Maggioni, al treilea era cel gol. Totuși, ciudat că nu i l-au oferit lui, se gîndi avocatul. Sau bătrînului.

Elisabetta își aprinse o țigară, scoase o dîră lungă de fum, dar puțin după aceea strivi cu hotărîre chiștocul într-o minusculă scrumieră de lîngă farfurie. Se întoarse către bătrîn.

— Păi cred că ajunge.

Celălalt răspunse plecîndu-și pleoapele.

Femeia făcu un semn filipinezului, care de pe o masă în formă de semilună de lîngă perete luă o farfurie cu mîncare și se apropie să servească.

Valeria.

Apoi Ginevra.

Apoi Elisabetta.

Distanța dintre un loc și altul în jurul mesei lungi părea să crească cu tăcerea ; și tăcerea nu avea acea calitate apetisantă, care ține de banchet, cînd te reculegi ca să guști ceva foarte fin, te făcea oarecum să te gîndești la o pisică care se învîrtea în jurul unei păsări în colivie. Avocatul avu impresia precisă că se tăcea pentru că ei doi erau acolo, altfel s-ar fi aruncat asupra subiectelor care-i interesau ; adică asupra unui singur subiect, ar fi putut să jure (chiar dacă nu-l cunoștea). Se năștea întrebarea : atunci de ce ne-au oprit dracului aici ? Care este adevăratul motiv al acestei frumoase ospitalități ?

Întîlni privirea Valericî, dar nu reuși să înțeleagă dacă și ea se întreba același lucru.

Şi în acea tăcere auzi pe cineva care de departe fluiera cu putere „La donna è mobile", paşi repezi şi grăbiţi, apoi o uşă care se deschidea în spatele lui. Avu timp să vadă ochii holbaţi ai Valeriei şi o voce uşor stridentă strigă :

— Poftă bună la toată lumea !

Se întoarse. Cu o haină ca de copil la două rînduri, cu nasturi de argint, o cravată cu dungi, pantaloni albi strînşi pe picior şi pantofiori albi cu tocuri înalte, agresorul Valeriei, maniacul, monstrul, îşi luă în primire locul între victima sa şi stăpîna casei.

— Aţi făcut bine că aţi început fără mine — spuse cu emfază sarcastică. Prefer întotdeauna s-o pornesc cu avînt.

Guidobaldo, care era în faţa avocatului, ridică imperceptibil ochii spre cer şi se adresă Valeriei :

— Vă prezint pe Puddu, zis şi Ciupitorul, — spuse solemn. Regele jocheilor de la Palio.

— Dar noi ne cunoaştem ! — strigă Puddu.

Cu dinţii descoperiţi de un mic rînjet fericit, se aplecă spre Valeria şi îi muşcă cu delicateţe lobul urechii.

VI

Cartierele din Siena, care astăzi sînt în număr de 17, erau în Evul Mediu în număr mult mai mare.

Avocatul Maggioni nu ştie sau nu îşi aminteşte aproape nimic despre Evul Mediu, dar a fost de curînd informat (de către eruditul bătrîn Ascanio) că dominaţia longobarzilor ajungea într-o vreme pînă aici. Serios ? Serios. Şi iată cartierele din Siena că se organizează în jurul parohiilor, abia tolerate de barbarii invadatori ; acolo locuitorii cartierului se adunau nu numai pentru a se ruga (trebuie că aveau nevoie destul de des de rugăciuni) dar şi ca să discute descurajatoarele lor probleme de învinşi, de ocupaţi, de dominaţi. Apoi sosiră francii (ah, ia te uită) care au instaurat un altfel de tip de raporturi cu Biserica (da, da), au recunoscut acel sistem de guvernare locală ba chiar le-au dat frîu liber, responsabilitate, puteri, îndatoriri şi felurite sarcini. Cartierele le procurau miliţia şi-i îngrijeau pe bolnavi, curăţau străzile şi ridicau birurile. Au fost împărţite în trei sectoare („cei trei" din Siena) iar cînd oraşul s-a transformat în Comună liberă...

Avocatul Maggioni, care este lombard şi în vinele căruia curg probabil ultimile picături de sînge longobard şi franc, nu vede nici o legătură între el şi acele vremuri îndepărtate, nu simte nici cea mai mică afinitate cu Comunele libere. Om mijlociu, italian mijlociu, mai supravieţuieşte în el, din anii de şcoală, o crispare de profundă plictiseală, de disperat refuz faţă de capitolul din *Compendiul de Istorie* intitulat

„Comunele". Cenușii, compacte, aride pagini ; mai rele, poate, chiar și decît capitolul intitulat „Arabii".

Dar în aceste trei zile a avut ocazia să-și dea seama că la Siena un fir neîntrerupt vine din acele secole întunecate pînă în zilele noastre. Cînd privește înapoi, el îl vede pe taică-său, îl vede pe bunică-său (cu mustăți albe, înfuriat, în timp ce încearcă să deschidă umbrela într-un gang cavernos), dar nu merge mai departe de el ; în schimb Ascanio (și cu el Ginevra, Elisabetta, Guidobaldo și toți locuitorii cartierelor din Siena) vede fără efort un lung, foarte lung șir de strămoși drepți ca niște popice, vede treizeci, cincizeci de indivizi — seniori, oameni din popor, țărani, soldați, poate vreun preot sau călugăr care-și trec, ca să zicem așa, mingea, ca în generațiile biblice : Baccio care l-a procreat pe Bindo, care l-a procreat pe Corso, care l-a procreat pe Duccio...

Ah, tradiția ! Ce învîrteau în Evul Mediu, în jurul anului, să zicem, 1200, strămoșii avocatului Maggioni ? Avocatul nu are nici cea mai slabă idee. Ceață totală. În timp ce Ascanio știe că la acea dată Baccio în tovărășia lui Bindo, Corso, Duccio etc., se ducea la 15 august, sărbătoarea Sfintei Fecioare, să ducă solemn la Dom contribuția sa de locuitor al cartierului, adică : o lumînare. De pe atunci totul era cu meticulozitate stabilit, reglementat : greutatea, prețul, grosimea, lungimea lumînărilor obligatorii pentru fiecare cetățean, a lumînării mari pictate, obligatorie pentru cartier și a uriașei lumînări de 100 de livre, omagiul Comunei. O ceremonie frumoasă, putem să ne-o închipuim. Dar putem să ne închipuim că se termina cu asta ? Cu Baccio, Bindo etc. care își depuneau lumînările și se întorceau imediat acasă ?

Nu, evident. Chiar și un avocat lombard știe că dintr-un lucru se naște un alt lucru. Se rămîne la vorbă în piața Domului. Se admiră scamatorii și dansatorii pe sîrmă veniți din alte părți. Se mănîncă dulciurile și se beau vinurile de pe tarabele puse acolo pentru această ocazie. Pînă cînd cuiva (nici măcar Ascanio nu-i cunoaște identitatea) îi veni în minte (anul exact va rămîne pentru totdeauna necunos-

cut) să organizeze cu această ocazie o cursă de cai între cartiere, poate deja învrăjbite din pricina altor mici rivalități, dintr-un firesc spirit de competiție.

Așa s-a născut, după documentatul Ascanio, Palio din Siena, care timp de secole s-a ținut nu în Piața Campo ci de-a lungul crăpăturilor negre și șerpuite ale străzilor care taie orașul, de-a lungul tuturor capitolelor din *Compendiul de Istorie :* Guelfii și Ghibelinii, Seniorille, Principatele, Carol al VIII-lea și Carol al V-lea, regi, papi, împărați și republici, războaie, invazii, asedii, distrugeri, măceluri, foamete, ciume. Pînă la urmă, după atîta doliu care a înjumătățit de mai multe ori lumea din Siena, a pustiit palatele și bordeiele, a scufundat în tăcere prăvăliile, a golit mînăstirile și bisericile, multele cartiere din Evul Mediu s-au redus la cele 17 care mai sînt și astăzi.

Avocatul Maggioni nu-și poate desprinde ochii (binoclul) de la cei șase călăreți încă nemișcați acolo, la curba de la Casato, de la cele șase întunecate coifuri de fier purtînd în vîrf simbolurile Stejarului, Viperei, Ursului, Leului, Cocoșului, Spadei. Șase simboluri reprezentînd cu îndoliată îndărătnicie cartierele dispărute, șterse, pulverizate de conflictul secolelor.

Dar avocatul nu mai este un turist, un observator indiferent ; aceste ultime trei zile l-au îmbibat cu presimțiri, pasiuni, obsesii, enigme. Vede limpede, dincolo de coifurile heraldice ale Cartierelor Moarte, șirul neîntrerupt al tuturor acelor înjunghiați, spintecați, trași în țeapă, arși, ciumați, înfometați, cărora mila municipală le acordă, în compensație, această prezență onorifică, în Piața Campo, dar le interzice acum orice revanșă. Generații și generații de cadavre oribil mutilate, grămezi de schelete care ajung pînă la înălțimea acestei ferestre și în numele cărora nici un cal de cursă, nici un jocheu, oricît ar fi el de mercenar și corupt, nu va mai participa niciodată la Palio din Siena.

Cum aș reacționa eu, se întreabă fără legătură avocatul, dacă bunicul meu sau alt strămoș direct ar fi

fost locuitor al cartierului Cocoşului sau Ursului sau al altui cartier din cele care au fost suprimate la 1675 ?

Acele şase cartiere, îi explicase Ascanio, au fost descalificate pe viaţă şi lipsite de teritoriile lor, în urma unor foarte grave incidente de care s-ar fi făcut responsabile în timpul întrecerii din acel an. Dar în realitate fusese vorba de o samavolnicie, în detrimentul lor, din partea unor cartiere mai puternice care ţintcau tocmai la sporirea teritoriului lor. Cam cum a fost cu împărţirea Poloniei, se gîndi avocatul trecînd la alt capitol al *Compendiului*. Sigur, cel puţin la început, probabil că le-a fost foarte greu foştilor susţinători ai Stejarului, ai Cocoşului etc. să se pasioneze pentru noile cartiere la care fuseseră anexaţi din oficiu. Un lucru dificil de înghiţit mai ales pentru cel căruia i s-a furat victoria în '75 şi care a sperat să-şi ia revanşa participînd sub culorile lui în '76 sau în '77.

— Tu, — ar vrea s-o întrebe, jumătate în glumă, jumătate în serios pe Ginevra, în timp ce trece cu binoclul de la un coif la celălalt al celor şase călăreţi încă nemişcaţi — tu cărui cartier îi aparţineai în 1675 ?

Dar în acest moment şirul macabru începe să înainteze în piaţă şi avocatul are un presentiment neaşteptat de pericol ba chiar de catastrofă. Prezenţa lui aici, lîngă Ginevra, şi prezenţa Valeriei acolo lîngă Guidobaldo, îi apar ca preludiul unui deznodămînt tragic pentru amîndoi. Fixează binoclul (şi i se pare ca şi cum ar întinde o mînă peste mulţimea ca o mare) pe balconul de la Cercul Uniţilor şi o vede pe Valeria care şi ea ţine un binoclu fixat în direcţia lui ca şi cînd l-ar fi privit pe el care o priveşte.

Ochii lor (sau inimile lor ? sufletele lor ?) se întîlnesc şi avocatul se emoţionează. Poate că nimic nu s-a hotărît încă, gîndeşte cu un nod în gît, poate că totul mai poate fi încă salvat. Mama copiilor mei. Tovarăşa mea de viaţă. De ce i-am lăsat să ne despartă aşa, ademenit fiecare în povestea sa absurdă ? Şi ce-am făcut eu ca să ieşim din ea ? Nimic. Am amînat. Am aşteptat să văd. Şi acum...

În lentilele îndepărtate care-l fixează i se pare că citește un reproș mut.

În lentilele îndepărtate care o fixează, Valeria crede că citește un reproș mut.

Bietul Enzo, gîndește ea. Tatăl copiilor mei. Tovarășul meu de viață. Iar eu aici distrîndu-mă, scînteind cu nepăsare. Da' e vina mea dacă el își are criza existențială sau ce-o fi avînd, tocmai acum cînd ducem o viață mai deosebită, cînd vedem lume mai interesantă ? E vina mea dacă el nu se distrează ?

VII

Filipinezul se pregătea să-i toarne băutura și Valeria se pregătea să-l împiedice s-o facă cînd reproșul mut pe care-l citi în ochii soțului ei o decise. A. beau prea mult ? Și tocmai el o spune, el care era deja amețit înainte de masă și nu reușea nici măcar să se scoale în picioare ? Îl lăsă să-i umple paharul și-l goli imediat. În sănătatea moralistului.

Se simțea din nou în formă, scînteietoare. Scînteiau argintăria, farfuriile, paharele, scînteiau ochii adorabililor vecini de masă, scînteia conversația (despre Palio : cartierele din Siena sînt în umăr de 17) și scînteia și ea, de ce nu ? Dar știa că euforia ei instabilă nu depindea de vin. Și de ce depindea atunci ? De mușcătura jocheului Puddu (nu cea de la ureche, cealaltă) ar fi răspuns cu toată probabilitatea (96%) Enzo, regele statisticilor. Dar lucrul se pregătea, se acumula de mai înainte, cu mult mai înainte. Mușcătura (cealaltă) nu fusese decît împrejurarea, scînteia, da. O versiune ușor îndrăzneață a sărutului care o trezise pe Frumoasa Adormită.

Noua Valeria (încă fără chiloți și deloc jenată de secreta, indecenta lor lipsă) o atîța și o speria pe Valeria. S-o lăsăm în pace, își spuse, să vedem pînă unde merge. La urma urmelor mai există și cea de a treia Valeria, foarte lucidă, indiferentă, obiectivă, care este conștientă de orice nuanță și ține totul sub control (sau cel puțin speră).

— Iertați-mi neștiința, dar de ce se cheamă așa ? îl întrebă cu viu interes pe Guidobaldo. Ce vrea să spună Palio ?

Ascanio fu cel care-i răspunse cu autoritate.

— De la latinul *pallium*, „pînză", care a însemnat apoi stindard, steag. Și într-adevăr învingătorul primește drept premiu un steag pictat care...

— Dar trebuie să fie foarte vechi !

— Nu, de fiecare dată un alt artist este însărcinat să...

— Un alt nemernic, corectă Ginevra, care face un ghiveci din Fecioară și simbolurile cartierelor care concurează. O dată „tradițional", altă dată „modern" și de fiecare dată mai urît.

Nimeni n-o contrazise. Fata era singura din grup care era de-a dreptul antipatică. Vorbea puțin, dar întotdeauna cu un ton arogant și cu un fel de dezgust ca și cum ar fi scuipat musculițe. În timp ce cei doi bărbați erau de o amabilitate delicată, învăluitoare, spontană, perfectă. Iată ce însemna să fii un gentilom, cuvîntul o spunea bine : bărbați, înainte de toate, gentili. Cu toate că și Elisabetta, stăpîna casei, era o femeie admirabilă (cu mîini ca dintr-un vechi tablou și un safir octogonal într-o montură de aur alb lucrată în stil vechi, la care cele trei Valerii trăgeau cu plăcere cu coada ochiului).

Și pînă și Puddu, poreclit Ciupitorul, care continua să-i atingă picioarele pe sub masă cu picioruțele sale, jinduind fără rușine, nu mai avea nimic înspăimîntător ; ba chiar nerușinarea lui, vulgaritatea și firea-i capricioasă o distrau pe Valeria. Era mai degrabă un bufon nepedepsit decît un adevărat maniac sexual. Ceilalți îl tratau cu amabilitate, rîdeau politicos la glumele și anecdotele lui obscene (povestise deja trei dintre care două „vechi") dar era limpede că-l suportau doar din pricina complicatelor motive legate de Palio.

Trebuia să călărească, din cîte pricepuse ea, calul Panterei, deși aceasta nu reprezenta cartierul nici unuia din cei prezenți (Guidobaldo și Elisabetta erau din cartierul Valul, Ascanio din cartierul Gîștei, iar

fata din cartierul Pădurea). Dar atunci de ce îl ţineau aici, musafir linguşit şi nedorit ? Ca să le facă o favoare celor din Pantera ? Apoi totuşi, mulţumită întrebărilor pedante ale lui Enzo, se lămurise că în timp ce caii fuseseră deja atribuiţi (dimineaţa, prin tragere la sorţi) diferitelor cartiere, jocheii puteau fi schimbaţi chiar cu cîteva ore înaintea întrecerii. Atunci poate era invers şi aceştia voiau să-l ia pe faimosul Puddu, „regele jocheilor", de la cartierul Pantera. Voiau să-l convingă să alerge pentru unul din cartierele lor, sau pentru un altul, cine poate şti.

Omuleţul făcea aluzii serioase la (presupusul) său membru enorm cît şi la nişte sume enorme de bani pe care cele mai diferite cartiere i le plătiseră pentru serviciile sale şi pentru „glumele" sale ; iar aceste „glume", îşi dădu seama Valeria, trebuiau să fie înşelăciuni în toată regulă, chiar dacă nimeni din cei prezenţi nu se arăta indignat. Dimpotrivă, se părea că tocmai aceasta era îndemînarea cea mai admirată a jocheului să-şi schimbe haina în ultimul moment, să alerge (şi să piardă) pentru un cartier după ce se vînduse în secret altuia, să oprească calul la plecare sau la final, să împiedice sau să bicluiască pe ceilalţi jochei, să se ofere simultan mai multor cartiere, să nu-şi ţină cuvîntul, să-şi încalce îndatoririle, să mintă. O adevărată canalie.

— Torcicollo, începuse între timp să strige Puddu, e un rahat. Sînt gata să-i dau zece metri, cincizeci pe un singur tur şi cu orice cal...

Ura faţă de acest Torcicollo, un rival mai ticălos decît el după cîte se părea, îl făcuse să se înroşească (şi vinul ajutase). Dar în acelaşi timp se întinse să ciupească pe sub masă coapsa Valeriei.

— Puddu, ţi-a rămas sos pe bărbie, îl avertiză fata, care stătea în faţa lui. Aici.

El păru nesigur între a se simţi ofensat sau recunoscător.

— Ah, se mulţumi să mormăie şi-şi şterse cu şervetul jumătate de faţă, apoi plesni din degete către filipinez ca să-i umple din nou paharul. Ceilalţi surîdeau înţelegători.

Dar ca jocheu trebuia să aibă valoare fără îndoială, reflectă Valeria, dacă-l răsfăţau atît de mult. Cine ştie pînă unde mergea îngăduinţa lor faţă de atitudinile lui de mic rege caraghios ? Oare şi Elisabetta şi fata se lăsau muşcate de fund (cel puţin) de către faimosul Ciupitor ? Făcea oare parte din îndatoririle tradiţionale faţă de cartierul tău să te culci cu jocheul ? Sau poate era vorba de o onoare mult rîvnită de doamnele din Siena (cu atît mai mult dacă scula acestui Puddu era într-adevăr...) ?

Posesorul presupusei scule îi spusese ceva.

— Cum aţi spus, vă rog ?

— Am zis : călăriţi ? repetă el.

— Nu.

— Îmi pare rău pentru soţul dumitale, mîngîi omuleţul. Şi pentru dumneata, căci eşti încă o iapă frumoasă.

O măsură cu un ochi competent.

— Călărită fără şa, dumneata ai putea face nişte curse extraordinare, îi spuse Ciupitorul.

Au rîs cu toţii politicos şi Valeria (scandalizată-jignită dar în acelaşi timp superioară-amabilă) se informă cu o dezinvoltură scînteietoare despre caii ce vor alerga la Palio, a, nu erau pursînge ? nu, pentru că pe o asemenea pistă era nevoie de picioare mai puţin delicate, mai puţin fragile ; şi cum îi alegeau ? păi, crescătorii, negustorii de cai îi aduceau în piaţă pentru tragerea la sorţi care se desfăşurase tocmai în dimineaţa aceea şi acolo comisia alegea zece, zece cam de aceeaşi valoare (Enzo : ah, interesant !) eliminînd pe cei prea înfocaţi ca şi pe gloabe, ca şi pe cei cu defecte (Enzo dar sînt asiguraţi împotriva căderilor, accidentelor, îmi închipui) ; şi după repartizare urmau probele pe pistă, dar prima, cea din seara aceasta, nu s-a mai ţinut din pricina furtunii, iar mîine, păi probabil că nici cele două probe de mîine nu se vor ţine, depinde de cum va fi pista, după atîta ploaie, din cauza căreia...

Valeria îşi împreună mîinile.

— Oh, ştiţi că în drum spre vilă am văzut nişte cai superbi în ploaie ?

În jurul mesei ochii scînteiară viu după care toate privirile se îndreptară către farfurii în timp ce o liniște scurtă, absolută, se lăsa ca o ultimă întorsătură de șurub.

De ce, ce-am spus ? se gîndi Valeria (am băut prea mult, Enzo are dreptate).

— Cai ? spuse cu prudență Ascanio. Și unde ?

— Aici în jur, într-o vale, spuse ea intimidată.

— Cu călăreți ?

— Nu, dimpotrivă păreau... ne-am gîndit că erau cai nedomesticiți.

— Și cîți erau ?

— Nu știu, un grup mic care galopa în ploaie. Nu sînt ai voștri ?

— Nu, spuse Elisabetta. Vila are grajduri dar deocamdată sînt goale.

— Atunci or fi ai fratelui meu, de la ferma „Zumzăiala", spuse Valeria agățîndu-se de ochii cunoscuți ai soțului ei.

Acele gazde adorabile, le simțea dintr-o dată îndepărtate, de neînțeles. Nu mai erau scînteietori și nici ea nu mai scînteia. Cînd s-au întors în bibliotecă pentru cafea (nu, mulțumesc, nu mai pot să dorm) ceru voie să mai încerce să dea un telefon lui Paolino iar filipinezul o însoți pînă în holul de intrare și o lăsă singură.

Ea ridică receptorul, ascultă tăcerea cîteva secunde, începu totuși să facă numărul dar, la jumătate, renunță. Filipineza, care trecea în acel moment, îi surîse fără să se oprească și îi făcu un semn cu degetul arătător și cel mijlociu : semnul unei foarfeci care tăia.

Sînt chiar îndrăgostită cu adevărat ? se întrebă Valeria uitîndu-se la profilul lui Guidobaldo, lîngă ea pe balconul Cercului Uniților, numit și Cazinoul Nobililor. Aș fi oare gata să fac orice pentru el ? Să-mi părăsesc soțul și copiii, să fur, să-mi rad părul, să mă prostituez prin fundăturile din, ce știu eu, Napoli sau din Barcelona ?

Acest viitor întrezărit îi dă palpitații, deși știe că e puțin probabil să fie chemată să treacă proba. Dar

întrebările însești o îmbată pe ea care în atîția ani de căsnicie s-a întrebat numai, rar și potolit, dacă nu ar fi făcut mai bine să se căsătorească cu Carletto, acum medic primar la spitalul din Legnano.

Întrebări, sînt acum trei zile de cînd Valeria își tot pune. Dar problemele, marile întrebări, crizele, a decis acum să le lase soțului ei ; care poate în acest moment își reproșează că nu este lîngă ea, să-și apere soția — mai ales de ea însăși — și s-o recucerească, chiar dacă rămîne acolo jos la fereastră, îmbrățișînd-o pe stricata aia tînără.

— Ce se întîmplă ? Ce înseamnă asta ? i-a spus ieri seară cu seriozitate, grav, îndurerat. Dar apoi n-a știut nici măcar să-i explice dacă vorbea despre ei doi, de el cu Ginevra și de ea cu Guidobaldo, sau de altceva. A spus numai că toată treaba (da' ce treabă ?) îi apărea „sub o lumină falsă".

Valeria dă retrospectiv din umeri și se întoarce să se dedice, să se abandoneze (nu îi vine în minte nici un verb activ) spectacolului multicolor care i se înfățișează din patrulaterul cu colțurile rotunjite ale pieței. Ochii i se lasă invadați, se umplu de culori, absorb, beau culori, toate dezirabile, de la cea mai violentă la cea mai delicată, toate de îmbrăcat și de păstrat într-o garderobă caleidoscopică, fără sfîrșit. Niciodată, nici măcar cînd a fost dusă pentru prima dată, copilă fiind, la teatru, nu a încercat un sentiment atît de magic de cufundare și de uitare. Valeria nu mai există, inima ei a luat ritmul lent și solemn al tobelor, sîngele îi curge, se oprește, își reia mersul după opririle și înaintările „aparițiilor" iar în capul ei albastru și gol ca cerul zboară toate stindardele celor 17 cartiere, Girafa, Gîsca, Turnul, Lupoaica, Cochilia... Cochilia... (Ah, memoria !)

Jos, la curba de la Casato, au apărut războinici în zale cu vizierele trase, cai îndoliați. Trebuie să fie Cartierele Moarte, despre care a vorbit Ascanio. Opt.

Sau șase ? Vipera, Stejarul, Bufnița (Bufnița ?), Ursul, Leul, Pantera, (nu, Pantera e vie), Vulturul... În fine.

Această varietate abundentă, se gîndeşte visătoare Valeria, este o imagine a vieţii, a vieţii aşa cum ar trebui ea să fie. Bucuria de a trece de la o culoare la alta, beţia de a te lăsa dus de la o senzaţie la alta, de la o emoţie la alta. În timp ce necazul cu oameni ca Enzo (nimeni nu-i neagă meritele, seriozitatea, soliditatea lui ca tată şi ca soţ) este că nu se lasă niciodată furaţi, că se supraveghează mereu. Nici un fel de elasticitate, disponibilitate zero, neîncredere şi prudenţă faţă de tot şi toate; un refuz nesănătos (da, nesănătos) al neprevăzutului, o îndărătnicie de a face cel mai mic pas în necunoscut. Iar apoi, cînd se întîmplă ca împrejurarea să-i smulgă din colţul lor liniştit, nu mai ştiu ce să facă, se cocoaţă pe oglinzi ca să nege realitatea faptelor, ajung să se dea în spectaçol, zău aşa.

Valeria spionează profilul veşnic fascinantului Guidobaldo şi se întreabă (întrebări, întrebări...) dacă bărbaţii nu sînt cu toţii aşa, dacă nu sînt cu toţii în adîncul lor sedentari, fricoşi, laşi. Priveşte-l pe eroicul lor exemplar, Ulise, pe care ţi-l aruncă mereu în faţă, ca pe un model de aventură păi, la urma urmelor, el face totul împotriva voinţei lui, are în minte numai să se întoarcă acasă, să se aşeze lîngă foc şi să nu se mai gîndească la nimic. Femeia e cea care se mişcă, are dreptate Puddu, inofensivul, bietul Ciupitor...

— Uite! anunţă dramatic Guidobaldo. Uite-l că soseşte!

O ovaţie asurzitoare salută intrarea în piaţă a unui car tras de patru boi albi cu coarne lungi. Deasupra stă un grup de figuranţi costumaţi şi o prăjină lungă în vîrful căreia Palio (din lat. *pallium* sau după alţii *palmarium*) atîrnă ca un spînzurat.

VIII

După invitaţia de a rămîne la masă veni aceea de a petrece noaptea la vilă. Ora era înaintată, drumurile impracticabile şi pline de noroi, călătorii obosiţi şi erau două paturi gata pregătite pentru prietenii de la Roma (a, o pereche deci) care nu mai veniseră.

Valeria cea veche nu ar fi acceptat niciodată. Roşie la faţă şi bîlbîindu-se s-ar fi ascuns cu neîndemînare în spatele unor scuze şi pretexte, implorîndu-l din ochi pe soţ să o salveze de la astfel de încercare. Dar Valeria cea nouă a fost mai mult decît promptă : înainte ca Enzo să poată refuza, mărturisi că îi este într-adevăr foarte somn şi că are foarte puţin chef să conducă ea maşina dat fiind că soţul ei vede foarte prost noaptea etcetera. El însă nu opuse rezistenţă, era practic deja adormit în fotoliul său datorită digestiei, celui de al doilea pahar de whisky (în afara celor două pahare dinainte de masă) şi a vinului şi focului care ardea. De o bucată de vreme încetase chiar să mai pună întrebări pertinente despre Palio.

— Atunci da, mulţumim, cu plăcere, încheie Valeria prefăcîndu-se că-şi ascunde un căscat care îi veni cu adevărat în spatele mîinii.

În timp ce filipinezul fusese trimis să le ia bagajele din maşină, cei doi bărbaţi îi sărutară mîna iar regele jocheilor o salută cu un gest distrat (îi şi uitase şezutul ?) fără măcar să se ridice în picioare. Apoi Elisabetta îi însoţi la etaj, la camerele lor.

Camere, la plural (aha, deci nu era o pereche), la etaje diferite şi cu două paturi diferite de o persoană.

— Ba e chiar foarte bine ! se înveseli Valeria. Se doarme mult mai bine singur, în realitate.

Acea stare de spirit aventuroasă, îndrăzneață o uimea puțin dar se obișnuise cu ea, i se potrivea ca o mănușă.

Urmă o serie de lămuriri cu privire la băi, la scări, culoare, pături iar cînd sosiră valizele femeia plecă.

— Da' sînt foarte simpatici ! spuse Valeria cu o voce joasă, afectată, în timp ce scotocea după trusa de toaletă a lui Enzo care nu putea să nu fie în sacoșa maro. Persoane cu adevărat adorabile !

— Găsești ?

— Și de o ospitalitate unică. Scuză-mă, puteau foarte bine să ne dea politicos afară după o jumătate de oră, nimeni nu-i obliga să...

— Tocmai. De ce au făcut-o ?

— Cum ? Ce vrei să spui ?

Enzo, care pînă atunci suportase tonul ei conspirativ, se decise să-și coboare și el vocea.

— Nu știu, nu-mi inspiră încredere.

— Dar atunci puteai să spui nu, să inventezi o scuză oarecare.

— E toată atmosfera care nu-mi inspiră încredere. Faptul ăsta, de exemplu, că vila este izolată, că telefonul...

— Dar se spune că linia se strică mereu !

— O fi. Și apoi jocheul ăsta nu-mi place deloc, lăsînd la o parte faptul că tu personal ai văzut ce-i poate pielea.

Valeria surîse amuzată. În mod clar, mușcătura ămulețului îl șocase pe Enzo mai mult decît pe ea.

— Nici lor nu le place, se vede de la o poștă, îi spuse cu răbdare. E limpede că-l țin aici numai din pricina vreunei intrigi cu Palio, în orice caz e un tip puțin trăsnit dar total inofensiv.

— Oricum, închide-te cu cheia.

— Dar ce-ți închipui ? Vila blestemată ? Noaptea de groază ?

El se uită de jur împrejur fără să-i răspundă dar la sfîrșit căscă.

— Şi controlează să nu fie vreo uşită secretă şi pe-aici, încheie el.

Îşi luă trusa de toaletă (care ajunsese cine ştie cum în valiza mare) şi celelalte lucruri pentru noapte şi ieşi.

Dar dacă-i atît de neliniştit, se gîndi Valeria, putea să rămînă aici cu mine sau cel puţin să mi-o propună, să facă gestul. Nu, în realitate, reflectă ea începînd să inspecteze camera, eu sînt cea care-l neliniştesc : n-o recunoaşte pe această nouă Valeria, care-i scapă, îi face frică şi atunci încearcă să mă înspăimînte, speră s-o regăsească pe vechea lui Valeria, oaie de turmă, timidă, înfricoşată de un pic de grindină.

Camera nici că putea fi mai primitoare, deşi puţin cam mare şi cam prea plină de lucruri. Se afla şi aici un cămin (fără foc), deasupra lui un tablou mare reprezentînd două fetiţe în dantele albe imaculate din secolul al XIX-lea şi bănuiai că fiecare tablou, fiecare stampă, fiecare mobilă (toate piese autentice), fiecare vas şi fiecare fleac îşi avea povestea sa ciudată sau patetică. Luminile blînde, protejate, aminteau de secolele trecute fără electricitate (fără să mai vorbim că pe superba măsuţă cu intarsii de lîngă pat, înfiptă într-o caraghioasă broscuţă de alamă, se afla o lumînare) şi chiar mirosul camerei sugera o moştenire bogată în obiceiuri, în bunăstare evidentă, foarte veche.

Valeria deschise sertarele (goale) ale unui anumit scrin, ale unui desăvîrşit colţar de nuc (gol), ale unui încîntător dulap cu uşile pietate cu flori şi fructe (gol) şi deschise larg, surîzînd, şi o uşiţă aproape invizibilă cu două canaturi, acoperită cu aceeaşi tapiserie care era şi pe pereţi. Un dulap în perete, firească, nu un pasaj secret. Totuşi, gîndindu-se mai bine, se duse să închidă uşa cu cheia, jocheul ăla fără ruşine era foarte bine în stare... (dar ia gîndeşte-te că apare fascinantul Guidobaldo .).

Fereastra dădea spre dealurile din spatele vilei care apăreau din cînd în cînd în lumina lunii. Discul, aproape rotund, tăia fără efort bucăţele de nori cenuşii şi fără consistenţă şi umede miresme de ţară, de

pămînt, pădure, grozamă, pin urcau de jos spre Valeria.

Peisajul era același, ferma „Zumzăiala" era foarte aproape, poate chiar luminile de acolo sus, în stînga ; și totuși ea se simțea foarte departe, într-o altă țară, într-o altă lume. De ce, de exemplu, fratele ei nu-i vorbise niciodată de Palio ? Să nu-l intereseze oare ?

Auzi o ușă deschizîndu-se cu un scîrțîit, jos, și se aplecă să privească. Văzu cîinele negru țîșnind, oprindu-se, așteptînd. Îi urmă o figură feminină de nerecunoscut în prima clipă (un nor învăluise luna) dar care se dovedi apoi a fi servitoarea orientală. Vorbea în șoaptă cu animalul într-o limbă de neînțeles (filipineza ?) și împreună se îndreptară către un colț al vilei, dispărură. Oameni ciudați, servitorii ăștia. De nepătruns. Ca surîsul din hol în urmă cu o oră de compătimire ironică, de tristețe, de avertisment, de complicitate ? Enzo ar fi trebuit să-i suspecteze pe ei mai întîi, dacă cumva...

O fereastră de la primul etaj a fost închisă cu zgomot, poate chiar de Enzo, și în liniștea care urmă Valeria o închise pe a sa, merse pînă în baie (două uși mai încolo) și întorcîndu-se învîrti cu grijă cheia în broască, luă în primire camera pe care o și simțea ca fiind a sa.

I-ar fi plăcut să prelungească clipa, să se bucure mai mult de aranjamentul atît de armonios, să se așeze la micul, elegantul birou de lîngă fereastră și să scrie o pagină de jurnal sau o scrisoare („am cunoscut un bărbat cu un farmec nespus și cred că nu-i sînt indiferentă...").

Dar jurnale nu ținuse niciodată iar ca destinatari ai scrisorii numai maică-sa și prietena Ornella îi veneau în minte, amîndouă, din cine știe ce motive, prea puțin încurajatoare.

Să citească puțin, atunci. Se băgă cu voluptate în cearceafuri (un mic defect, nu erau de in și nu miroseau a lavandă ci a praf pentru mașini de spălat, aceeași marcă folosită și de ea, așa după nas) și luă trei cărți puse pe etajera de jos a măsuței. Una era în germană, limbă cunoscută de Valeria cît și filipineza,

și avea de altfel pe spate chipul antipatic al autoarei, falsă frumoasă femeie cu ochii cenușii. Celelalte două erau un opuscul despre altoiuri și un volum intitulat *Religia etruscilor*, cu ilustrații urîte în alb și negru și o ilustrată din Copenhaga băgată pe la jumătatea volumului.

Se duse să deschidă din nou fereastra (crăpată cu prudență, nimic mai mult) inspiră profund, conștiincios, aerul îmbălsămat (cine știe dacă erau țînțari), se întoarse în pat, își masă o clipă fesa fără să simtă ceva, stinse lumina și adormi aproape imediat.

Dar în puterea nopții (așa ar fi putut să scrie apoi mamei sale și prietenei Ornella), tocmai prin acea imprudentă deschizătură a intrat sunetul cel mai atroce pe care-l auzise vreodată în viața ei.

IX

— Coca-Cola ?

— Oh, da, mulţumesc.

Valeria bea lichidul îngheţat, cafeniu şi Guidobaldo, care face acelaşi lucru, îşi varsă puţin pe cămaşă, izbit de o doamnă de lîngă el. Ca fulgerul, femeia (toată în culoarea turcoaz) scoate din geantă (din pai turcoaz) un pachet de şerveţele de hîrtie şi încearcă să repare dezastrul.

— Da' ce nenorocire, da' ce neîndemînatică !

— Nu-i nimic.

— Uite, dragule. Aşa merge, aşa eşti mai mult sau mai puţin curat.

Se înalţă în vîrful picioarelor şi închizîndu-şi pleoapele îl sărută pe obraz ca şi cînd ar fi fost un copil care s-a murdărit. E o prietenă de-a lui sau o rudă, aşa cum sînt, mai mult sau mai puţin, toţi de pe acest nobil balcon.

Iritată totuşi de acest gest de familiaritate, Valeria ar vrea să răspundă cu un gest mai intim, să-şi vîre mîna sub cămaşa pătată şi să mîngîie toracele lui Guidobaldo. Dar pe ilustrul balcon, în faţa a patruzeci sau cincizeci de mii de spectatori, lucrul este de neimaginat.

Dar am avut vreodată, se gîndeşte ea acum, imboldul de a mîngîia toracele soţului meu ?

Sincer vorbind, nu-mi amintesc. (Dar şi el, totuşi, Doamne sfinte...)

Valeria simte în tot corpul nenumăratele gesturi pe care a trebuit să le înfrîneze în toţi aceşti ani de căsă-

torie. Mîngîieri, răsfăţuri, elanuri, abandonuri, efuziuni care acum o dor ca reumatismul. Să alerge cu el pe plajă, mînă în mînă... Să se rostogolească goi pe iarbă... Să danseze pînă în zori într-o piaţă (San Babila sau Cordusio ?) bînd şampanie...

Alţii le făceau, le fac, aceste lucruri. Dar Enzo s-a scuturat întotdeauna de ele ca incomode, caraghioase, prostii. Şi care-i rezultatul ? Criza căsniciei noastre, nici mai mult nici mai puţin. El, bineînţeles nici nu vrea să audă vorbindu-se de criză, refuză pînă şi definiţia, găseşte că-i o altă supărătoare prostie, pentru bunul motiv că, precum toţi bărbaţii începînd cu Ulise, este leneş, laş, îi este frică să înfrunte realitatea. Iată de ce, acum, a început să găsească totul fals şi totul ireal.

— O ţigară ? îi oferă Guidobaldo.

— Oh, da, mulţumesc, răspunse Valeria cu un surîs care-i în acelaş itimp luminos şi senzual.

În puterea nopţii (aşa cum ar fi putut să scrie maică-sii sau prietenei Ornella), Valeria sări în sus şi stătu ca şi cum cineva i-ar fi tăiat gîtul ; iar sunetul care se prelungi ascuţit şi insuportabil în tăcere, avea într-adevăr ceva tăios, pătrunzător. Un strigăt. Un glas disperat, de moarte. Un strigăt de agonie, acolo, în mijlocul nopţii.

De la fereastră n-a văzut nimic, luna era la apus şi dealurile apăreau ca nişte siluete abia mai întunecate decît cerul din nou acoperit. În felul său liniştitor, un motor de camion vibra pe undeva pe vreo pantă îndepărtată.

Ce-am auzit ? se întreabă Valeria cu pielea de găină pînă şi pe talpa picioarelor.

O pasăre de noapte, cu siguranţă. O pasăre răpitoare. Sau poate chemarea amoroasă a două nevăstuici, a doi jderi. Dar ce ştia ea despre nevăstuici şi despre jderi ? Un şoarece, mai degrabă. Ultimul ţipăt al unui şoarece mare care, din neagra imensitate de deasupra-i, a simţit pe neaşteptate căzîndu-i în spate o cucuvaie sau o bufniţă tăcută, neiertătoare...

Închise fereastra cu un tremur, se duse să se încredințeze că și ușa era închisă (vila blestemată, noaptea de groază, ha ha) și se întoarse în pat.

Dar acel strigăt neomenesc o umplu de spaimă și deci și de adrenalină. Se resemnă să frunzărească *Religia etruscilor*, pagini și pagini despre prevestiri, despre interpretarea semnelor de bun sau de rău augur, despre anumite cărți sacre numite Tagetice sau Vegonice, despre cultul morților. Era plină de urne funerare, cu palide perechi culcate, de acuma dincolo de orice criză matrimonială. Și mai era încă, printre alte simboluri, și o zvastică, o roată a soarelui...

O sculară zgomotele dimineții, uși trîntite, voci, pași iuți pe coridor. Era aproape șapte. Nu se simțea odihnită, puțin nervoasă și avea un început de durere de cap.

Dar va fi oricum o zi bună, gîndi luminîndu-se la față. Fascinantul Guidobaldo o va duce să viziteze vila și grădina, grajdurile și serele, apoi se vor revedea la Siena...

Se văzură în fața ușii de la baie, unde Valeria tocmai voia să intre. El apăru pe scară și în același moment Ginevra ieși pe o ușă de la parter. Erau din fericire cu toții în halate, ciufuliți și buimaci și păreau a fi foarte grăbiți, abia dacă o salutară.

— Ce s-a întîmplat ?

— Nimic, nimic, e mai bine să stați în cameră.

Surîs obosit, ochi absenți.

— Se simte cineva rău ?

— Da, o să vă explic după aceea.

Fugiră și Valeria își aminti de îngrozitorul strigăt din noapte (un semn rău ?) și de prezicătorii etrusci. Nu-și mai amintea exact instrucțiunile ca să ajungă în camera lui Enzo, dar urcă în fugă la etajul superior, încercă două uși deschise și în sfîrșit văzu trusa de toaletă pe un scrin, hainele pe un scaun, patul desfăcut. El nu se afla acolo.

Doamne Dumnezeule, se gîndi Valeria cu inima la gură. Și eu sînt cea care am vrut să rămîn, el o presimțea, a zis că locul nu-i inspiră încredere... Tîmpită. Și încă și mai tîmpită, se revoltă ca, să mă emoționez

atît, să mă simt imediat vinovată. Ce vrei să i se fi întîmplat ? O fi bătrînul Ascanio care a avut probabil un infarct sau altceva.

Coborî semeață la parter fără să întîlnească pe cineva și din nou, din cameră în cameră, refăcu drumul de ieri seară pînă la bibliotecă.

Erau cu toții acolo. Ascanio se simțea foarte bine și privea afară de la o ușă-fereastră ; Elisabetta fuma, Ginevra stătea cu picioarele încrucișate pe covor ; Enzo, în halatul său nou de mătase roșu cu albastru, era aplecat deasupra cuiva întins sau căzut în fața căminului încă plin de cenușă. Era Puddu, îmbrăcat cu un pulovăraș de culoare închisă, jeans și cizmulițe, cu o mînă dusă la gît și fixînd alegoriile de pe tavan cu ochi dilatați și imobili.

X

Apăruți dintr-o străduță, doi bărbați cu bluze albe aleargă pe pistă ducînd o targă, se opresc în dreptul unui grup mai mare de oameni, pun jos targa, sar peste grilaj, încearcă în zadar să-și facă loc printre cele patruzeci sau cincizeci de mii de trupuri în picioare ca să încerce să ajungă la un trup întins acolo, printre ele, invizibil.

Valeria îi admiră pe călăreții Cartierelor Moarte, nemișcarea lor disprețuitoare, indiferența. Nici unul dintre coifurile lor nu se întoarce către plebe, nici unul din cei șase cai nu iese din rînd sau ridică o copită cînd zeci de brațe întinse își trec un corp (e o femeie) pe deasupra capetelor pentru a-l depune, în sfîrșit, în brațele celor cu targa.

— Sărăcuța, probabil că stătea în soare de patru sau cinci ore, spune cineva în spatele Valeriei.

— Dar e și faptul, spune altcineva (o femeie), că înainte de Palio mănîncă co-pi-os, au întotdeauna ideea că mîncarea și băutura îți dau putere. Că „te țin în picioare".

— Că veni vorba, spune o a treia voce, ironică, n-are cineva din întîmplare ceva pentru digestie ?

— Cere-i lui Gregorio, spune vocea feminină, nu se duce nicăieri fără Diger-Blitz în buzunar.

Valeria surîde gîndindu-se la Enzo și la ideea lui, care a devenit fixă în zilele din urmă, de a vedea publicitate peste tot. Diger-Blitz, repetă ea. Și ce-i rău în asta ?

Cel ce avea să fie primul dintr-o serie întreagă de interogatorii, îl luă dr. Lippi, un tinerel cu o barbă blondă sosit pe motocicletă la puțină vreme. Deși pe moment (o bluză de vînt foarte subțire, mototolită și împodobită pe spate cu inscripția YAMAHA îi dădea doctorului un aer de tehnician în luptă cu vreun aparat stricat) Valeriei nu-i păru a fi un interogatoriu.

La ce oră a fost găsit Puddu ?

Către șapte.

De cine ?

De filipinez, intrat în bibliotecă să cureţe căminul.

Corpul fusese atins, mutat ?

Nu, deloc.

Jocheul se simțise rău, seara ?

Nu.

Ce-a mîncat, băut ?

Aia și aia... Dar, doctore, cum a murit, un colaps, un infarct sau ce ?

Tehnicianul se ridică fără să se pronunțe, întrebă unde e telefonul (ca să sune la centrală, să i se trimită o piesă de schimb ?) și Valeria, evitînd să privească marioneta dezarticulată de pe podea, trecu împreună cu ceilalți în salonul de alături.

Cafea (slabă) pentru toată lumea. Comentarii (înspăimîntate) ale tuturor. Dar ce oribil, ce lucru îngrozitor, nu, dar e înfricoșător, este atroce, e o nebunie, este in-cre-di-bil etcetera. Bietul Clupitor, o sănătate de fier, plin de viață, de putere etcetera. Și în schimb inima. Sau un anevrism. Sau în fine vreo nebănuită catastrofă internă. Dacă n-o fi fost bolnav de multă vreme și s-a neglijat din inconștiență sau fanfaronadă. Sau o fi vrut s-o țină secretă ca să nu se trezească brusc fără lucru (ai angaja un jocheu diabetic sau cu aorta în neregulă ?). Oricum medicul lui personal (avea unul ? cine era ?) va lămuri totul, familia lui va... A, familia lui ! Ce se știa ? Nu mare lucru, existau niște frați, niște surori... Da' locuiau în Siena ? Nu, la țară, în mijlocul cîmpiei, făceau parte din acei oameni veniți din Sardinia în Toscana cu oile, acum cincisprezece, douăzeci de ani și care apoi și-au cumpărat în-

cetul cu încetul o bucată de pămînt, o fermă... Toţi înrudiţi între ei sau cel puţin prieteni. Şi toţi cu rîvnă dedaţi la sechestrarea de persoane. Nu, nu, să nu exagerăm, chiar dacă, într-adevăr, un văr de-al lui sau un unchi a fost implicat într-un proces de felul acesta, un omor... În orice caz, trebuie anunţaţi, prin telefon sau ducîndu-ne chiar noi la ei. Tu, Ascanio ? Sau tu, Elisabetta ?

Valeria a stat din instinct lîngă soţul ei, exclusă din scenă şi mulţumită de a fi aşa. Ei doi n-aveau nici o legătură cu vila şi locuitorii ei, cu jocheii morţi, cu responsabilităţile şi cu şicanele. Doi călători picaţi din pură întîmplare. Mulţumim pentru amabila ospitalitate şi la revedere, nu vă mai deranjăm, în momentul acesta.

Nu mai era nimic strălucitor, fascinant, adorabil de văzut. Cum se stingeau în grabă aparenţele cele mai atrăgătoare ! Şi Enzo al ei (îl privi cu respect, cu adevărată admiraţie) o ştia bine, prevăzuse chiar din prima seară. Îi adresă un surîs umil, de căinţă.

Dar el, nimic, dur. De nepătruns ca un filipinez.

Sau furios pe ea din pricina acestei tragice, neplăcute întîmplări. (Dar de unde puteam eu să-mi închipui... ?)

Sau poate că aştepta numai momentul potrivit ca să se retragă onorabil. (Păi, noi, cam...)

Dar acel cam nu venea, în vreme ce toţi continuau să aprindă şi să stingă ţigări, vorbind despre Magistratul Cartierelor (nu o persoană, cum reieşi mai încolo, ci un organism oficial) care trebuia poate înştiinţat ; şi despre Palio, despre stratul de pămînt din piaţă, despre probele de astăzi 14 şi de mîine 15 august ; şi despre ce însemna moartea Ciupitorului pentru convenţiile şi înţelegerile secrete dintre diversele cartiere ; şi despre Torcicollo, marele rival al lui Puddu care acum...

Da, Enzo aştepta, dar nu (înţelese în sfîrşit Valeria) ocazia ca să-i salute şi să plece. Altceva îl reţinea (poate trandafiria şi detestabila Ginevra, care la lumina puternică a zilei nu lăsa să se vadă nici cel mai

mic rid ci numai doi ochi de copil umflați de somn ?). Nimeni nu se așezase, se mutau continuu în cerc, ca în interiorul unei porți turnante. Unul sau altul din cei patru scoteau din cînd în cînd capul pe ușă, probabil ca să controleze dacă doctorul avea nevoie de ceva. Se întorsese oare în bibliotecă ? Sfîrșise cu telefonul ?

— Eu aș cam... spuse Valeria introducîndu-se într-o pauză, dacă acum telefonul merge...

Ah, da, ăia doi din Milano, citi în gîndul Elisabettei. Care se întoarse spre ei și spuse :

— Da' sigur că merge, și noi trebuie să telefonăm la atîția.

— Numai un minut, o asigură Valeria, apoi noi ne-am cam...

Inițiativa Valerici îi readuse la feluritele lor îndatoriri (să se spele, să se bărbierească, să se îmbrace, ca să înceapă cu începutul !) și toți ieșiră prompt în hol, doar cu mai puțin întunecat ziua decît noaptea, tăiat de oblice, prăfuite fosforescențe de criptă.

— Bine, spuse Valeria, atunci noi...

Nimeni (nici măcar ea) nu auzise motorul sosind și oprindu-se afară, nici pașii pe pietrișul esplanadei. Dar poate Enzo se aștepta la cele două siluete din spatele ușii cu geamuri a logiei ; poate prevăzuse, cînd au intrat, pe cei doi jandarmi zdraveni în uniformele kaki cu bandulieră albă, deoarece murmură :

— Ei, așa.

Grupul lor încă nocturn își strînse imperceptibil pijamalele și halatele, în timp ce jandarmul mai în vîrstă, cu grade de sergent major, înainta scoțîndu-și chipiul, se prezenta și îi ruga pe cei prezenți să nu se îndepărteze de la acel loc, pentru moment. Chiar așa a spus „de la acel loc".

XI

În ce loc o fi astăzi acel brav apărător al legii ? se întreabă avocatul Maggioni de la fereastra lui. Poate că transpiră şi suflă din greu în desişul mărăcinişurilor, în căutarea ciobanilor din Sardinia care au sechestrat un industriaş. Sau în biroaşul lui de provincie, citind un ziar sportiv. Sau mai degrabă l-or fi detaşat aici, în piaţă, pentru serviciul de ordine ?

De-a lungul inelului pieţei — unde carul cu Palio (alias Carroccio — Carul cel Mare) îşi continuă înaintarea lentă, majestuoasă — stau numeroşi jandarmi. Dar trecînd cu binoclul de la o bandulieră albă la altă bandulieră albă avocatul nu recunoaşte figura corpolentă, chipul larg şi îngîndurat al sergentului major. Un cinstit, umil birocrat, preocupat mai ales să nu greşească ; şi totuşi în stare s-o tulbure îngrozitor pe Valeria, care abia îşi adunase minţile după îndrăzneala agresivă de cu o seară în urmă şi care trecuse imediat la o frămîntare anxioasă de suflet pierdut, ce-o să mă întrebe, ce n-o să mă întrebe, ce să-i spun, ce să nu-i spun. Topită în faţa Autorităţii. În faţa îngheţatului Inchizitor.

Avocatul mîngîie umărul Ginevrei, creatură, oricărei specii ar aparţine ea, de cu totul altă vigoare, de alt aplomb. A fost — reflectează el — tocmai sosirea Autorităţii cea care i-a deschis ochii (şi inima). Sergentul major ca şi Cupidon.

Toţi stăteau în lumina cenuşie a holului ca nişte statui deplasate în timpul unei mutări şi ea, pui de

căprioară sau mînz (sau gazelă ?), într-o pudică pijama albă, a fost cea care a luat în mînă situaţia. I-a însoţit pe jandarmi în bibliotecă, s-a interesat dacă aveau nevoie de o cameră izolată ca să ia depoziţiile, a ales în acest scop un salonaş numit salonaşul Sodomei, şi a ordonat tuturor să meargă la etaj să se îmbrace şi să se întoarcă jos într-un sfert de oră.

— Sigură pe sine, fetiţa, spune fără să se gîndească avocatul Maggioni.

Strîmbătură acră a Valeriei.

— Îi place să-şi dea aere. Pare un agent de circulaţie cu mîna aia pusă în ghips.

(Niciodată să nu spui despre o altă femeie că-i frumoasă afară de cazul cînd este spectaculos de proastă. Niciodată să nu spui că-i eficace afară de cazul cînd este iremediabil de urîtă.)

În timp ce se bărbiereа şi se spăla apoi, pe cînd cobora ca s-o ia pe Valeria, avocatul îşi dădu seama că a fost el însuşi, în parte, victimă acelor prejudecăţi. Minunată, da, aşa-i apăruse în prima seară creatura ; dar, tocmai, numai o creatură, îndepărtată sub sticla dispreţuitoare, taciturnă, obtuză a tinereţii. Luminoasă, da, dar fără cea mai mică legătură cu ceea ce se petrece, cu atmosfera posomorîtă a casei, a ploii. Ceva atît de intens decorativ şi cu totul efemer care ar fi putut dispărea în noapte fără să lase vreo urmă. Creatură de vis, dacă văzuse vreodată una.

Ce făcea totuşi în vila asta, cu oamenii ăştia ? Musafir întîmplător sau rudă cu unul din ei ? Şi de ce nu era cu o prietenă, cu un prieten, cineva de vîrsta ei ? Sau să fie chiar ea stăpîna casei ?

Valeria lua parte, fără să acorde atenţie, la aceste consideraţii. Nu era gata, ca să schimbe subiectul. Ba chiar se afla în culmea fazei „ce să-mi pun ce să nu-mi pun" cu tot conţinutul celor două valize împrăştiat pe pat şi pe scaune.

Chemat să arbitreze, avocatul se menţinea pe o linie de strictă neutralitate între jeans roşii nepotriviţi

cu tristele împrejurări, jeans albi prea strînşi pe corp, fusta albastră prea evazată, fusta verde care nu mai era la modă şi nepotrivite îmbinări între bluze şi tricouri de toate culorile, modelele şi ţesăturile.

O văzu pe filipineză ieşind pe uşa din spate cu un castron într-o mînă şi în cealaltă cu un cutioi de biscuiţi pentru cîini (Puppy Chef) şi auzi recunoscătorul, avidul ronţăit al animalului negru, sosit ca o săgeată din desişul care începea ceva mai încolo, compact şi strălucitor în soare.

— Trebuie să-i spun despre strigăt ? întrebă Valeria aplecată să-şi tragă fusta de culoarea nisipului. Îşi scosese pentru a doua oară un sutien negru, lucru care implica (probabil) definitiva alegere a unei bluze sau tricou de culoare deschisă, cu aferentul sutien alb.

Dar avocatul Maggioni surprinse în acea odaie străină, lîngă un pat desfăcut, o femeie pe jumătate goală, aplecată într-un gest intim, grăbit şi brusc excitant.

— Da' ce faci, ai înnebunit ?

— Hai, Valeria...

— Nici măcar în vis, ce-ţi trece prin minte !

— Hai, vino.

— Ia lasă-mă-n pace ! Acum ţi-ai găsit, cu jandarmii jos care aşteaptă !

— Ce-ţi pasă de jandarmi, hai, vino.

— Ia nu-mi face pe prostu', dacă-ţi spun că nu-mi arde !

— Da' ieri voiai...

— Hai, termină. E un lucru de prost gust, cu tot ce i s-a întîmplat amăritului ăla.

Femeia, eliberîndu-se în sfîrşit din strînsoarea avocatului, îşi recăpătă sînii îndepărtaţi unul de altul şi uşor îngreunaţi ai Valeriei, coapsele cunoscute cu celulită.

— Trebuie să-i spun despre strigăt ?

— Care strigăt ?

În timp ce se îmbrăca și se pieptăna cu gesturi iritate (umiditatea zilei de ieri deranjase opera coaforului) îi povesti despre strigăt.

— Nu i-aș spune, nu mi se pare cazul, spuse avocatul. O fi fost cu siguranță o pasăre. Sau un șoarece.

— Totuși noaptea trecută Puddu a fost afară. Avea cizmele pline de noroi.

— Ce legătură are, o fi fost în grădină să facă cîțiva pași.

— Și despre mușcătură să-i spun ?

— Nuuu, pentru Dumnezeu. Despre tot ce nu te întreabă e mai bine să taci.

— Și ce o să mă întrebe ?

— Uite, tu îi spui pur și simplu adevărul, că am nimerit aici din pură întîmplare și că voiam să plecăm de îndată ce era posibil.

— Dar nu-i așa de simplu.

— Valeria, te rog...

— Bine, bine. Doamne cît sînt de nervoasă.

Rece, stăpînă pe sine, liniștit ironică era în schimb Ginevra, care-i aștepta în hol.

— Ascanio a terminat, acum e la rînd Guidobaldo. E ca la dentist. Veniți, vă conduc eu în sala de așteptare.

Care era o odaie patrată cu mobile exotice, roșcate, cu tot felul de rafturi și vechi portrete pe pereți.

— Doamne, ce agitație, spuse Valeria. Sînt toată transpirată.

— Nu prea e cazul, e numai o formalitate, spuse Ginevra, cu amabilitate. Înainte de a fi ridicat corpul trebuie să se informeze mai mult sau mai puțin despre ceea ce s-a întîmplat, chiar dacă în realitate nu s-a întîmplat nimic, cum i-am explicat și eu.

Ieși repede în pantalonii ei bermuda cu dungi și avocatul Maggioni o imagină trăgîndu-și-i, în aceeași poziție aplecată ca și Valeria. Iar asta nu purta nici măcar sutien.

Intră, pe o altă ușă, Guidobaldo.

— Du-te tu întîi, spuse repede Valeria.

Și trecînd în salonașul Sodomei, avocatul îl auzi pe violonistul vrăjitor atacînd în fața ei scuzele pentru neplăcutul eveniment și plictisitoarele consecințe și pe ea care gîngurea da' nu-i nimic și vai de mine.

Și totuși acele formalități (întrebări și răspunsuri de prevăzut și prevăzute, nici măcar trecute în viitorul proces-verbal de către laconicul sergent major) îi lăsară o neplăcută impresie de lucru făcut în grabă, neterminat, neîncheiat. Căută pe pereți ceva care să poată justifica numele salonașului, dar nu văzu decît stampe ; și nu erau fresce pe tavan. Poate că o vînduseră, pe Sodoma. Sau o țineau într-o casă de fier, la Monte dei Paschi.

— Și acum, soția mea și cu mine putem pleca ?

— Cum ? Ah, da, sigur.

— Oricum rămînem în zonă cîteva zile. Sîntem la ferma „Zumzăiala".

— Ah, „Zumzăiala". Foarte bine.

— O știți ?

— Da, o fermă frumoasă.

— Acum au și cai, un manej.

— Ah.

Un impuls brusc, irezistibil, asemănător într-un fel aceluia care-l împinsese cu puțin înainte să se arunce (lubric) peste Valeria, îl făcu să scoată din buzunar o cutie cu pastile de mentă.

— Pot să vă ofer ?

— Mulțumesc, cu plăcere.

Își surîseră încurcați, sugînd.

Apoi avocatul trecu în odaia cu portrete pe care o găsi goală. Valeria și Guidobaldo plecaseră, poate ca să telefoneze la „Zumzăiala".

(*Paolino*, în cămașă aspră cu carouri — Da' ce s-a întîmplat ?

Valeria — Nimic, sîntem foarte bine, dar s-a întîmplat un accident care ne-a...

P. — Ce accident ?

V. — Nu pot să-ţi explic, e o situaţie complicată, dar oricum noi...

P. — Şi cînd veniţi ?

V. — Facem bagajele şi în cel mult o oră vom fi la voi. Salutări la toţi.

P. — Okay, mă duc să iau ouăle proaspete din coteţ.)

XII

În cel mult o oră...

Dar împotrivirea sa la a părăsi „locul" și a se transfera la „Zumzăiala" nu era cauzată atîta de perspectiva ouălor proaspete sau a mușteloor autentice, reflectă avocatul. Exista acel simțămînt de insatisfacție, de nedesăvîrșire, ca un surd, confuz apel al unui lucru nefăcut sau presimțirea unui lucru pe care ar fi trebuit să-l facă.

Străbătea acum prin vilă o tăcere, un gol ca de culise. Culoarele și pasajele rămîneau în penumbră dar odăile prin care avocatul își aruncă ochii ca să vadă pe unde se băgaseră ceilalți aveau ferestrele larg deschise și soarele le punea în evidență praful, nefolosirea.

Deschise de o palmă o ușă și văzu biblioteca, îl văzu pe doctor și pe Ginevra așezați în tăcere lîngă cămin. Între ei era încă cadavrul : în aceeași poziție de mai înainte, și totuși diferit, tulburător, ca într-o crudă reluare de scenă cu încetinitorul. Tocurile pline de noroi ale cizmelor aveau o evidență fără noimă. Fermoarul pantalonilor era tras pînă la jumătate. Pulovărul de culoare închisă avea pe umăr o insignă cu marca fabricantului.

Pe aceste detalii avocatul închise încet ușa și se îndepărtă cu un sentiment de vinovăție.

Și de ce vinovăție ? se întrebă. El n-avea nimic de-a face cu povestea asta și în cel mult o oră va fi departe de aici. Dar era ca și cum i-ar fi descoperit pe cei doi într-o atitudine obscenă ; sau poate era

moartea care i se părea obscenă ; sau poate încă se rușina de acea promptă reacție de sustragere, de fugă. Atunci, aici ar fi trebuit să participe, să intervină ? Dar cum ? Și pentru cine, pentru ce ?

Merg sus să fac bagajele, se gîndi hotărît. Dar deschizătura unei alte uși crăpate îl încadră pe Ascanio, așezat piezîș pe marginea mesei de biliard, care, cu bărbia sprijinită pe băț, examina poziția bilelor albe și roșii împrăștiate pe postav. Ochii lor se încrucișară și celălalt îl salută cu o înclinare a capului.

— Vreți să faceți o partidă ?

— Nu mai joc de ani de zile, mulțumesc.

Ascanio se lăsă jos de pe margine, se aplecă deasupra dreptunghiului verde și lovi sec o bilă; alte bile se împrăștiară încoace și încolo, poc poc poc poc.

— Ați fost la sergentul major ?

— Da. Și acum mă gîndeam ca să mă car...

— Vreți să plecați ?

— Da.

(Poc poc poc)

— La „Zumzăiala", mi se pare ?

— Da, exact.

— Foarte corect. E o situație foarte, foarte plictisitoare, mai ales pentru două persoane complet din afară, care nu știu nimic și n-au văzut nimic și n-au auzit nimic. Chiar dacă...

(Poc poc)

— ...dacă mi-e teamă că nu se va sfîrși prea repede. Este probabil ca ei să vă cheme din nou, cînd vor sosi. Le-ați lăsat adresa ?

— Ei, cine ?

— Înțelegeți, aceasta era...

(Poc poc, poc poc)

— nu era decît un fel de constatare preliminară. Doctorul Lippi l-a convocat pe medicul legist și sergentul major așteaptă un superior sau un magistrat, de la Siena. Și aceia vor voi să meargă mai în profunzime, îmi închipui. Va trebui să o luăm de la început cu toții.

— Dă' în profunzime, la ce ?

(Poc)

— Păi...

(Poc poc poc)

— ...după cît se pare există o idee că moartea nu a fost...

(Poc)

— ... ar putea să nu fie naturală, se pare că pe gît ar fi două mici leziuni, ca două injecţii, nu ştiu...

(Poc poc poc)

— ...provocate poate pur şi simplu de o insectă sau poate de aparatul de ras ; dar poate şi de o seringă. Aşa că va trebui să se facă o autopsie şi între timp cercetările...

— Doar nu s-or gîndi că...

— La o sinucidere în primul rînd, deşi nu pare probabil, dar apoi şi la un omor. Şi dat fiind că Puddu era...

(Poc poc)

— ...cel care era, un om cunoscut pentru, să zicem, dezinvoltura sa, gata totdeauna să se vîndă celui care oferea mai mult şi deja în mai multe rînduri ameninţat şi bătut din pricina încurcăturilor de la Palio, nu se poate exclude de pildă că ieri noapte să fi ieşit să se întîlnească în desiş...

(Poc)

— ...cu cineva din vreun cartier, ca să facă sau să desfacă a nu ştiu cîta „glumă" a lui. Şi că acest cineva să fi descoperit că a fost înşelat, trădat în tratative şi că a vrut deci să-i dea o...

(Poc poc poc poc poc)

— ...lecţie definitivă.

Se ridică cu imperceptibila satisfacţie a jucătorului obişnuit să vadă cum îi reuşesc loviturile, puse băţul pe margine şi îşi aranjă fularul de mătase pe care-l purta la gît.

— Dar şi el... aproape strigă avocatul Maggiond.

Deoarece chiar în acel moment îşi amintise un alt amănunt, revăzut într-o personală reluare de scenă, corpul jocheului aşa cum îi apăruse pentru prima dată dimineaţa la şapte, întins în faţa căminului, cu ochii holbaţi, o mînă la gît... şi în jurul gîtului un fular.

— Şi el avea...

— Da ? Ce ?

Se preciză un al doilea — adevăratul — amănunt : cîteva minute după, cînd Valeria sosise şi trecuseră cu toţii în odaia de alături aruncase o ultimă privire furişă cadavrului. Şi fularul nu mai era. Aşa cum nu mai era cînd îl privise cu o clipă mai devreme.

Ascanio se sprijinea de băţul pe care-l luase din nou, ca un bătrîn războinic pe lance, aşteptînd.

— Nu, nimic, o idee, se bîlbîi avocatul.

Ştia că se înroşise, dar ceva acum îi sugera să tacă, să schimbe vorba.

— Pot să vă ofer ? spuse scoţînd cutiuţa cu pastile de mentă.

— Ce sînt ? Ah, Scattomint, cu plăcere.

Sugînd, vorbiră despre timp. Grindina de ieri produsese pagube recoltelor din zona dintre Arezzo şi Siena dar şi în alte regiuni din Italia unde fuseseră distrugeri mari. Astăzi situaţia părea stabilizată pe versantul mării Tireniene dar norii tindeau să...

Se auzi un zgomot de roţi pe pietriş şi două portiere se trîntiră.

— Au şi venit ? spuse Ascanio.

Se duseră la fereastră care era, observă avocatul, penultima de pe faţadă. În faţa casei se oprise un Opel mare, solemn, de culoare închisă, din care coborîră doi bărbaţi îmbrăcaţi în albastru, ţinînd în mînă serviete luxoase, de piele. Un şofer în uniformă albastră, ceva mai deschisă la culoare, stătea în poziţie de drepţi în faţa lor.

— Mă scuzaţi o clipă, murmură Ascanio. Şi într-o clipă ieşi.

Avocatul încercă să se orienteze ca să se întoarcă la etajul de sus şi s-o avertizeze pe Valeria că era inutil să facă bagajele. Pe lîngă asta trebuia să telefoneze din nou (dar oare chiar existase o convorbire telefonică ?) lui Paolino.

(Paolino, sorbind un pahar de vin macrobiotic — Da' ce fel de complicaţii ?

Valeria — Nu pot să-ţi explic, e o poveste încă foarte încîlcită.

P. — Cînd veniţi, atunci ?

V. — Ascultă, nu ştiu, poate către seară, depinde.

P. — Da' voi doi sînteţi bine ?

V. — Da, da, foarte bine, o să vă povestim totul cînd ne vom vedea. Pa.)

Simţi un miros de ars şi-l urmă din uşă în uşă pînă la o scară care cobora către ceea ce trebuia să fie bucătăria de la demisol. Şi într-adevăr era un prăjitor de pîine care fumega pe o masă de marmură, într-o odaie mare şi neîngrijită în care te simţeai strivit.

O deschidere în formă de arc în peretele din dreapta, închisă pe jumătate de o perdea veche de creton, lăsa să treacă voci şuierătoare, iritate şi avocatul, apropiindu-se, îi surprinse pe cei doi filipinezi în toiul unei certe, bărbatul ameninţător, aplecat în faţă, cu mîinile de-a lungul coapselor dar cu pumnii strînşi iar femeia, ceva mai scundă, care-i ţinea piept cu un şuvoi aspru de silabe.

De cum îl văzură, se ascunseră în spatele unui surîs foarte dulce şi în acelaşi moment simţiră mirosul de ars, fugiră ca nişte feline să întrerupă prăjitorul.

— Cafea ? îl întrebară. Ceai ?

— Ceai, mulţumesc.

— Sus ?

Nesigur în ce privea cunoştinţele lor de italiană („trecuseră" pe la sergentul major ? şi cum se descurcaseră cu el, dar el cu ei ?) cît şi în ce privea propria lui cunoaştere a vilei, avocatul optă pentru cea care pe moment îi apăru ca soluţia cea mai simplă.

— Aici, spuse bătînd cu degetul pe o veche măsuţă încrustată pe care erau deja pregătite două tăvi cu ceşti, farfurioare, castroane diferite.

În tăcere i se puse dinainte o altă tavă, o ceaşcă, un mic ceainic ; apoi cei doi servitori se strecurară afară fiecare cu treaba lui iar avocatul rămase singur.

O dîră de negreală înaltă de un metru se întindea de jur împrejurul bucătăriei, incluzînd dulapuri, etajere, scaune, mese şi excluzînd diferitele aparate electrice de menaj sclipitoare din email şi inox, uluitoare cutii împrăştiate, de biscuiţi, cercale, detergenţi. Fu-

mul de pîine arsă se rărea încet. Încet, un dublu șir de furnici suia și cobora alături de chiuveta de vase din piatră. Ar fi nevoie de un insecticid, se gîndi mașinal avocatul, căutînd din ochi sprayul.

Acel tavan scund, acea liniște care părea că se depusese acolo ca zațul unei cafele, acea lumină care se scurgea ca un untdelemn tulbure pe două ferăstruici nespălate așezate lîngă tavan, se potriveau cu neașteptata lui stare de spirit de renunțare.

Ce caut eu aici ? se întrebă lăsîndu-se pe un scaun.

XIII

Ce căuta acolo ?

Imaginea Ginevrei îi trecu mai întîi prin minte, imediat urmată de alte „explicații" tot atît de absurde (sau tot atît de plauzibile). Filipinezii : el era acolo ca să supravegheze enigmatica pereche care știa cu siguranță multe despre moartea lui Puddu. Dar se afla acolo și ca să aducă victoria în Palio pentru cartierul lui (obiecția „dar ce cartier, tu n-ai nici un cartier" i se păru irelevantă). Și mai era acolo ca să urmărească aventura Valeriei cu Guidobaldo și să împletească un roman cu creatura de vis. Era acolo ca să discute despre vremea înnorată cu Ascanio, ca să participe la o masă rotundă despre crizele conjugale, ca să examineze aparatele electrice de menaj, ca să sugă și să dea ca să se sugă pastile de mentă Scattomint...

Se trezi în picioare cu tava în mînă îndreptîndu-se spre scară. Cîinele negru se ivise căscînd din vreun ungher al bucătăriei (probabil că dormise acolo tot timpul) și i-o luă înainte pe scări cu o demnă încetineală. Împreună parcurseră parterul fără să întîlnească pe cineva, ajunseră în hol și, la scară, o luară la dreapta, de-a lungul unui traseu pe care avocatul îl cunoștea acum. Dar cîinele, care-i dădea impresia că voia și știa să-l conducă pînă la odaia lui, se opri apoi în fața unei alte uși și începu să zgîrie alene.

O altă imagine poate semnificativă, un nou episod poate interesant de urmărit. Dar cum să se decidă între ceea ce merită atenție, necesită participarea lui și ceea

ce nu-l privea deloc ? Intreaga vilă i se părea plină de alternative, foşnind de mici, imperceptibile chemări, de sugestii murmurate.

Invingîndu-şi inerţia vinovată apăsă încet clanţa şi animalul se strecură într-o odaie unde cineva plîngea cu sughiţuri disperate.

Da, inerţie, ciudăţenie, paranteze, timpi morţi l-au tulburat de mai multe ori pe avocatul Maggioni în aceste zile totuşi atît de colorate, de intense. Şi-l tulbură şi acum. Climatul febril al acestui Palio, apropierea cursei, nu-l absorb cum ar trebui. Chiar cortegiul istoric s-a sustras uneori atenţiei lui, un segment ici, un segment colo. Pauze obosite. Goluri cu greu umplute de reflecţii asupra timpului sau de imagini inutil convingătoare, linguşitoare, ca cele publicitare. Întrebarea insistentă „ce fac eu aici". Şi impulsul care revenea mereu să taie, să închidă, să lase totul baltă.

Dar avocatul Maggioni a început în aceste zile şi să deosebească diferitele fire ale urzelii — ale urzelilor — în care se află implicat. Fire roz, albastre, roşii, galbene, negre... Din cînd în cînd ţesătura multicoloră se întrerupe. Apar acolo suprafeţe cenuşii stropite cu alb care trezesc în avocat o amintire precisă : amintirea parbrizului automobilului sub răpăitul neaşteptat al grindinii, pe drumul dintre Arezzo şi Siena. Atunci, reflectează el, a început totul şi atunci ar fi trebuit să reacţioneze el, să schimbe drumul, să se întoarcă din drum. Acum e prea tîrziu.

Acum toate cartierele, cele vii şi cele moarte, au trecut prin faţa lui ba chiar şi carul cu cearşaful se află acum în piaţă, în faţa balconului unde e Valeria, în timp ce juriul îmbrăcat în costume de epocă a ieşit din arenă ca să ia loc într-o tribună rezervată lui, în faţa Palatului Public.

Avocatul contemplă pămîntul frămîntat al pistei, lunga, haotica urmă lăsată de procesiune şi dintr-o dată este impresionat de asemănarea pieţei cu... simbolul lui SHELL ? Da, din pricina convexităţii, aşa cum explică toţi ghizii şi toate prospectele, Piaţa Campo seamănă cu valva unei scoici. Dar dreptunghiul acesta uşor trapezoidal, cu unghiurile rotunjite, îi aminteşte

și de cristalul parbrizului la care se gîndea cu un minut în urmă, și care, la rîndul său, îl făcea să se gîndească la ceva important... decisiv... care din nou îi scapă.

— Cum merge ? o întreabă pe Ginevra ca să se sustragă de la acea îndîrjită frămîntare a minții.

— Bine.

— Ți-e cald ?

— Puțin.

Alții, în spatele lor, vorbesc de căldură. Cum era ieri la Roma, la Edinburgh, la Cortina, la Milano. 29 de grade, 34 de grade. Presiune înaltă, presiune joasă. Și setea : portocalele n-o potolesc, mai degrabă o provoacă, în timp ce apa tonică...

Este inutil, se gîndește avocatul. Imposibil să ieși de aici.

— Mergem înăuntru să stăm jos două minute ? îi spune fetei.

Dar și aceasta este o încercare zadarnică de a recupera, un biet pretext ca să rămînă un moment singur cu ea și să o simtă alături nu numai fizic, să refacă acel neașteptat *clic* de intimitate din dimineața aceea, trecerea spontană la „tu", prospețimea entuziasmantă și ușurința fiecărui cuvînt și fiecărui gest.

— Ceaiul ăsta e pentru tine ? Îl duci nevesti-tii ?

— Nu, e pentru mine.

— Mi-l dai mie ?

— Cu plăcere.

— Hai la mine în cameră.

Cîinele a intrat, ea a ieșit, încruntată la maximum, furioasă.

— Dobitoaca asta, tîmpita asta.

Dobitoaca era Elisabetta care plîngea moartea lui Puddu, amantul ei.

— Drace, spuse avocatul. Vorbești serios ?

— De ce ? Te miră ?

— Nu știu. Nu, în fond nu.

Amintirile lui din ziar sau din literatură cuprindeau pe undeva cliseul : aristocrată în vîrstă și jocheu plin de pasiune.

— Chiar nu vrei puțin ceai de la mine sau mai bine zis de la tine ?

— Nu, nu, serios nu. Da' era îndrăgostită de el ?

— Ei, asta-i. Ce-i dragostea ?

Problemă în aparență banală dar foarte profundă, spusă așa: Devastatoare.

Și patul Ginevrei era încă în dezordine, dar orice tentație pe care avocatul ar fi putut s-o aibe și pe care, cinstit, n-a avut-o, a fost retezată din naștere.

— Hai, ajută-mă să fac patul. Dacă stau să-i aștept pe cei doi...

— Pe filipinezi ? Da' chiar sînt filipinezi ?

— Nu știu. De prin părțile alea, oricum.

— Acum cîteva clipe i-am văzut în bucătărie cum se certau cu furie. Sînt căsătoriți ?

— Nu știu. Oricum, el e foarte gelos, zilele trecute am asistat la o scenă îngrozitoare pe care i-a făcut-o din cauza lui Puddu.

— A, deci Puddu, și cu filipineza... ?

— Cu oricine. Nu se gîndea decît la asta cînd nu se gîndea la bani și la cai. Obișnuita compensare pentru statură.

— Știi că după cît se pare moartea... că probabil moartea nu a fost... naturală ?

— Cine ți-a spus ? Nu, scuză-mă, nu așa, trage-l puțin spre tine.

— Ascanio. Spune că se bănuiește o sinucidere.

— Unu' ca Puddu să se omoare ? Haida de !

— Ba chiar un omor, pentru cine știe ce încurcătură cu Palio.

— Altă tîmpenie nemaipomenită. Cel mult dacă-i bat, pe jocheii mai ticăloși sau care au făcut-o prea lată.

— Și atunci cine-l aștepta ieri noapte în desiș ?

— Ce știu eu, o femeie, un soț gelos, sau nimeni. Știu eu ? O nimica toată, după mine totul nu-i decît o exagerare a doctorului ăla. Băiat bun dar de o seriozitate mortală, știi, de felul celor care prezintă pastele de dinți la televizor.

După o secretă tresărire de mulțumire, avocatul și-a dat seama că pînă în acel moment a fost gelos pe tînărul doctor.

— Oricum, acum e aici medicul legist, zise, poate că va ști să vadă ceva mai clar.

— Cînd a venit ?

— Acum o jumătate de oră, el și cu magistratul. N-ai văzut Opelul de culoare închisă la intrare ?

— A, nu, ăia sînt Ranieri și Salimbeni, prietenii noștri care trebuiau să sosească ieri seară de la Roma, cei care v-au cedat camerele, ca să zicem așa. Gata.

Ginevra mai netezi cu o mînă expertă cuvertura albă și perna și se ridică.

— Mulțumesc pentru ajutorul dat unei biete invalide, ca să nu mai vorbim că patul ăsta e aiurea.

— Ești perfectă. Unde ai învățat ?

— La colegiu, ce crezi ? Ai mei au divorțat și nici unul din ei nu voia să se încurce cu mine, aveau poveștile lor de rezolvat.

— Asta-i camera ta, dormi întotdeauna aici ?

— Aici sau pe unde dă Dumnezeu, după cum avem musafiri. Am dormit adesea în patul tău.

— Ai nevoie de el acum ? Trebuie să eliberăm camerele ?

— Nu, pe Ranieri și Salimbeni i-au aranjat în altă parte a vilei.

— Și vila, a cui este ?

— E prea lung să-ți explic, e o întreagă poveste cu o moștenire indiviză între fii, veri, unchi, nepoți, un prăpăd care nu se mai termină.

Inspectă cu privirea odaia care, în afară de patul de fier enorm și foarte înalt pe care un baldachin de pînză albă îl făcea să pară mai puțin greoi, mai avea o serie de mobile „navale" englezești, strălucind de ornamente și mînere, și o oglindă mare cu rama mîncată de carii.

— Bine, haidem, conchise luînd tava. Asta o duc jos. Am atîtea de făcut în dimineața asta, s-a stricat și mașina de spălat vase... Totul e-n regulă, ai nevoie de ceva ?

De tine, gîndi cu violenţă avocatul.

Spuse: Nu, mulţumesc.

— Atunci du-te şi te plimbă unde vrei, dă numai un semn din cînd în cînd ca să vezi cum merg lucrurile. Sper să se termine înainte de dejun.

Eu nu, se gîndi el.

Zise : Păi întîi mă duc s-o caut pe nevastă-mea.

— Am văzut-o cu Guidobaldo ceva mai devreme, zise ea. Se pupau lîngă lac.

Se aplecă peste tava pe care o ţinea în faţă şi-l pupă pe avocatul Maggioni pe obraz.

Lacul, gîndi avocatul ieşind euforic şi alarmat din vilă. Ce să mai zici.

Opelul de la intrare nu mai era.

Care lac ? Merse pe pietrişul care scîrţîia pînă la balustradă şi privi în jos. Văzu o grădină aranjată în stil italian, cu terase care coborau şi bazinul oval al unei fîntîni fără apă, înconjurată de naiade şi delfini care se scorojeau la soare. Mai jos, în stînga, pomi şi tufişuri din ce în ce mai puţin rînduiţi şi îngrijiţi se îngrămădeau pînă cînd se confundau cu desişul şi acolo, în mijloc, se zărea drumul sinuos care urca. Dar nici un lac.

În dreapta terenul cobora mai blînd, cu alternări cînd cocoşate cînd netede lăsate ca fîneţe, grupuri mici de platani, doi-trei chiparoşi iviţi întîmplător. De la o rotondă care adăpostea o statuie cenuşie a unei zeiţe şi o bancă de piatră în semicerc pornea o galerie de verdeaţă, lungă, şerpuitoare, spre o vale împădurită. Trebuie să fie pe-acolo, lacul.

Ce să fac, să mă duc ? ezită avocatul Maggioni.

Fata putea să fi exagerat, să fi vorbit metaforic. Prin pupături înţelegea fără îndoială o atitudine dulceagă, mînă-n mînă, ochi în ochi. Dar o scenă de felul acesta era ultimul lucru pe care avocatul ar fi dorit să-l vadă, aproape că ar fi preferat s-o surprindă pe Valeria într-o scenă de-a dreptul porno, cu fusta de culoarea nisipului ridicată şi cu Guidobaldo care muncea

cu folos. Oricum, lui îi revenea rolul antipatic de plicticos, de soţ încornorat, sau de tip care stă şi se uită.

O las naibii, decise.

Dar sus, în salonul Sodoma, era sergentul major, urma să intre magistratul sau ce era şi Valeria nu fusese încă interogată de nimeni. Puteau să se nască neplăceri, mărturia ei oricît de neînsemnată trebuia să fie înregistrată, cercetarea trebuia să înainteze după regulă.

O luă pe drum fără grabă, sperînd că poteca îl va duce în direcţia bună ; şi de altfel întîlni puţin după aceea un bătrîn grădinar cu sapa pe umăr, care îl salută cu respect scoţîndu-şi jerpelita pălărie de paie.

— Ajung la lac, pe-aici ?

— E acolo, în spatele copacilor, făcu omul arătînd cu degetul mare în spate.

Să-l întreb dacă i-a văzut pe cei doi ? mai ezită iar avocatul.

În schimb ridică ochii către cer şi spuse :

— Soarele începe să ardă, ce zici ?

— Da' eu am sfîrşit pe ziua de azi, sînt în picioare de la cinci, spuse celălalt ştergîndu-şi fruntea cu braţul. Acum mă duc acasă, îmi fac o ceaşcă bună de Nescafé şi apoi...

— Bravo, i-o tăie scurt avocatul.

Şi ăsta e un clişeu, o figură ţărănească, noduroasă, care părea că vrea să-i vorbească de cereale sau de felii de pîine prăjită, dacă nu chiar, dat fiind că avea faţa nebărbierită, de calităţile vreunei maşini de ras electrice.

Ajunse la rotonda cu statuie şi intră în galeria verde şi întortocheată sub care, printre ciorchini de glicină înflorită, plutea o lumină de acvariu. Introducere ideală, ba chiar obligatorie, pentru a vorbi de subiecte de genul ce e dragostea, ce nu e dragostea, viaţa mea aici, viaţa mea acolo.

Şi într-adevăr, la ieşirea din acel frunziş sugestiv se oferi vederii, ceva mai jos, lacul cu pîrîiaşul aferent şi murmurător care intra pe o parte şi ieşea pe cealaltă. Şi pe malul cu iarbă erau cei doi, el aşezat

cu spatele lipit de un trunchi de salcie, ca întinsă cu capul pe genunchii lui și cu o floare, Iisuse Hristoase, cu o floare de cîmp în mînă,

Avocatul se opri înghețat la presentimentul a ceea ce putea să se întîmple dintr-o clipă în alta și care — inexorabil — se întîmplă. Închise ochii cînd Valeria își ridică, galeșă, brațul și începu să mîngîie cu floarea mutra de crai.

XIV

Ginevra s-a întors la fereastră.

În baie, unde s-a dus să-şi spele mîinile şi să-şi răcorească faţa, avocatul se priveşte în oglindă. E uşor uluit să regăsească în faţa lui, în locul steagurilor, caiilor, palatelor, scutierilor, mulţimii, cerului, un simplu chip de om, al lui. Asta-i tot ? îşi spune el perplex.

Nu că i-ar da impresia unui chip frumos sau urît, simpatic sau antipatic : ci că mai degrabă nu ştie cum să-l ia. Distinge pe bărbie şi de-a lungul maxilarelor prima umbră a bărbii de seară (ar fi nevoie să mai trec o dată cu maşina electrică...), constată că paloarea milaneză a fost uşor ştirbită de soarele toscan (ar fi nevoie de puţină cremă care bronzează de la Valeria...).

Este chipul pe care Valeria l-a recunoscut cu stupoare pe malul lacului. Avocatul îşi aminteşte expresia nevestei lui, năucă. Dar numai acum, în faţa acestei oglinzi, înţelege ce a fost îndărătul acelei neaşteptate palori : nu vină, nu ruşine, ci ostilitate, neplăcere şi uluirea celui care se trezeşte la cotidian, la obişnuit, a celui care alunecă de pe curcubeu şi se trezeşte într-o obişnuită staţie de metrou : Palestro, Pagano, Bande Nere...

Văzînd acest chip apărînd de sub coama salciei şi ea probabil că şi-a spus : asta-i tot ?

În baia de la Cercul Uniţilor pe care a găsit-o singură dar nu fără şovăiri, Valeria îşi controlează fardul, pus în primejdie de căldură şi transpiraţie. Dar e un control strict tehnic. Chimul dintotdeauna (sînt fru-

moasă, drăguță, urîtă, oarecare, oribilă, acceptabilă ?) s-a evaporat. Din acea plimbare agale, dincolo de statuia musculoasă, pe sub bolta cu glicine, a căpătat siguranța că este fermecătoare. Își reamintește cu un surîs (pe care oglinda i-l garantează ca fiind încîntător) perfecțiunea întregii secvențe : reflexele de aur și smarald printre ciorchinii viorii, primul contact (involuntar ?) între degetele mici, mîna lui pe brațul ei gol, aceeași mînă pe umăr apoi în jurul taliei, capul ei lăsat pe umărul lui, răsuflarea lui prin părul ei și tremurul de nespus, sărutul cast și ușor pe frunte, sărutul (mai puțin cast și mai puțin ușor) pe buze.

Și aerul parfumat, insectele care bîzîiau, păsărelele care gîngureau, lacul care le făcea ochi dulci... Da, perfecțiunea. Maximum. Ce să mai spun, erau pînă și nuferi.

Și își amintește sosirea unui soț uitat, fosilizat, niciodată avut, își amintește recunoașterea fulgerătoare la vederea unui năsturaș lipsă („și am jurat să i-l cos înainte de plecare") la buzunărașul din dreapta al cămășii sport.

Toți trei, își spusese mai tîrziu Valeria, au avut o atitudine impecabilă. Pe moment, ea rămăsese puțin așa, în sensul că apariția lui Enzo i-a adus în minte fraza „și pe ăsta unde-l pun acum ?" Dezorientată, nu încurcată. Ca atunci cînd, la casa de la supermarket, cineva se trezește cu un pachet de grisine care nu mai intră în sacoșă.

Ridicîndu-se pe jumătate, cu cotul sprijinit pe iarbă, clipi din pleoape și-l întrebă :

— Mă căutai ?

— Nu, adică, uite, eu, sergentul major... bodogăni el cu o supărare patetică.

De cu totul alt stil, de cu totul altă eleganță și dezinvoltură a fost reacția lui Guidobaldo care a aruncat o privire la ceasul său Rolex subacvatic și a exclamat

— Drace, cum zboară timpul !

Se ridică în picioare cu o singură, agilă mișcare, îi întinse mîna, o ajută să se ridice.

— Trebuie să fug sus, îi explică lui Enzo cu un surîs plin de tact, ne vedem mai tîrziu.

Ei îi sărută mîna și buzele lui se opriră atît cît trebuia ca să facă diferența între trecut și viitor, între viață și moarte.

Valeria suspină, fericită, și trecîndu-și afectuoasă brațul pe sub cel al soțului îl luă să facă cîțiva pași în jurul lacului.

— Știi că înăuntru sînt crapi foarte bătrîni ?

— Ce spui ?

Părea puțin jignit dar nu puteai să-i ceri prea mult. Ea simțea că-l iubește ca mai înainte, ba într-un anume sens mai mult decît înainte, dar erau unele lucruri pe care un bărbat — un soț — cu greu le aprecia. Poate că el și-a impus o atitudine cu mult peste puterile lui, a greșit că n-a luat-o la palme iar pe Guidobaldo la pumni (sau măcar să încerce), strigînd lucruri de tipul femeia asta e a mea. S-ar fi ușurat, descărcat.

Dar acum, o dată trecută ocazia unei scene violente și eliberatoare, nu mai rămînea decît calea explicației cinstite.

— Ascultă, între mine și Baldo..

— Dar se poate pescui ?

— Ce ? A, crapii. Păi, nu știu, oricum vreau să-ți spun că mi se întîmplă cu Baldo...

— Adevărul e că sînt plini de oase...

— Vreau să-ți spun că, orice s-ar întîmpla, tu rămîi pentru mine...

— Oare poteca asta ne scoate sus ?...

Nu voia să vorbească despre asta, era limpede. Alesese o a treia cale să tacă, să ignore, să se prefacă că nu s-a întîmplat nimic.

Oare n-o fi, se întrebă ea privindu-l cu coada ochiului și cu suspiciune, calea încornoratului binevoitor ?

Nu, imposibil. Era, dacă vrei, soțul înțelegător, care-și domină cu demnitate durerea și așteaptă să treacă criza, sigur că soția lui se va întoarce la el, împotriva a tot. Mai era și posibilitatea ca să fi fost soțul sportiv și nobil, decis să respecte regula „cel mai bun să în-

vingă". Sau să fi avut în minte un tulbure „ménage à trois" ?

Cufundată în aceste complexe ipoteze, Valeria urca poteca lîngă el, acordînd puţină atenţie unor ipoteze pe care el le făcea despre moartea lui Puddu.

— Şi spui că fularul dispăruse ? se miră cu bunăvoinţă.

Dar nu ştia despre ce fular vorbea, aşa cum nu urmărise ce spusese Ascanio, nici ce amestec aveau cei doi filipinezi. O încurcătură lipsită de interes.

Interesul ei se redeşteptă numai cînd îl auzi vorbind de plînsul Elisabettei.

— Era amanta lui Puddu ! Şi cine ţi-a spus-o ?

— Ginevra.

— Dar a fost întotdeauna îndrăgostită de Ascanio !

— Cine, Ginevra ?

— Nu, Elisabetta. La un moment dat au fugit chiar împreună.

— Cine ţi-a spus ?

— Baldo.

Îi povesti întîmplarea : tatăl Elisabettei era văr bun cu Ascanio iar ea era deci într-un anume sens nepoata lui. La doisprezece ani se îndrăgosti de el, care era deja însurat cu o văduvă, mama lui Guidobaldo ; acesta, fiul de la primul soţ, îi venea deci fiu vitreg lui Ascanio. Elisabetta s-a căsătorit apoi din disperare cu fratele mult mai tînăr al mamei lui Guidobaldo, devenind în felul acesta cumnata ei ; dar căsătoria s-a dovedit repede a fi un eşec, deoarece soţul, adică unchiul lui Guidobaldo, îşi pierduse capul după o soră divorţată a primului soţ al mamei lui, a lui Guidobaldo, şi fugise cu ea. Din această căsătorie s-a născut Ginevra, căreia deci Elisabetta îi venea...

Enzo clătină din cap.

— Nu înţeleg nici pe dracu', spuse mojic.

— Da' cum, e simplu dacă primul soţ al mamei lui Baldo era cumnat cu...

— Nu mă interesează. Nu-mi pasă de toată afacerea asta.

XV

Valeria nu-şi dădu seama imediat de criza soţului ei. Arţagul lui Enzo, asprimea lui, gîndi ea urcînd cu el spre vilă, se puteau atribui unei izbucniri de gelozie, foarte de înţeles. Refuzînd dialogul, el voia s-o pedepsească, s-o excludă.

Dar ceva mai tîrziu, cînd mîncau cu toţii salată de orez în farfurii de carton, această explicaţie începu să i se pară insuficientă. În sufragerie se pregătise un fel de picnic *indoor* (care avea totuşi ceva de priveghi) ca să hrănească grupul eterogen de medici, anchetatori şi alţi necunoscuţi sosiţi la vilă în legătură cu moartea lui Puddu pe care, din fericire, o ambulanţă îl şi luase.

Guidobaldo nu era acolo, trebuise să fugă la Siena pentru probleme cu Palio, îi explică Ascanio. Filipinezul, Elisabetta şi Ginevra împărţeau oaspeţilor friptură rece şi omletă, sticle cu apă şi cu vin. Enzo sta în picioare sprijinit de perete, în aparenţă îmbufnat, ciugulind fără chef din farfurie.

Dar Valeria îl surprinse în clipa cînd arunca Ginevrei o privire lacomă şi furişă, sau cel puţin aşa o apreciе ea.

Ah, se gîndi ea, îl interesează fetiţa, bineînţeles.

Numai că, după două minute, lucrul se repetă la fel cu Ascanio. Apoi cu Elisabetta. Apoi cu filipinezul. Apoi din nou cu Ginevra, cu procurorul adjunct, şi cu toţi cei prezenţi la rînd, unul după altul. O privire, se corectă în sfîrşit Valeria, nu furişă şi nu vinovată ci intensă, foarte rapidă şi imediat retrasă, asemănă-

toare cu lovitura de cioc a unei păsări. Era ca și cînd Enzo îi supraveghea pe toți, ca și cînd aștepta de la unul din ei... un gest, un semnal ?

Ce dracu' îl apucase ?

Privirile lor se întîlniră și Enzo veni încet spre ea cu farfuria în mînă.

— Cei doi, murmură el cu toată seriozitatea.

— Cine ?

— Prietenii ăia ai lor de la Roma, sosiți azi dimineață, care erau lîngă tine acum o clipă.

— Ah, Ranieri și Salimbeni, da. Locuiesc la Roma dar sînt și ei sienezi. Ei și ?

— Ai auzit ce spuneau, despre ce vorbeau ?

— De politică, mi se pare. De o delegație la Bruxelles, de niște amendamente, nu știu. Ah, și de o comisie parlamentară. Lucruri de-astea. De ce ?

Enzo dădu din cap fără să răspundă.

— Te plictisești, așa-i ? murmură ea cu subînțeles. Sigur, nu-i mare lucru nici conversația celorlalți, vorbesc numai despre vreme, despre căldură, incendiile din păduri... dar pe de altă parte cu amărîtul ăla de jocheu care abia...

— Povestea cu jocheul e una, dar mai sînt și altele, spuse Enzo studiindu-și unghiile. Ca povestea aia de familie pe care începuseși să mi-o povestești.

— Da' n-ai spus că nu te interesa deloc ?

— Tocmai.

— Ascultă, spuse ea, eu oricum mă duc în camera mea, mă odihnesc un pic, îmi spăl părul...

Enzo îi aruncă și ei privirea aceea ciudată.

— Ah, tocmai. Cu ce șampon ?

— Da' Enzo... cu șamponul meu obișnuit, Softy-Softy ! Îl folosesc de doi ani, chiar și tu l-ai folosit o dată sau de două ori.

— Da, spuse Enzo, da.

Plecă, traversînd pieziș camera, absorbit, cu aerul cuiva care refăce în minte socoteala pe cînd iese de la măcelar.

Nu-şi mai pierdu acea expresie tot restul zilei.

Ea încercă în mai multe rînduri să-l scoată din izolare, să spargă acel zid făcut din nerăbdare şi nepăsare, din tăceri prudente şi din intime, secrete semne de aprobare faţă de el însuşi.

Încercă să-i mai vorbească de Baldo dar el părea cu totul indiferent sau complet distrat.

Să fi fost în criză pentru că începea să simtă pe pielea lui criza căsniciei lor ? Dar el abandonă morocănos acest subiect.

Să fi fost oare atît de întunecat din pricina fetei?

— Nu aici e buba, spuse el dînd din cap. Ginevra e o altă treabă.

— Ce treabă ? Ce vrei să spui ?

— Eh... Nu ştiu. Vom vedea.

Către seară se întîlniră în odaia cu portrete care era un fel de antecameră la salonul Sodoma. Valeria ieşea de la întrevederea cu procurorul adjunct şi-l văzu acolo, aşezat pe unul din acele ciudate scăunaşe roşii, sculptate, privind cele două portrete mai mari de pe peretele din faţă. Dar abia începu ea să-i explice cine era personajul din dreapta (un strămoş al lui Ascanio, dar dintr-o altă ramură a familiei, care adoptase pe nepotul orfan al...) că Enzo i-o tăie scurt şi brusc.

— Ştii, spuse atunci Valeria sperînd să-l intereseze, era un mare vînător, el a adus toate mobilele astea din India, mergea la vînătoare de tigri în Bengal şi, natural, în Africa pentru lei, elefanţi etcetera. Dar soţia, care se pare că era superbă, s-a simţit neglijată şi şi-a luat un amant care...

— Şi el i-a terminat pe amîndoi cu o puşcă de vînătoare ? spuse Enzo fără nici un pic de ironie.

— Nu, nici vorbă. A fost un scandal dar ea după aceea...

Enzo o întrerupse, mutîndu-şi privirea pe portretul din stînga, o cucoană într-o îmbrăcăminte de sărbătoare.

— Şi femeia asta cine-i ? O străbunică moartă în chip tragic ? Fantoma ei se plimbă prin vilă ?

Nu, era vorba de Violante de Bavaria, o principesă germană care a fost guvernator al Sienei și care promulgase Legea din 1729 prin care se stabileau definitiv granițele celor 17 cartiere, cu ale lor...

— Ah, da, da, am înțeles, făcu el din nou absent.

Nervos și bănuitor. Dar de ce ? Bănuia pe cineva sau ceva în legătură cu moartea lui Puddu ? Asta-i stătea pe inimă ? Începu atunci să-i povestească întrevederea ei cu procurorul adjunct, dar el o întrerupse din nou.

— Ți-a vorbit de Camorra din Napoli ?

— Nu, de ce, ce legătură are ? Trăiește la Siena de ani de zile...

— Nu, ziceam cum e din Napoli... Ți-a făcut cumva curte ?

— N-am observat.

El lăsă să se scurgă o tăcere îndelungată, încărcată de misterioase subînțelesuri.

— Enzo, nu te înțeleg, ce se întîmplă, ce-ai în minte ? Nu vrei să vorbești cu mine, la urma urmelor eu sînt...

El ridică o mînă.

— Știu, ești nevasta mea, tovarășa mea de viață, trebuie să am încredere în tine, tu trebuie să ai încredere în mine, trebuie să avem încredere unul în altul etcetera, etcetera.

— Adică cum, etcetera ?

— Lucrurile obișnuite. Frazele obișnuite. Și acum, natural, ești gata să izbucnești în plîns.

— Enzo, te rog, nu vorbi așa.

— Enzo, te rog, nu vorbi așa, repetă el.

Dar cu un soi de suspin meditativ, fără s-o maimuțărească, fără urmă de sarcasm. Era ca cineva care trăgea cu urechea ca să controleze sau să recunoască un sunet. *Să constate.*

Valeria nu-l văzuse niciodată atît de distant, atît... de inaccesibil, și-i veni într-adevăr să plîngă.

Chiar în acel moment, la fereastra salonului indian apăru jumătate din bustul lui Guidobaldo, foarte

aproape, foarte accesibil. Şi Valeria uită imediat orice nesiguranţă, neînţelegere.

— Te-ai întors, spuse cu o voce mică.

— Da.

Privirile lor se propagară ca două sprayuri puse faţă-n faţă în lumina deja crepusculară.

Enzo mai făcu o observaţie neclară despre un nor trandafiriu, dar ea nu-l mai asculta.

XVI

Un mic nor trandafiriu încoronează turnul Mangia cînd Valeria revine de la baie pe balconul Cercului şi toate suprafeţele din piaţă — ziduri, ţesături, chipuri umane — încep să se impregneze de acea uşoară, serală nuanţă.

La nesiguranţa cursei se va mai adăuga deci o primă nesiguranţă a luminii, poate şi ea calculată, prevăzută, va bănui bietul Enzo.

Toată ziua de ieri şi toată ziua de azi nu şi-au vorbit, ca să zicem aşa. Dar Valeria l-a văzut în diferite momente, în diferite locuri ale vilei şi ale grădinii şi azi dimineaţă în diferite puncte ale Sienei ducînd cu el acea expresie din ce în ce mai absorbită şi mai frămîntată, acea privire cufundată în sine, împietrită de cine ştie ce calcule şi bănuieli.

Şi aşa toată dulcea frumuseţe a acestei scoici nu va exista pentru el care o va vedea ca pe o peşteră rece, ca pe un ecran stins. Şi aşa totul îi scapă. Aşa, gîndeşte Valeria, nu trăieşte.

Cînd revine la fereastră, avocatul Maggioni îşi găseşte locul ocupat. Între Ginevra şi cucoana americancă se află acum, întors pe trei sferturi, un bărbat cu o haină în carouri cu un pahar în mînă.

Imediat întrebarea : e cineva sau nimeni ? Sau mai curînd : are de-a face sau n-are de-a face ?

Astfel s-a întors pe dos obsesia de acum două zile cînd avocatul începuse să se întrebe : ce legătură am eu cu asta, ce fac eu aici ?

Acum sînt ceilalți, prezențele, acțiunile, gesturile, vorbele celorlalți care trebuie să intre într-un soi de schemă nedefinită (sau fișier ? sau cuvinte încrucișate ?) pe care el (încetul cu încetul, fără să vrea) a elaborat-o și al cărui ultim înțeles îi scapă. Dar simte că e aproape, foarte aproape, în miezul atîtora, prea multora viclene coincidențe.

La sosirea lui, bărbatul cu haina în carouri surîde vag și se retrage : este deci un nimeni, prezent ca un figurant, o apariție turistică care de la o altă fereastră a apartamentului a ajuns aici ca să arunce o privire la Campo din acest unghi de vedere ușor modificat.

Firește, avocatul are senzația de a-l fi văzut deja undeva ; dar e o senzație cu care s-a resemnat acum, care nu-l mai părăsește un singur minut și care privește în practică tot ceea ce-i impresionează retina. De altfel, este posibil, ba chiar probabil, ca bărbatul să fie cu adevărat cineva pe care l-a cunoscut azi dimineață sau într-o altă casă, sau pe una din străzile Sienei sau cînd au vizitat sediul cartierului Valul, sau mai tîrziu, în capela Pădurii, în timpul ceremoniei de binecuvîntare a calului.

Nenumărate prezentări, nenumărate strîngeri de mînă, ca și cum toată lumea cunoștea pe toată lumea.

Siena, oraș mic, este cea care-i dă senzația asta, crede el. Dar știe că dacă ar străbate cu binoclul mulțimea încadrată de zidurile palatelor, ar recunoaște pe fiecare din aceste cincizeci de mii de molecule și pentru fiecare ar căuta căsuța ei care există de la început.

Da, fiecare din cei din jurul lui are un secret, un subțire, elastic secret care se întinde, se întinde fără să se rupă vreodată, ca o lungă prelungire a cortegiului istoric. Atunci cursa va fi cea care va decide, care va arunca totul în aer ? Să fie oare acesta sensul (secretul) acestui Palio din Siena, cel puțin pentru el ? Îl așteaptă o revelație. Victoria asupra tuturor celor-

lalte a unei din multele ipoteze care se luptă de trei zile în interiorul lui.

În seara zilei de 14, cînd s-a sfîrșit masa, cafeaua s-a servit pe terasa din fața vilei și avocatul Maggioni, contemplînd iedera care făcea arabescuri pe fațadă și înconjura ferestrele, dintre care trei luminate, la etaje diferite, avu impresia că descoperă un mesaj cifrat adresat lui, dar a cărui cheie el nu o avea încă. I se păru atunci că-și înțelege propriile-i nedumeriri și că poate pune un nume pe propriul lui sentiment neplăcut.

Este o vilă cu cifru, se gîndi el.

Dar cum ăsta era numai un fel de a spune, se străduí să fie mai precis, mai logic.

Înainte de toate avea un sentiment de înstrăinare, care la rîndul său trebuia să fie subdivizat, mai bine împărțit. Un 20% trebuia în mod clar să fie atribuit faptului inițial, că a greșit drumul, acelei prime deplasări provocate de grindină. Un 15%, clar și el, mergea la înstrăinarea socială, acesta nefiind tipul de oameni pe care Valeria și cu el îl frecventau de obicei. Un alt 20% — intrării în pasiunile fierbinți și regulile complicate ale acestui Palio : o cursă, dacă stai să te gîndești, cît se poate de ciudată, cît se poate de exotică. Pune apoi cel puțin 40% pentru Puddu, între mușcătură, sti igăt și moarte. Se ajungea la 95%.

Mai rămînea un 5% de înțeles, de clasat.

Dar tocmai în aceste două cuvinte era probabil cheia întregului.

Adevăratul sentiment neplăcut, adevărata înstrăinare nu venea tocmai de acolo, din această idee fixă crescută încetul cu încetul, din această insistentă bănuială că în spatele celui mai mic lucru, în spatele fiecărei persoane, cuvînt, gest, chiar și obiect (ba chiar și cîinele) era ceva de înțeles ?

Viața nu era așa. În viață lucrurile erau ceea ce erau, se succedau pentru că se succedau, fără atîtea mofturi. Cineva încerca să parcheze în centru, cumpăra un pachet de țigări, bea o bere, se uita la tele-

vizor. Ce mai era de spus, de descoperit despre aceste evenimente ? Nimic.

În timp ce aici dispăruse superficialul vila (iată în ce sens se putea spune despre ea că avea un cifru) era toată plină de dedesubturi, era şi ea altceva, ca orice lucru la Siena.

Avocatul Maggioni a fost cuprins de o acută nostalgie pentru simplicitate, adevărul binecunoscut şi aducător de destindere al unei seri petrecute acasă, cu picioarele întinse spre televizor, şi scrută acoperişul în căutarea unei antene prietenoase. Dar era prea întuneric ca s-o poată distinge, dacă cumva exista. Şi ca să spună acum adevărul, inspectînd cu mintea toate odăile prin care trecuse, şi-a dat seama că n-a văzut în nici una aparatul familiar.

— Nu aveţi vreun televizor, pe undeva ? o întrebă pe Ginevra care trecea ducînd un şal pentru Elisabetta.

— Nu. De ce ?

— Nimic. Aşa.

Ea îi dădu un bobîrnac pe obraz, cu două degete uşoare şi se îndepărtă.

Uite, se gîndi avocatul, mi-a dat un bobîrnac. Grozavă treabă. Nemaipomenită treabă. De ce nu pot s-o iau drept ceea ce este ? În schimb obsesia lui de a sistematiza era deja prezentă ca un tigru din Bengal : a) bobîrnac de tipul ştrengar ; b) de tipul afectuos ; c) de tipul promiţător ; d) de tipul întîmplător etcetera.

Da' dă-l naibii de bobîrnac, îşi spuse, şi nu te mai gîndi la el.

Privi luna care ieşea din spatele unei coline şi reîncepu :

a) lună de tip romantic (şi într-adevăr Valeria, îmbrăcată toată în alb pentru *soirée*, s-a ridicat îndreptîndu-se către grădina în stil italian în tovărăşia lui Guidobaldo) ;

b) lună de tip meteorologic (şi într-adevăr Ascanio şi Elisabetta începură să vorbească despre vremea care va fi a doua zi) ;

c) lună de tip rural (și într-adevăr Ranieri și Salimbeni începură să discute despre recolte și Europa Verde și excedentele agricole americane) ;

d) lună de tip sinistru (și într-adevăr lui îi veni în minte strigătul și agonia din noaptea precedentă).

Cu această fixație a „tipurilor" nu se putea trăi, nimic nu mai stătea singur în picioare, nimic nu mai părea autentic, real, inclusiv Paolino acolo sus în mijlocul falselor lui fasole și falselor lui muște. Iată cum funcționa cifrul vilei.

Era, reflectă el, o schemă contradictorie, cu dublu tăiș, care-ți lua cu o mînă ce-ți dădea cu cealaltă. Făcea un 50% de mister dar celălalt 50% se fisiia în banalitate. Fiecare ușă secretă se deschidea pe o scenă deja văzută. Orice cuvînt magic evoca un clișeu. Orice eveniment neprevăzut sfîrșea în previzibil. Orice elan emotiv te proiecta în neghiobie. Dedesubturi ? Da, dar pline de náluci.

Cine n-ar fi intrat în criză, căzînd într-o astfel de situație. Dar însuși cuvîntul criză care avea rezonanțe de tipul cultural, popularizator, îi era suficient ca să-i facă greață. Trebuia să fii Valeria, complet absorbită de tipul „trandafiriu", ca să nu-ți dai seama.

— Eu mă duc la culcare, sînt puțin obosit, îi anunță pe ceilalți. Bună seara la toată lumea.

O lună de tipul somnoros îl însoți pînă la logia.

Dar în timpul nopții, cînd cineva îl trezi mîngîindu-i dulce obrazul unde primise bobîrnacul, văzu la fereastră o lună de tipul galant. Apoi astrul trecu la tipul pasional, apoi la cel numai pentru adulți, apoi la tipul sleit de puteri, la tipul sentimental, la tipul neîncrezător.

— Da' de ce cu mine ?

— Așa.

— Ești prea frumoasă, nu te merit.

— Ia-o ca un dar. Acum trebuie să plec.

— Ești o zînă. Totul e un vis. Spune-mi că nu e un vis.

— Haide, haide. Pa, pe mîine.

O revăzu în schimb după nici măcar o jumătate de oră. Acel dar sau vis, ce era el, îi dăduse o foame dintre cele mai prozaice și, în sfîrșit, decise să coboare la parter stimulat de precise imagini publicitare ; brînzeturi, mezeluri, sărățele, gustări, măcar și alune. Bîjbîind pe întuneric printre întrerupătoare de negăsit și uși necunoscute, deschise una și se trezi cu un picior în salonul indian luminat de greul său lampadar.

Ginevra ridică spre el doi ochi total inexpresivi ca și cînd nu-l văzuse vreodată ; ba chiar ca și cum nu l-ar fi văzut. Ea și cu ceilalți — Ascanio, Elisabetta, Guidobaldo, Ranieri și Salimbeni — stăteau într-un cerc tăcut pe acele rigide scăunașe roșii care păreau a fi tot atîtea tronuri mici, iar portretele de pe pereți înmulțeau într-un anume fel adunarea.

— Oh, scuzați, spuse avocatul Maggioni.

Ce altceva putea să spună, cu doisprezece ochi fixați pe el ?

Se retrase confuz și perplex. Sigur, era un grup de sienezi care se ocupau direct de Palio și dispariția lui Puddu complicase fără îndoială, și nu tocmai puțin, problemele și pregătirile lor. Dar orele patru (aproape) dimineața păreau o oră oarecum neobișnuită pentru a se reuni ca să discute. Și de ce în odaia aia ? Părea un tip greu de definit, tipul celor șase.

XVII

A doua zi, 15 august, a fost în mare parte o zi de pauze și repetiții. Soarele și-a reluat locul pe cerul fără nori, tufișurile se întinseră din nou pe coline, vila își regăsi odăile, scările, coridoarele prin care avocatul se surprinsese umblînd cu un soi de familiaritate aproape plictisită. Din nou capul de mistreț. Din nou scara mare de piatră, apoi holul întunecat. Din nou biliardul, cu Ascanio care juca (poc poc poc) partida sa solitară. Din nou biblioteca, camera indiană, salonul Sodomei, unde se reinstalase magistratul napolitan. Aceeași îmbrăcăminte de ieri, aceleași mustăți, aceeași vivacitate plină de gesturi, același țigaret alb din care scrumul țigărilor se răspîndea periodic pe haină.

Pînă și Puddu reveni. Rînjetul lui oblic și triumfător, fotografiat după o victorie, stătea în centrul unei pagini din „Nazione", plină de știri despre el și cu o emoționantă declarație a lui Torcicollo, marele său rival. Moartea era atribuită unui vag „colaps" și nu se vorbea nici de autopsie nici de cercetările în curs.

De-a lungul zilei reveniră de mai multe ori pe primul plan întortocheatele legături de rudenie dintre locuitorii vilei cărora acum, mulțumită contribuției celor doi veniți de la Roma, li se adăuga un bun 50% de combinații și complicații. Într-adevăr, tatăl lui Ranieri, cunoscut homosexual, adoptase pe fiul unui fost bucătar al Elisabettei care era în realitate fructul unei relații adultere dintre un frate al lui Ascanio și o soră a lui Salimbeni, moartă apoi prin sinucidere la Paris

și al cărei soț, ruinat la joc, a fost constrîns să vîndă „Zumzăiala" unui unchi al...

În diferite rînduri avocatul Maggioni a trebuit să se îndepărteze repede de acest tip de revelații care oricum aruncau o lumină nouă asupra neobișnuitei reuniuni din salonul indian.

Cei șase discutau oare într-adevăr despre Palio, ieri noapte ? Sau cei doi din Roma veniseră în realitate pentru a trata vreo încurcată problemă de moștenire, de patrimoniu, cedarea sau împărțirea vreunei proprietăți mari, poate chiar a vilei ?

Era un fapt că economia, împreună cu politica reprezenta un 85% net din discursurile lor care păreau că încep întotdeauna cu cuvintele „dacă dolarul" sau „ultimul amendament". Și totuși prezența lor aici nu era cu totul limpede, „tipul" lor incert. Erau oarecum un cuplu aparte și nu se făcuseră comozi, nu renunțaseră la hainele lor de mătase albastră, la pantofii de oraș, la cravatele sobre. Asta nu era o ocazie de vacanță sau de sărbătoare pentru ei.

Valeria îi admira în mod vizibil, le sorbea cuvintele fără să înțeleagă ceva din ele, plină de aceeași umilință cu care citea rubricile „serioase" din săptămînalele sale ; numai că după două minute trecea la altul, adică la Guidobaldo, adică bărbatul destinului, adică Făt Frumos, adică *O' sole mio*.

Priviri galeșe de autentică gîsculiță, surîsuri cu frișcă dublă, un pa-pa cu mînuța de la o fereastră, un tremur de la libelulă la libelulă, o plecare împreună, unul lîngă altul, practic fără să atingă pămîntul, de-a lungul potecii care duce la sere și grajduri, vorbind în șoaptă, ce simt eu pentru tine ce nu simt eu pentru tine, să ne bucurăm de clipă să nu ne bucurăm de clipă.

Biata Valeria, care în paralel trebuia să fie atentă, ca la traducere simultană, la îndoiala îndoielilor, la bănuiala bănuielilor : mă iubește pentru mine sau se interesează numai de trupul meu (adică...) ?

La o bifurcare, avocatul pierdu din vedere cele două romantice figurine ce se îndreptau către adevăruri imense și cosmice idioții și urcînd o mică colină aco-

perită de tufișuri dădu peste Ginevra și Elisabetta care coborau legănîndu-și rachetele de tenis.

— Vrei să faci și tu o partidă ? îl întrebă Ginevra.

— Nu, nu, nu mai joc de ani de zile.

— Rău, tenisul e un sport complet ca și înotul, îi reproșă Elisabetta. Și începu să-i țină o conferință de tipul igienic despre necesitatea de a se menține în formă după o anumită virstă, despre metabolism, reflexe, respirație.

— Da, e adevărat, dar pe de altă parte la Milano... spuse avocatul privind-o pe Ginevra, sperînd în ajutorul ei pentru a ieși din situația dată.

Dar Ginevra era și ea probabil în dimineața aceea de tipul igienic căci începu să-i ilustreze virtuțile unei ape oligominerale recomandată de Ascanio.

— El dă pe gît litri întregi pe zi, explică ea, și spune că îi curg prin organism ca mașinile pe autostradă, curățîndu-l de minune.

Trecu apoi să vorbească cu Elisabetta de noua mașină de spălat vase pe care o comandase deoarece cea veche era pe jumătate ruginită și filipinezii se plîngeau de ea.

— Se pare că-i un nou tip de oțel, mult mai...

— Oh, oricum este o marcă foarte bună, și sora lui Salimbeni o are, ba chiar a luat două, una pentru...

O deducție ridicolă și tulburătoare se impunea avocatului Maggioni pe acea pantă blîndă, printre arbuștii parfumați ai desișului mediteranean și în fața unui peisaj prezentat de mii de broșuri, de sute de documente. Cele două femei erau dublate, tot ceea ce spuneau toți era dublat : oamenii mișcau buzele, dar cuvintele care ieșeau erau cele ale unui profesionist necunoscut care citea un scenariu.

Dar e soarele care-mi dă senzația asta, se gîndi avocatul în timp ce ele se îndepărtau discutînd. E mușcătura soarelui de august.

Își trecu batista pe frunte, care nu era transpirată. Încercă să inspire și să expire, să îndoaie brațele. Totul era în ordine, chiar și fără tenis și apa oligominerală.

Era efectul vilei, atunci. Iar și mereu vila care îl ținea prizonier, îl condiționa cu ușuraticele, repeti-

tivele ei farmece, care își punea vălul său invizibil, ecranul său cu cifru între el și viață.

Trebuie să plec de aici, să mă îndepărtez, gîndi rotindu-și energic umerii ca și cînd ar fi vrut să scape de un cearșaf în care se înfășurase.

Pînă unde putea ajunge radiația vilei ? Pînă la marginea desișului ? Pînă la Siena ? Pînă la Malegnano ? Chiar la Domul din oraș ?

Ajunse la terenul de tenis, amenințat din patru părți de mulțime de buruieni, dreptunghiul cafeniu însemnat de paloarea lîncedă a liniilor ca de planul unui templu dispărut. Dincolo de plasa de împrejmuire ruginită și în mare parte desfăcută se întindea de-a lungul laturii mai îndepărtate un gard de leandri enormi care în dezordinea bătrîneții lor neîngrijite împingeau tot mai sus pete de flori roz și roșii.

De acolo veni un sunet țîrîit și ritmat de chitară și avocatul își dădu seama că pînă în acel moment tipul muzical lipsise, dintre atîtea ce i-au fost sugerate.

Ia te uită, gîndi el cu un soi de satisfacție.

Ca să nu riște să-și sfîșie cămașa printre leandrii și resturile de plasă metalică, înconjură terenul de tenis și se găsi în fața neașteptatei (dar previzibilei) piscine, și ea deteriorată, spartă pe margini, apa tulbure și presărată cu frunze, crengi, cîte o floare roșie ruptă de furtună.

O fetiță de vreo zece ani dansa desculță pe o trambulină de ciment în sunetul unui tranzistor pe care îl prinsese de cordonul jeans-ilor. Văzîndu-l pe avocat nu se opri, ba începu să se agite și mai tare, dînd din cap și dînd din brațe ca și cum ar fi încercat să se mențină la suprafața mării ritmice de sunete.

— Cine ești ?

— Barabesi Cinzia, pronunță sincopat fetița, continuînd să danseze. Nepoata grădinarului.

— Nu ți-e frică că ai să cazi ?

— Nu, știu să înot. Urmez și un curs de vele.

Într-un fel oarecare reușea ca silabele să coincidă cu ritmul muzicii și obținea un fel de cîntec sacadat, stupid, între zgomote puternice de baterie și alunecări explozive de chitară.

— Bunicul meu s-a dus cu jandarmii în desiș, cîntă ea accelerînd ritmul.

Era ăla cu Nescafé care acum trecea la tipul polițist ?

Avocatul îl văzu într-adevăr pe bătrînul noduros ieșind din desiș, care începea la vreo douăzeci de metri mai încolo, mergînd înaintea sergentului major, a unui alt jandarm și a magistratului napolitan în cămașă și bretele. Acesta își luă țigaretul gol pe care-l strîngea între dinți și îl salută larg ca și cum i-ar fi despărțit întregul golf Napoli : Scumpe avocate !

— Am efectuat o mică constatare la fața locului, explică apoi, ca să încerc să înțeleg unde se dusese la plimbare decedatul în noaptea trecută.

Învîrti meticulos o țigară în țigaret și o aprinse cu poftă.

— Știți, în desiș a trebuit să mă abțin, vara e întotdeauna pericol de incendiu.

— Și ce ați găsit ?

— Mai nimica, mai nimica. Pămîntul e încă moale de la ploaie și urmele tocurilor se urmăresc destul de bine pînă la un mic luminiș. Dar acolo se termină.

— Dar nu era mai bine s-o fi făcut ieri, constatarea asta ?

Celălalt desfăcu brațele.

— Dom'le avocat, ce să facem ?

— Or fi urmele de întoarcere ? Vreau să spun îndreptate în direcția opusă.

— De fapt nu sînt, probabil că s-a întors pe o altă cărare pe unde apoi a trecut o turmă de mistreți. Și sînt și urme de cai, o întreagă încîlceală... Dar ce frumos radio are domnișoara asta, spuse punînd mîna pe capul Cinziei.

— Este un Ichiko 140, este un Ichiko 140, are și ultrasunete, cîntă fetița și sări mai încolo deschizînd la maximum aparatul.

— Simpatică puștoaică, spuse magistratul întorcîndu-se către bătrîn. Nepoata dumitale ?

Bătrînul scutură din cap, devenind grav.

— Nu e tocmai nepoata mea, explică el. Cu ani în urmă, sora mea era garderobieră la vilă cînd soția

domnului Ascanio a chemat-o și i-a mărturisit că o nepoată a soțului era... mă înțelegeți, compromisă de fratele domnișorului Guidobaldo...

Avocatul Maggioni se îndepărtă cu capul aplecat de stupidul, persistentul dublaj.

În restul zilei încercă să stea în afara acelui mecanism implacabil care falsifica, golea pe rînd toate lucrurile. Dar el însuși era acum complicele alternărilor, prins în plasa acelor variațiuni încrucișate.

Se spălă pe dinți cu o pastă ce conținea Frigol O.

Oferi pastile cu mentă Scattomint în diferite ocazii, în dreapta și în stînga.

Contemplă din nou portretele vînătorului de tigri și al Violantei de Bavaria.

N-a putut să nu vadă doi oameni în salopetă descărcînd mașina de spălat vase nouă-nouță dintr-o furgonetă Mercedes nouă-nouță.

Traversă un opac interval de somn, dar deșteptîndu-se văzu iar de la fereastră pe filipineză care vărsa biscuiți Puppy Chef în castronul cîinelui.

Nu a putut să evite să-și pună întrebarea greșită dacă nu cumva ea a fost cea care la urma urmelor l-a ucis pe Puddu cu o otravă orientală.

L-a văzut din nou pe magistratul napolitan, care se urca fumînd în mașină (Fiat 131 albastru metalizat), și se întrebă cum a murit cu adevărat Puddu și cînd se vor cunoaște rezultatele autopsiei.

Urmări cu privirea perechea Valeria-Guidobaldo, lentă și ingrată printre merișori și brazdele din grădina de tip italian („dragostea noastră are un viitor dragostea noastră nu are un viitor").

Urmări cu privirea perechea Ranieri-Salimbeni care trecea prin fața ferestrei de la biliard („dacă marca germană", „după decretul-lege").

Urmări fără să participe deja văzutul soare care cobora sub deja văzutul orizont.

Îi auzi pe Ascanio și pe bătrînul grădinar comentînd apusul și prevăzînd vremea pentru a doua zi, în timp ce Cinzia se cățăra pe balustradă și începea să

cînte şi să danseze ca o nebună suspendată în gol în ciuda apelurilor falsului bunic.

Apărură iar aperitivele (un cărucior încărcat de sticle, castroane cu cartofi chips, măsline, cîrnaţi de mistreţ), apăru iar filipinezul ca să anunţe masa ; reluă (mai de la capăt ? mai de la coadă ?) conversaţia despre Palio şi cartiere şi regulamente şi Torcicollo ; se ramifică şi mai mult (de la ce punct ? pînă la ce punct ?) anormala creştere a familiei (care familie ?) cu tentaculele sale de veri, surori, soţi, adultere, avorturi, divorţuri, adopţiuni.

Îşi făcu din nou apariţia luna, întîi obosită dar apoi cu elan, înaltă pe cer, şi avocatul Maggioni examină din nou faţada vilei în lumina înşelătoare, schema rigidă a ferestrelor, vicleana ramificare a iederii.

Se gîndi : este o imagine a proastei mele dispoziţii, este ca o conjuraţie care încearcă să sufoce ordinea mea de om mijlociu.

Se gîndi : acest gînd este dublat, emfatic şi gol, ca de altfel totul, acum trebuie să-mi supraveghez nu numai ceea ce fac şi spun dar, gîndeşte-te, chiar şi ceea ce gîndesc.

Se gîndi, cu nesocotinţă Iisuse Hristoase, ce mi se întîmplă ?

Salută iar cercul de siluete întunecate de pe pietrişul luminat, urcă din nou în camera lui, se spălă din nou pe dinţi.

Noaptea, aşa cum se aştepta, Ginevra veni iar la el, începu iar să pronunţe frazele dublate care îi urcau necontrolate pe buze.

I se păru că descoperă o nuanţă de supunere în tot ceea ce făcea.

Asta-i ce se vrea de la mine ? gîndi el.

Adormi gîndindu-se supus la legătura sau non-legătura lui cu Ginevra, la legătura sau non-legătura lui cu viaţa.

XVIII

În dimineața zilei de 16 august, după un mic dejun luat la repezeală, avocatul Maggioni a fost împins în mare grabă în Opelul de culoare închisă care plecă imediat către Siena. În atmosfera de efervescență și de confuzie generală rămăsese nerezolvată problema cum să recupereze bagajele și mașina după Palio, dacă cei doi se vor întoarce la vilă sau vor rămîne să doarmă în oraș, dacă filipinezul se va îngriji de toate sau dacă putea fi însărcinat Paolino cu toate treburile astea a doua zi.

Dar alternativele puse de Palio făceau ca toate celelalte să fie neînsemnate și pînă și Valeria, electrizată de iminența marii provocări, de dilema cine va învinge cine nu va învinge, redusese la mininum dilema ei obișnuită ce-mi pun ce nu-mi pun.

Ea era în mașină cu Guidobaldo. Ginevra a fost luată de Ascanio și Elisabetta.

Nici un cuvînt despre cursă n-a fost schimbat între Ranieri și Salimbeni în timpul călătoriei. Avocatul, care stătea în față, lîngă șofer, ajunse să bănuiască că cei doi nu erau deloc sienezi, păreau mai mult doi politicieni de proveniență anonimă, veniți la Siena pentru vreun congres sau vreo reuniune importantă de-a lor.

Cele trei mașini se regăsiră în curtea interioară a unui palat din centrul orașului, printre ziduri gotice ieșite în afară și o serie de coloane unde se aliniau sarcofage etrusce și lespezi ciuntite. Un edificiu public ? Un muzeu ?

Dar în timpul scurtei călătorii avocatul se mișcase, ca să zicem așa, în sens contrariu, acei kilometri de coline îi deschiseseră orizonturi de încăpățînată indiferență. Nu-și mai punea nici o întrebare, se simțea dincoace de orice fel de curiozitate.

Dacă m-ar lăsa aici, printre cenușa asta etruscă, se gîndi el.

Mergînd cu ceilalți pe străzi ochea cîte un mic bar vîrît între o ogivă de cărămidă și un portal aspru ornamentat sau o minusculă prăvălie de vinuri care susținea patru etaje de blocuri patrate medievale și se imagina încetinind pasul, rămînînd în urmă, intrînd pe furiș în acele văgăuni și petrecînd acolo restul zilei în singurătate, expulzat în sfîrșit din orice întrecere, din orice neplăcere, din orice schemă, din orice mister.

Dar nu se făcea să faci așa ceva.

Steaguri, drapeluri, stindarde, fulare cu culorile celor 17 cartiere acopereau Siena, ferestrele, balcoanele, vitrinele, cornișele, bicicletele, motoretele ; iar pe străzile unde circulația era interzisă vibra un zgomot neîncetat și grăbit de pași care veneau din toate direcțiile și se duceau în toate direcțiile cu o intenție neîndoielnică.

— Ce-i, nu-ți place ? zise Ginevra luîndu-l de braț.

— Nu, dimpotrivă. Sînt doar puțin obosit.

Ea surîse și-i arătă doi copii în fundul unei curți care aruncau în aer și prindeau din zbor două drapeluri ale Broaștei țestoase.

— Încep de mici.

— Și fetițele, nimic ?

— Nu, nu sînt femei în cortegiul istoric.

— Păcat. Mi-ar plăcea să te văd defilînd în costum.

— Îmbrăcată cum ?

Ca madonă ? Ca zînă ? Sau ca pui de căprioară, mînz, gazelă ?

— Poate goală, spuse fără să se controleze.

— Hai, hai, hai să mergem la biserică, la Dom, să vedem cum e Cearșaful.

Se urcară pe uliți povîrnite, dar portalul Domului era plin de turiști franci, longobarzi, helvetici, saxoni, goți, britanici și de altfel Ginevra nu întîrzie să gă-

sească, să salute, să îmbrățișeze și să-i prezinte cel puțin o duzină de persoane (un bărbat cu o haină în carouri, o femeie îmbrăcată toată în turcoaz, un tînăr numai în cămașă cu ochelari cu lentile groase) în vreme ce Elisabetta, Guidobaldo și ceilalți făceau același lucru cu alte duzini de persoane în alte puncte ale pieții.

Avocatul îl recunoscu pe magistratul napolitan care despica cu trudă mulțimea urmat de mica sa familie și întoarse spatele.

— E prea multă lume, hai să mergem.

— Hai, să te duc să vezi măcar pe Majestatea lui Duccio.

Dar și acolo era o compactă, masivă invazie de franci, longobarzi și i se păru că și masa mare strălucitoare din sala în penumbră era suprapopulată de îngeri și sfinți.

Merseră, pierzîndu-se și regăsindu-se, prin labirintul plin de povîrnișuri care era Siena, printre sunetele de clopoț, coruri vesele, strigăte, țipete, și acea alergare mereu cu sufletul la gură din toate direcțiile către toate direcțiile. Steme de plastic sau de nylon, cu culorile alb-negru ale orașului, deschideau peste tot table de șah, dar deplasările lor oblice, laterale, înainte, înapoi nu i-au dus deloc la Piața Campo, care numai se ghicea, ca un lac într-o vale dincolo de un cerc de coline.

— Da' nu era o ultimă probă în dimineața asta ?

— Ba da, mai e una. Dar acum e tîrziu.

— Mai bine așa, prefer întrecerea adevărată.

Ginevra îl privi cu un mic (indescifrabil ?) surîs.

— Ai dreptate, îl aprobă ea.

Dar Ascanio și Elisabetta o luară către piață și fură înghițiți de zgomotosul, grăbitul torent. Și Ranieri și Salimbeni dispărură, înghițiți de un gang unde ardea o lampă aprinsă în cinstea unui sfînt. În fața lor Valeria și Guidobaldo intrară într-o cofetărie și ieșiră în spatele lor cu două înghețate mari.

— Să-mi cumpăr un fular cu culorile cartierului tău ?

— Ale Pădurii ? Aș, e ridicol, tu nu ești sienez.
— Păi din solidaritate.
— Las-o baltă, ce-ți pasă de Pădure.

Vizitară, printre noi îmbrățișări și noi prezentări, odăile Cartierului Căpitan al Valului unde, împreună cu alte prețioase antichități, păleau pe pereți și în cutii heraldicii delfini, repetați pe vechi metale, vechi hîrtii, vechi mătăsuri.

Mulți etalau la gît fularul cu dungi vălurite, albe și albastre și avocatul revăzu — o clipă, ca pe o fotogramă — cadavrul lui Puddu în bibliotecă. Ce culoare avea fularul acela atît de repede evaporat ? Imposibil să-și amintească. Imposibil chiar astăzi, 16 august, să fie sigur că a existat vreodată acel acum atît de îndepărtat obiect prețios.

S-au regăsit cu toții în casa unor prieteni, și de la balcoane, cu o farfurie cu friptură rece în mînă, se vedea neașteptat de bine întreaga Siena, un oraș de acoperișuri așezate de un Euclid devenit nebun. Și totuși acel fantastic repertoriu de unghiuri, povîrnișuri, suprapuneri și pante era ferm omogen, nu te lăsa să bănuiești vreo stradă, o piață, o uliță. Mulțimea dispăruse, populația nu se vedea, toate cartierele apăreau aici în mod egal desființate, moarte, îngropate sub întinderea zăgăzuită a țiglelor. Un oraș ermetic: Un oraș cu cifru, și el.

Și dacă acolo jos nu mai e nimeni ? se întrebă dintr-o dată avocatul. Și dacă ăsta era ultimul secret, insesizabila aluzie, insistenta trimitere ?

Era pe punctul să-i lase baltă pe toți și să coboare ca să verifice, dar grupurile și grupulețele îl împiedicau, îl momeau, îi ofereau salată și apă oligominerală și ca ghimpii din pădure îl opreau cu discursuri despre vreme, bărci cu pînze (un sport complet), francul elvețian, Puddu, automobile, frigidere, cîini, măsline, mistreți, șampoane și alte ușuratice dorinți pline de pasiune.

Avocatul își vîri alene o mînă în buzunar gata să scoată pastilele de mentă Scattomint și să le ofere, cînd un răpăit de tobe scăpă din strînsoarea acoperișurilor și grămada de invitați înțepeni, apoi fugi spre odăile dinăuntru. Și el fu împins, dus de ceilalți (era totuși Ginevra cea care-l pilota, avocatul avu o fulgerătoare amintire despre Dante condus de Virgiliu apoi de Beatrice) și se trezi fără voie în cadrul unei ferestre lungi care dădea drept pe o străduță.

Atunci se schimbă ceva.

Și totuși nu a fost Ginevra, nu precisele informații pe care le dădea Ascanio („Aparițiile" cartierelor începeau să se îndrepte către respectivele capele pentru ceremonia binecuvîntării calului), nu coifurile și beretele mari, atît de intim aproape, nici costumele puse în evidență de zidurile scorojite ale labirintului de străzi, nici puternicul cal de paradă cu al său statuar călăreț ; n-au fost nici steagurile, pajii, strigătele și salturile băieților în jurul calului care juca nervos pe pavaj ; nici sugestia anacronică, nici farmecul teatral, ci sunetul tobei (prevăzut ? calculat ? aruncat acolo de soartă ?) a fost cel care a făcut ca de-a lungul șirei spinării avocatului Maggioni să alunece frisonul Palio.

Acel apel militar era pentru el, acel răpăit de tobă îi ordona să coboare din secolele sale de apatie, îi anunța că numai acolo jos, unde acoperișurile euclidiene care te împresurau își slăbeau în sfîrșit strînsoarea în jurul marelui vid al scoicii, numai în Piața Campo s-ar fi putut împlini cifrarea.

Împreună cu ceilalți avocatul fugi la vale pe scările și străzile de piatră, împreună cu ceilalți se trezi baricadat într-un minuscul templu unde calul tremura și tropăia în fața altarului, în timp ce preotul îl îndemna stăruitor să învingă pentru cartierul său și ridica solemn brațul ca să-l binecuvînteze. Împreună cu ceilalți se simți fericit cînd viscerele animalului „nesocotire" (prevestire sigură de victorie) sfințenia locului și

un neașteptat miros de grajd se răspîndi printre imaginile și obiectele sfinte.

Prevestirea este pentru mine, gîndi avocatul cu un aspru sentiment de revanșă, am să învinș și eu.

Cei șase se împrăștiară prin palate și balcoane, Guidobaldo și-o luă pe Valeria, Ginevra îl duse pînă la o străduță întunecoasă și apoi pe o scară cu trepte largi și line, etaj după etaj, pînă la o ușă păzită de un majordom și prin săli și saloane și bărbați și femei și strîngeri de mînă, pînă la o fereastră dincolo de care în mod magic se deschidea marea scoică, buricul, miezul enigmei.

Aici e cifrul, își triumfător avocatul Maggioni. Aici voi ști.

O strînse lîngă el pe Ginevra și-și începu lunga sa supraveghere.

XIX

Așaaa stegarii din toate cartierele, aliniați în fața Palatului Public, aruncă cu toții spre cer rachetele lor formidabile, din nou mătăsurile multicolore se desfășoară și heraldicul bestiar de delfini și pantere, girafe și lupoaice plutește o clipă, se înfășoară din nou, cade la pământ.

Și steagurile flutură pentru ultima oară, e ultimul salut al „Aparițiilor" cartierelor. Apoi și stegarii iau loc în tribuna specială unde deja stau ceilalți figuranți în grupuri neașteptat de mici, de compacte.

A fost ca un fitil, gîndește avocatul Maggoni, un fitil lent care timp de mai bine de o oră a ars metru cu metru de-a lungul inelului de zgură ca să pregătească explozia finală.

Așaaa : o tăcere insuportabilă se pogoară peste Campo, peste tot orașul. Ciorchini mai deși se înghesuie la balcoane și la ferestre, spectatorii s-au dublat dintr-o dată, capetele s-au întreit. În dreapta, cucoana americancă se lipește de el, împinsă la rîndul ei de cei care se strecurau grăbiți. În stînga Ginevra se ghemuiește și mai mult sub brațul lui ; iar din spate trupuri transpirate îl țintuiesc de pervaz ; mîini i se sprijină pe umeri, respirații calde îi suflă în ceafă.

Dar avocatul Maggioni abia dacă-și dă seama de aceste strivitoare contacte. Una cu mulțimea, a devenit, într-un anume fel, imaterial, fără trup, înălțat într-o sferă superioară de pură, absolută așteptare. Iar în același timp, e ca și cum facultățile sale s-ar fi multiplicat în mod fantastic, ca și cum toți ochii, toate

urechile și plămînii, diafragmele, inimile, porii, nervii adunați acolo s-ar fi scurs toate în el. Se simte anulat și în același timp colectivizat.

Îl cuprinde atunci un sentiment amețitor de simultaneitate. Vede îngrijitorii care înarmați cu mături se grăbesc să șteargă de pe pistă urmele dese ale oamenilor, cailor, boilor, urmele paralele lăsate de Carul cel Mare. Iar în același timp vede străzile pustii ale Sienei, percepe un infim procentaj de excepții, un bătrîn cu boala lui Parkinson așezat în fundul unei bucătării întunecoase, o călugăriță rugîndu-se într-o biserică mare și goală, doi îndrăgostiți îmbrățișați în umbra unei străduțe. Nu-i scapă nici faptul că pe turnul Mangia gaura care există în cadranul marelui orologiu încadrează acum cu precizie un chip omenesc, miniatură pe smalț alb ; este conștient de faptul că în interiorul Curții Mai Marelui Orașului caii, legați fiecare de stîlpul lui numerotat, sînt neliniștiți și că jocheii își pun cu nervozitate cazacele de cursă, iau căștile cu însemnele cartierului îl vede bine pe starter, un tinerel îmbrăcat cu un costum dintr-o țesătură ușoară cafenie și cu cravata strîmbă, care-și agită brațele de pe scăunașul său (zis și „Teasc") în timp ce în fața lui cineva controlează dispozitivul cu care se va da plecarea, „bomba", iar alți îngrijitori întind două frînghii de-a latul pistei ca să delimiteze spațiul îngust unde se vor alinia caii pentru start ; și-i aude tăifăsuind pe Delegații la Sărbătoare care, acolo sus, pe tribuna Judecătorilor unde este expus Palio, sînt gata pentru ultima intervenție a Sorții, se pregătesc să deschidă dublul cilindru în care se află sigilată ordinea la start.

Nimeni nu mai respiră în acest furnicar-buric al universului care a devenit Siena (cu excepții nesemnificative un negustor obez ajuns la primul etaj al unei case medievale din strada Bandini și care se pregătește să înfrunte un creditor ; o fetiță care suflă peste farfuria minusculă a păpușii sale ca să răcească o supă imaginară). Nici un mușchi nu se mișcă în această pietrificată masă pompeiană, în această necropolă etruscă din care face parte integrantă și avocatul Maggioni.

Patrusprezece rîndunici trec pe deasupra vastei cataleptii a mulțimii.

O pisică albă sare printre crenelurile Palatului Public.

Detunătura pistolului.

Primul cal, cu jocheul deja pe el, se ivește la intrare, jocheul (este Vulturul) se apleacă ca să primească de la un agent de circulație cravașa, iese pe pistă jucîndu-și calul și într-o simultaneitate acum vociferată, fluturată, delirantă, avocatul Maggioni îi urmărește pe cei zece cai de curse care se îndreaptă către frînghii, urmărește gesturile starterului care primește un plic, îi rupe sigiliile, îl deschide, începe să strige ordinea pornirii :

— Cochilia !

— Valul !

— Lupoaica !

— Girafa !

Un vuiet se ridică la fiecare nume, se contopește cu următorul, sfîrșește prin a acoperi furtunos apelul, în timp ce unul cîte unul caii trec dincolo de prima frînghie, docili sau recalcitranți, ținuți în frîu sau stimulați de jochei care strîng în pumn frîul cu seriozitate, nepăsare, mîndrie, hotărîre, ostentativă lene, după cum le este temperamentul sau imaginea pe care vor s-o dea despre ei, înrăiții în rele, netrebnici, ticăloși, hiene, vînduți, hoți, blestemați, așa cum le-o strigă acum întreaga piață (calitatea vuietului vocal s-a schimbat).

Iată-i acolo între frînghii, schimbînd ultimele confirmări de alianță sau neutralitate, oferindu-și ultima nerușinată trădare, pentru decisiva corupție. Și bruștelor lor semne convenționale, niciodată mai mult de două-trei degete îndreptate în față, expresiilor lor amenințătoare sau răutăcioase, la cuvintele lor stîlcite aspru între buze care abia se mișcă, le corespunde agitația neîntreruptă a cailor, tremurul mușchilor, tropăitul nervos, săriturile laterale, întoarcerile, revenirile, cabrările neașteptate.

În acel confuz vîrtej de capete, copite, crupe, piepturi, cozi, gîturi, coame, avocatului Maggioni i se pare

că animalele dintre frînghii sînt mai multe de zece sau mai bine zis de nouă, dat fiind că al zecelea (Pantera) e afară, în spate cu cîţiva metri, şi de acolo va ţîşni cu o clipă înaintea celorlalţi, compensînd cu scurtul avînt dezavantajul de a pleca din poziţia cea mai exterioară a pistei.

Insulte şi îndemnuri plouă peste toţi jocheii, dar cel al Panterei care intră acum ilegal între frînghii, ca tîrît de calul său negru, îşi atrage batjocurile cele mai feroce, îndemnurile cele mai obscene, blestemele şi imboldurile cele mai înfocate, căci e Torcicollo, marele rival în cursă şi în ticăloşie al Ciupitorului, un mişel tot atît de viclean şi el, şi el vîndutul vînduţilor, porcul porcilor, aşa încît aerul lui nevinovat, neputincios în timp ce se rotea printre spasmodicele tocmeli ale colegilor nu înşeală pe nimeni şi mai puţin decît pe oricine pe starter care-l cheamă mînios, îl goneşte, îl trimite de-ndată la locul lui.

Cu o răsucire acrobatică a umărului şi a braţului drept avocatul reuşeşte să ia binoclul pe care cucoana americancă l-a pus în faţa ei şi să şi-l ducă apoi la ochi ca să vadă un pic ce mutră o avea acest Torcicollo, poate şi el unul care muşcă femeile sau cine ştie ce altceva.

Şi în lentile îi apare, uriaşă, o cutie de bere daneză suspendată între două buze.

El, da, se gîndeşte.

Deplasează deci binoclul cu greutate pentru că o face numai cu o mînă.

Apare un copil aşezat pe umerii tatălui tocmai cînd desfăcea o gumă de mestecat americănească.

Aşa.

Avocatul îşi trage cu greu cotul, îşi roteşte cu trudă încheietura dar cineva îl împinge de la spate, îl face să-şi piardă ţinta şi, în plus, imaginea pe care o dau acum lentilele (mulţii, prea mulţii cai între frînghii) este palidă, cenuşie, cu siguranţă că rotiţa de reglare s-a mişcat. Cu arătătorul şi degetul mare al mîinii care încă ţine binoclul avocatul se străduieşte să corecteze

scena confuză pe care o are înaintea lui dar întreaga agitație de du-te vino de cai și jocheі rămînc plină de umbre nesigure, crupe fără formă se lovesc de piepturi amorfe, coame evanescente ating capete lăptoase și avocatul Maggioni este gata să renunțe, e gata să repună acrobatic binoclul pe marginea ferestrei, cînd...

Cînd nu, se gîndește.

Nu este posibil.

Jocheul pe care l-a zărit iese din cîmpul lui vizual și avocatul are o tresărire brutală, o împinge pe Ginevra, o împinge pe americancă, își scutură de pe spate întreaga mulțime a Sienei și cu cele două mîini în sfîrșit libere ia în mîini cu hotărîre binoclul, îl îndreaptă spre frînghii, căutînd.

Și îl vede. Îl descoperă, extrage pentru o secundă din învălmășeala nebuloasă mustățile negre, dinții, rînjetul memorabil al lui Puddu.

— Ce-i ? întrebă Ginevra numai din buze deoarece urletul constant al piețiі nu mai lasă să treacă nici cel mai mic sunet. Ce-ai văzut ?

Dar nu e o întrebare, înțelege avocatul. Ginevra îl fixează fără curiozitate și fără să surîdă. Ginevra știe. Ginevra știa.

— Nimic, face el din buze.

Se privesc.

— Ar fi trebuit să înțelegi, spun ochii Ginevrei în care acum se citește o vagă, grăbită expresie de scuză.

— Dar am înțeles, mint din bună creștere, din împăciuitoare supunere ochii avocatului Maggioni.

Căci în realitate el abia își dăduse seama de coincidența dintre cele șase cartiere suprimate și cei șase de la vilă întruniți în toiul nopții în salonul indian ; abia surprinsese „diversitatea“ lor, abia intuise firul, împletitura impalpabilă a țesăturii lor printre alte mai grosolane împletituri și fire din aceste zile.

Deci asta era ce nu se lăsa „înțeles“, „ordonat“ ?

Asta era cifrul, secretul ?

Avocatul Maggioni știe că așteptarea nu s-a sfîrșit, simte celelalte bănuieli, celelalte ipoteze, celelalte posibilități care zvîrle din copite și joacă în iriu printre frînghiile sale de om logic, de om mijlociu.

Trei zile de îndoieli, se gîndește el, se vor dezlega în trei tururi de pistă. Va fi Palio Revelațiilor în care nimic nu e încă decis. Una din ele va învinge.

XX

Piața e ca o pîlnie isterică, chiar cercul palatelor pare prea fragil pentru acest vacarm care dărîmă tot, vechile ziduri ar putea dintr-o clipă în alta să se rupă ca hîrtia ; și starterul își agită brațele cu disperarea celui care, singur, trebuie să îndepărteze amenințătoarea catastrofă.

Dar caii dau cu copitele, sar în lături, se luptă în fața frînghiilor, alinierea se face ca să se desfacă imediat, se reface, iar se fărămițează pentru că Cochilia trece în locul Lupoaicei, Vulturul se vîră printre Val și Girafă, Porcul spinos își schimbă locul cu Turnul, într-o amestecătură care ar putea să nu se mai termine și pentru că printre cei zece (ba nu, nouă) concurenți aflați între frînghii, avocatul percepe acuma (dar nu este singurul !), deduce acuma opaca interferență, prezența simultană a altor șase (ba nu, cinci) siluete cabaline și umane, caii și jocheii Cartierelor Moarte. Și mai în spate, gata să țîșnească, calul negru al lui Torcicollo are lîngă el, ca pe o imagine dublă, o fantomă suprapusă și implacabilă care este cea a lui Puddu călare pe calul său fantomă, gata și el să prindă clipa hotărîtoare.

Nici unul din cei doi nu se mișcă cînd insuportabila tensiune îi împinge pe toți ceilalți jocheі, atît ai cartierelor moarte cît și ai celor vii, să se avînte dincolo de frînghie și să galopeze cu patimă, cu cravașele ridicate.

Pistolul răsună ca să-i cheme înapoi.

A fost o falsă plecare ,iar cei doi campioni n-au căzut in cursă. Un rînjet identic îi unește în timp ce

se învîrtesc în cerc ca să-şi arate superioritatea lor indiferentă, pe măsură ce ceilalţi concurenţi se întorc abătuţi şi secătuiţi la punctul de plecare.

O reţinere mînioasă, perfidă apasă peste piaţă ; este o pauză care va dura puţin ; ici şi colo se manifestă plămîni deja umflaţi, gîtlejuri încărcate din nou refac asurzitoarea unitate corală de mai înainte la un nivel mai răguşit şi mai înverşunat. Chipul starterului este stacojiu, braţele lui repetă cu o viteză crescîndă aceleaşi zadarnice gesturi de comandă. Pînă şi caii accelerează izbiturile şi loviturile de copită, zvîcniturile piezişe şi arcuirile nervoase.

Apoi din nou cu toţii se avîntă năvalnic.

Avocatul Maggioni rămîne indiferent la locul lui ca şi cei doi campioni care nici de data asta n-au plecat.

Pistolul răsună.

Explodează din nou şi se stinge din nou urletul dezamăgit al mulţimii, se repetă umilitorul cortegiu de întoarcere, turul exultant şi dispreţuitor al lui Torcicollo şi al umbrei lui Puddu de lîngă el, sugrumata întrerupere deasupra pieţei.

Chipul starterului este acum foarte palid. Feţele jocheilor, deformate de strîmbături nestăpînite, sînt foarte palide în timp ce reîncepe un dans de aliniere care acum nu mai este nici elegant nici calculat, nu mai este decît o serie înţepenită de izbituri şi săriturî.

Din acest amestec furios şi static îi vine deodată avocatului Maggioni un fel de senzaţie de îngheţată linişte, o prevestire de eternitate. Piaţa tace, disciplinată. Rîndunicile stau împietrite pe cornişe. Bătrînul cu bleaia lui Parkinson şi-a încetat tremuratul continuu. Linguriţa fetiţei care-i dă în gură păpuşii s-a oprit la jumătatea drumului. Valeria şi Guidobaldo sînt nişte statui pe balconul lor iar Ascanio, Elisabetta, Ranieri şi Salimbeni, pe la ce fereastră sau balcon or fi, nu vorbesc şi nu se mişcă nici ei. Lîngă el, chiar Ginevra, şerpuitoarea exgazelă, cerboaică, pisicuţă are tăcuta duritate a unei fosile. Pe turnul Mangia chipul spectatorului singuratic este pentru totdeauna

încastrat în cadranul orologiului care va marca pentru totdeauna aceeași oră.

Avocatul nu se miră.

Toate culorile se desprind și cad de pe lucruri, o plasă cenușie le acoperă ca o grindină transversală.

Avocatul așteaptă răbdător, acoperit de sudoare, sufocat de cei care-l înconjoară.

Își imaginează (sau vede ?) o fată goală în răcoarea unui duș în timp ce se săpunește cu săpun Camay.

Vede (sau își imaginează ?) un băiețel care dă pe gît un suc de portocale Fanta.

Evident, gîndește.

În această soluție de continuitate, irupe Palio, apoi din nou, intră ca amplificat și înfuriat, spărgîndu-i timpanele, inundîndu-i retinele cu culori violente, chiar în momentul în care Torcicollo se aruncă în deschizătura creată de cursă, cap lîngă cap cu fantomaticul cal al marelui său rival.

Fiecare din cele cincizeci de mii de gîtlejuri strigă numele cartierului său.

— Vipera ! strigă gîtlejul Ginevrei. Vipera !

De data aceasta nu se mai aude apelul pistolului și din balconul său Valeria vede masa impetuoasă țîșnind către ea fără nici o ezitare, caii încordați într-un ultim efort, jocheii încovoiați și îndîrjiți. Ea însăși simte cum a plecat cu ei și cu ei zvîcnește, freamătă, tropăie, se agață de balustrada tribunei.

Guidobaldo (a cărui prezență o percepe lîngă ea ca și ciudata lui rigiditate, ciudata lui impasibilitate) are dreptate : numai un mare orgasm poate fi comparat cu această cursă, un orgasm dement, de sfîrșitul lumii (cum i-ar spune prietenei Ornella) intensificat de cele două plecări false care au făcut-o (i-ar spune) aproape să înnebunească.

Zece metri. Douăzeci de metri.

În bucuria eliberatoare, Valeria percepe o voce care emite strigăte nearticulate (este a ei) cînd doi jocheі ajunși la frînghie se lovesc cu furie cu cravașele și unul din ei (îl recunoaște, este Cochilia !) pierde deja

teren, alunecă către ultima linie a grămezii ce galopează, aruncîndu-se apoi cu braţul ridicat ca să împiedice pe un alt concurent care, rotind la rîndul lui cravaşa, încearcă să nu-l lase pe un al patrulea (este Pădurea !) rival să-l depăşească.

Treizeci de metri.

Şi din metru în metru se scurge un joc ultrarapid de imagini şi fragmente de imagini, ca nişte cărţi de joc mînuite de un prodigios iluzionist. Dar mai ales prodigios este faptul că Valeria nu pierde nici una, înregistrează fără greş şi recompune orice variaţie şi suprapunere, roşul cărămiziu al Turnului care stă lîngă alb-albastrul Valului, alb-negrul Lupoaicei care la locul alb-roşului Girafei, galben-auriul Vulturului care ţine piept verde-portocoliului Pădurii, roşu-albastrul Panterei care urcă ameninţător din exterior, ameninţată la rîndul ei de verde-galbenul Viperei.

Din salt în salt grupul cîştigă teren şi Valeria percepe în prim plan mîinile lui Guidobaldo încleştate ca şi ale ei pe balustradă şi care sînt mîini de ghips, de ceară, fără o picătură de sînge, în timp ce acolo, dedesubt, aproape tangibili în mirosul lor înţepător de animal, trec cu burta la pămînt şaisprezece cai şi şaisprezece jochei, morţii în competiţie cu viii, umbra lui Paddu (este el, îl recunoaşte !) ţîşnind dezlănţuită pe crupa unui cal vag, rînjetul lui alb îndreptat către ea (sau este ea care-şi imaginează ?) în clipa în care se întoarce ca să privească îndărăt.

Să fie (să fi fost) oare o dantură artificială ? se întreabă în mod absurd Valeria şi un rîs isteric o zguduie din cap pînă în picioare, umplîndu-i ochii de lacrimi. (A fost o lovitură, i-ar spune prietenei Ornella, nu ştiu cum am făcut să nu leşin.)

Mîna de ghips a lui Guidobaldo îi atinge încheietura mîinii, urcă pînă la umăr şi acolo se opreşte protectoare, liniştitoare.

Guidobaldo ştie, Guidobaldo ştia.

Şi Valeria încetează să mai tremure, acceptînd (ar spune) faptul împlinit şi lăsînd ca Palio Cartierelor Moarte să-şi urmeze cursul împletit cu celălalt îndreptîndu-se deja spre ucigătoarea curbă de la San Martino

cu toate protecţiile sale, sadicul său public gata să aclame ireparabilele distrugeri.

Acum alte imagini şi fragmente de imagini se suprapun : acea primă apariţie de cai (şase !) în desiş sub ploaie, pe cînd maşina urca în mod greşit la vilă (doi pini, doi chiparoşi, doi pini, doi chiparoşi) iar apoi stupoarea (dar nu era oare spaima, la început de tot, din pricina acestor doi străini care văzuseră ceea ce nu trebuiau să vadă ?) gazdelor cînd ea, la masă, s-a referit la micul grup zărit şi chiar, gîndindu-se acum la el, uşor inexplicabil, chiar de-a dreptul fantomatic. Şi toată cina cu Puddu (ultima cină, i-ar spune prietenei Ornella) cu glumele vulgare şi tensiunea atribuită de ea nevoii de a-şi asigura cu orice preţ pe cel mai bun, dar cel mai lunecos, cel mai corupt jocheu din Palio.

Cu orice preţ, se înfioră Valeria.

Nimeni n-a căzut la curba de la San Martino, dar doi cai s-au frecat tare de saltele pierzînd metri şi metri faţă de ceilalţi care se şi năpustesc spre scurtul povîrniş pînă la Palatul Public, urcă lacomi spre curba de la Casato, despicaţi în două de linia mulţimii. Valeria vede din balconul ei cincizeci de mii de cefe întunecate urmărind acea bucată de parcurs iar apoi dintr-o dată toată grămada este luminoasă, toate capetele s-au întors brusc spre dreapta, cincizeci de mii de profile umplu piaţa. Frînghia se află la cincizeci de metri, primul tur e pe sfîrşite şi şapte cai conduc cursa.

Primul Turnul. Apoi Vulturul (şi Cocoşul). Apoi Girafa (şi Ursul). Apoi Pantera (şi Vipera).

Valeria acceptă contopirea, imposibila osmoză, ca pe un adevăr dat chiar din prima seară.

Şi pentru acest lucru cei patru (apoi şase) din vilă au vrut-o chiar din prima seară, au ţinut-o printre ei, au acceptat-o ca pe una de-a lor. O femeie, generos, entuziast dispusă să iasă din statisticile mijlocii, să nu respingă excepţia, necunoscutul. O femeie îndrăgostită, care pentru dragoste ar fi gata să...

Mîna de ghips a lui Guidobaldo este încă pe umărul ei şi se contractă imperceptibil cînd ea încearcă să ridice capul ca să-l privească. Care este cartierul tău, al nostru ? ar vrea să-l întrebe.

Dar își amintește vechile alianțe, „partidele" despre care i-a vorbit Ascanio („chiar dacă astăzi fiecare cartier caută să învingă numai pentru el") și înțelege că nu are importanță dacă Guidobaldo este din Ursul, Ranieri din Cocoș sau Elisabetta din Stejar : dacă va învinge Puddu pe calul Viperei toate Cartierele Moarte vor învinge cu el.

— Vipera, spune el.

— Vipera, strigă disperată, pe cînd mîna lui Guidobaldo îi strînge din nou umărul.

Și strigătul ei îi amintește de un altul, sfîșietor și neomenesc, în noaptea plină de tăcere, de miresme și de umezi nori sfîșiați...

Vipera, se gîndește cu un fior.

XXI

Douăzeci de secunde. Douăzeci și cinci de secunde.

Strigătul Ginevrei se repetă cînd cei șapte cai trec sub fereastră în curgerea omogenă a galopului și avocatul Maggioni dă din cap aprobator. Recea sa detașare de om care sistematizează îi permite acum să aprobe, nu fără o nuanță de satisfacție.

Iată deci ce era, iată deci cum a decurs, gîndește el, în vreme ce revelațiile galopează retrospectiv prin fața lui. Și o simțeam, am spus-o din primul moment.

Dă din cap încă o dată, imitînd inconștient rînjetul lui Puddu, al marelui, indiferentului campion care n-a căzut în cursă, care nu s-a lăsat dus (ca impulsiva, naiva Valeria) de falsele plecări.

Puddu este în poziția patru, cu genunchii lipiți de coapsele calului, cu bustul scurt lipit de coamă, rotindu-și cravașa cu sălbatică rîvnă. Toți ceilalți jocheĭ sînt mai mari ca el, inclusiv Torcicollo, deoarece acești cai (explica sau re-explica o voce neutră, binecunoscută avocatului) nu sînt pursînge, au o capacitate și greutate importante și ca să-i călărești fără șa e mai bine să ai picioare lungi și puternice decît să fii un pitic. Puddu are picioare scurte dar cu pulpe, călcîie, coapse (poate și altceva) de oțel și tocmai de aici îi vin atîtea victorii, legendara sa superioritate, faima sa de triumfător iubăreț. Cu Elisabetta. Probabil cu filipineza. Poate și cu Ginevra.

Ah, se gîndește cu durere avocatul.

Dar revelațiile fug, se precipită : se înțelegea imediat că ceva nu mergea, de la servitorul oriental cu marea lui umbrelă verde, de la acea primă ofertă de ospitalitate, de la acel antreu plin de praf. Cei patru nu-l încîntaseră, nu-i cîștigaseră cu adevărat încrederea. Nici măcar Ginevra ?

Ah, se gîndește avocatul Maggioni lipit de ea în mulțimea care urlă. Treizeci de secunde și fata se apleacă peste marginea ferestrei ca să urmărească cazaca lui Puddu, lucioasa mătase galben-verde a Viperei care ajunge la linia de plecare și cotește mai departe pentru al doilea tur.

Între frumoasele degete care ies din ghips a apărut acuma, și pare că și el a apărut din interiorul ghipsului, un fular din aceeași mătase galben-verde iar Ginevra îl flutură cu mîndrie deasupra pieții întorcîndu-se spre el cu un surîs de sfidare și complicitate.

Avocatul Maggioni aprobă în fața noii revelații, în fața reptilei pictate care se mlădie de-a lungul cutelor mătăsii, aprobă în fața flexibilei, șerpuitoarei (vai, nu gazelă, nu cerboaică !) mici vipere mlădioase de lîngă el.

Deci așa s-a petrecut, gîndește el. Asta-i povestea.

În mod inexplicabil intrați în lumea spectrală a Cartierelor Moarte, poate căutați, invocați de acele umbre excluse de secole, poate constrînși, poate cu obsesia propriilor ambiții de maniaci, poate chiar ei înșiși contaminați într-un fel de o spectrală inconsistență, bărbații și femeile de la vilă s-au adunat pentru ultimul „partid", ultimul funebru pact înainte de Palio. Cîte unul pentru fiecare cartier : cei șase căpitani și căpitănese ale cartierelor suprimate, de cine știe cînd angajați în oculta recuperare, în fantomatica revanșă, caii de demult trași la sorți, aduși să galopeze în clarobscurul desișurilor și ploii și cinci jochei reînviați din pergamentele unor defuncte registre, recuperați din pulberea tuturor pistelor din trecutul Sienei.

Cine a avut ideea cu Puddu ? Sau a fost poate un ordin executat de cei șase cu abject respect și groază ? Ca să facem ca unul din cartierele noastre să învingă

la Palio trebuie să-l avem pe regele jocheilor. Dar, firește, și el mort. Numai după ce va fi intrat și el în cartierul greu de numărat al defuncților.

Și l-au atras pe regele jocheilor cu promisiunea unui rentabil complot, l-au ținut și lingușit făcînd să-i scînteieze în fața ochilor marea lovitură a vieții lui, fantastica trădare în stare să-l aranjeze pentru totdeauna. Și indiferentul, cinicul, supervicleanul Puddu a căzut în plasă, nu a intuit deloc acea falsă plecare.

Avocatul Maggioni vede cazaca galben-verde trecînd pentru a doua oară prin fața balconului Cercului și se întreabă dacă și Valeria îl vede și dacă-l vede de cît își dă seama și cît a înțeles. Mai puțin decît el, poate. Pentru Valeria este poate numai un nou palpitant eveniment de înghițit în întregime, cu absolută naturalețe, fără să stai să discuți, să distingi. O plăcută îmbogățire a lumii sale și așa încărcată de fructe fantastice.

Sau (sare dintr-o dată din grup acest alt deznodămînt, această nouă revelație) tocmai Valeria este cea care vede mai mult, înțelege, din instinct, mai mult. Poate ea este privilegiata, aleasa. Ea care l-a făcut să o ia pe drumul greșit, ea care a zărit prima caii din vale ce se topeau în aer, ea care i-a oferit mușcătorului condamnat ultima voluptate.

Ce va mai mușca acum ? se întrebă Valeria din balconul ei, cînd Puddu, întorcîndu-se ca să privească în spate, pare pentru a doua oară să-i adreseze acel alb rînjet. Își va băga dinții în golul unor fese de extraplasmă, în rarefiate șezuturi de dincolo de mormînt ?

(Și găsește și clipa să se întrebe, cu fidelă duioșie de nevastă, dacă soțul ei vede ce vede ea, dacă vor putea apoi să vorbească despre asta în mașină, în pat, la masă, de această împărtășită și uluitoare experiență, de această „încă o amintire" a vieții lor conjugale.)

A fost ea, la urma urmelor, gîndește soțul ei, cea care a auzit acel strigăt nocturn și neomenesc, dar nu de cucuvaie și nici de șoarece.

Ce făcea mușcătorul afară ? O întîlnire cu filipineza ? Ah, nu, se gîndește avocatul, nu. Întîlnirea era

cu mica viperă care continuă să-şi fluture propriul simbol de la fereastră şi care în acea noapte trebuie că l-a atras pe Puddu în desişuri cu mirajul trupului ei mlădios. Ei i-a revenit sarcina să-l facă pe Ciupitorul să treacă „dincolo". Un adevărat ritual, poate. O ceremonie dinainte stabilită într-un cerc de stejari pitici printre alte prezenţe nevăzute, negrăite. Aşaaa : el se apropie, o zăreşte în mijlocul luminişului, se avîntă (nu ştie că aceasta este ultimul start din cariera lui terestră). Şi ea (încă în picioare ? înainte ?) îi înconjoară gîtul cu braţele (sau pe jos ? după ?) îi trece în jurul gîtului fularul de mătase, i-l înnoadă cu tandreţe, cu grijă, se dezlipeşte iute de el. Şi mătasea se însufleţeşte, se transformă, se desface, vipera din Cartierul de pe Urmă îşi înfige dinţii retractili în gîtul imprudentului. Şi strigătul de groază şi agonie, paşii nesiguri pînă la vilă, pînă la uşa-fereastră a bibliotecii, pînă la căminul plin de cenuşă. Şi prăbuşirea.

Probabil că aşa l-au avut pe regele jocheilor, pe campionul invincibil.

Un imn de entuziastă groază salută cioenirea dintre cai şi saltele la curba de la San Martino. Un animal e pe jos şi dă neliniştit din picioare ca să se ridice, pare o enormă insectă pe spate, o mie de picioare care bat aerul. Lîngă el se clatină jocheul azvîrlit din şa de celălalt cal implicat în cădere care îşi continuă totuşi cursa singur, ciudat de gol şi vulnerabil pe pistă (dacă va ajunge primul la potou — spune sau repetă vocea neutră binecunoscută avocatului — va învinge, chiar şi un cal „fără călăreţ" poate să cîştige Palio).

Din grupul celor rămaşi (Girafa era cea care căzuse iar Ursul cel care fusese dat jos din şa) iese cu salturi mari, hotărîte Vulturul care o ajunge pe Panteră şi o depăşeşte ; dar sub fereastra avocatului Torcicollo se dezlănţuie cu cravaşa, se petrece un vertiginos schimb de lovituri, Vulturul se resemnează, grupul a trecut ca un fulger, e acum la frînghie, tropăie mai departe pentru ultimul tur.

Îmi mai rămîne numai acest tur ca să înţeleg ce văd, se gîndeşte avocatul, şi de ce îl văd. Apare o amară

revelație : cei șase de la vilă ne-au vrut aici, pe nevastă-mea și pe mine, ca martori, ca să nu fie singurii oameni vii („vii" ?) din această piață, de pe acest pămînt care să vadă întrecerea pentru acest Palio al nevinovatelor lor carticre. Orice alt motiv evident, declarat sau abia sugerat în aceste trei zile n-a fost decît un fals motiv, o iluzie, un pretext ca să ne rețină. Aveau nevoie de noi ca să dea consistență cursei lor fantomatice, ca s-o confirme într-un fel oarecare, ca să-i dea realitate, s-o scoată din limbul virtualului, din purul imaginar.

De ce tocmai noi ? Ce avem deosebit ? Păi nimic. Și tocmai ăsta-i motivul. Tipuri mijlocii, cu o viață mijlocie, din punct de vedere statistic zdraveni, aleși tocmai pentru lipsa noastră de apartenență la ceva, pentru indiferența noastră. Campioni și noi dar ai unei omeniri mijlocii. Aleși, în definitiv, se gîndește avocatul Maggioni, de Soartă, de ironica și complicata soartă din Siena.

În cele cincisprezece, douăzeci de secunde care mai sînt pînă la sosire, avocatul meditează asupra destinului său mijlociu, asupra probabilităților ca o pereche ca ei doi să intre într-o aventură atît de extraordinară și-și dă seama că lucrurile nu sînt încă clare, că prea multe lucruri nu-i inspiră încredere, că revelația victorioasă se ascunde încă în inima grămezii gîfîitoare, între moarte și pasiune și pastile de mentă Scattomint și Coca-Cola și jandarmi, grădinari, furnici, mașini de spălat vase, steaguri, palate, vechi obiceiuri, cauciucuri X-100...

Cîți dintre zecile de mii văd ce vede el ? Numai Valeria și Ginevra și complicii ei din cartierele superiorate ? Sau risipiți în mulțime mai sînt și alții pe care soarta i-a pregătit pentru această viziune de dincolo, pentru această clarviziune ? Sau poate chiar toți, căci în mod miraculos vălul dintre cartierele reale și cele virtuale a căzut iar orașul (lumea) nu mai e altceva decît un omogen și colorat artificiu ?

Dar atunci (uite : se ivește o altă soluție) dar atunci vila emite cu adevărat un efluviu mortal, o iradiere nefastă, leproasă, care crește, care corodează viața,

sensul vieții. Iar noi am căzut în plasa asta ca niște muște întîmplătoare, am fost supți de cei șase păianjeni sau vampiri care amenință lumea... Sau (țîșnește o nouă revelație) a fost o experiență. Nu martor, amărîții de Maggioni, ci cobai introduși într-un artificial labirint ca să vadă cum se descurcă, cum reacționează de la o curbă la alta, de la o surpriză la alta, de la o situație la alta, pînă cînd le va exploda fragila glandă care separă posibilul de imposibil...

Atacul final al lui Torcicollo (spune neutru vocea) se dezlănțuie după curba de la San Martino cînd în frunte, cu două lungimi înainte, pare să se impună murgul Porcului spinos. Murgul Panterei îl ajunge în cîțiva metri și la curba de la Casato este triumfător primul și singurul la numai cincizeci de metri de victorie.

Dar avocatul Maggioni (și cîți alții cu el ?) știe, vede că nu este așa.

Torcicollo se întoarce o dată ca să măsoare avantajul asupra celor care sosesc după el, apoi a doua oară, a treia, cu o mișcare bruscă a capului care i-a adus și porecla — Gît sucit. Cînd se întoarce pentru a patra oară, groaza îi strîmbă chipul ascuțit și bronzat. Ochii holbați se confruntă cu vidul, cravașa despică acrul într-o nebună apărare împotriva neantului.

Și din nimic, din vid, îl ajunge din urmă rivalul său mort, îl grăbește de la spate, îl lovește, îl ține la frînghie, îl insultă oribil cu gura lui înveninată și-l gonește înapoi, în grămada urmăritorilor care-l înghit într-o clipă, îl depășesc, îl lasă în coadă ca să mănînce pămîntul pe care-l împroașcă ei.

Cineva învinge în cele din urmă.

Dar primul care a ajuns la potou a fost calul fantomă al Viperei pe care Puddu, cu frîul liber, îl poartă jucînd pînă sub balconul Valeriei.

XXII

Cenușiu e calul, cenușiu dintr-o dată călărețul de la picioarele ei pe care Valeria îl salută cu o jumătate de gest ; iar învingătorul răspunde nu cu obișnuitul lui rînjet ci cu o jumătate de surîs. Ceva ca un curent slab trece între cei doi, un sentiment de afinitate obscură care aprinde o licărire, îndepărtate semnale, pîrîituri indescifrabile. Scena s-a încheiat.

Am ieșit din lumea mea, își va spune satisfăcută Valeria, am văzut pentru o clipă imposibilul (și voi vorbi despre asta cu soțul meu și cu prietena mea Ornella).

M-au scos din lumea mea, își va spune cu amărăciune Puddu, dar pentru o clipă imposibilă m-am întors la ea.

Aceasta trebuie că au văzut, aceasta au înțeles înainte ca să-și aplece umerii și să se retragă, să dispară pe nesimțite în fundalul de decor calm, de o parte și de alta a aceluiași văl.

Deoarece acesta este și momentul în care vălul cade de pe ochii avocatului Maggioni și revelația învingătoare se impune, cu evidență, sarcastică, mîhnită.

Este recunoașterea recunoașterilor, constatarea constatărilor.

Ei da, o salută avocatul fără plăcere, fără nici un fel de ușurare. În furnicarul plin de trosnete al mulțimii care se împrăștie, în cenușiul ei neîntrerupt și răgușit, în cornișa fără colțuri a palatelor din jurul pieței convexe, el vede în sfîrșit forma, cifrul pe care

l-a avut în fața ochilor timp de trei zile : ecranul unui televizor.

Ei da, se gîndește el fără emoție.

Ca o dereglare electronică, își amintește a fi gîndit sub grindină, văzînd cum dispăreau culorile și cum geamul parbrizului se umplea de alb și negru în dese linii transversale. Își amintește geamul brăzdat de bombele de grindină, identic cu un ecran stropit cu semnale nebune, își amintește bubuiturile înfundate ale furtunii, sfîșietoarele dereglări eterice.

Acela a fost fără îndoială punctul — la acel precis kilometru pe drumul dintre Arezzo și Siena — în care s-a produs fenomenul, trecerea fatală, saltul înăuntrul unui univers televiziv.

Ei da. Totul este astfel pus în ordine ; totul se înțelege.

Trei zile de emoții rapide, enigme repetitive, situații care reveneau, pe care le încrucișau dese ispitiri publicitare. Trei zile de vechi voci, de vechi cuvinte, de vechi încrucișări, prăfoase artificii ; de pauze și reveniri, de goluri, întreruperi, dezordini, nehotărîri.

Și atunci eu, se întreabă cu o ușoară melancolie, numai asta am fost ? Nici martor, nici victimă, muscă sau cobai, ci un simplu spectator, lîngă o soție mijlocie care trecea de la un program mijlociu la un alt program mijlociu de televiziune ?

Numai asta, recunoaște el cu obiectivitate.

— Sooo !... suspină satisfăcută spectatoarea americancă luîndu-și binoclul dar mai întîrziind la fereastră cu să urmărească ultimile secvențe.

Cartierul care crede că a învins a răsturnat barierele și se adună în fața tribunei juriului, se revarsă pe pistă formînd vîrtejuri care vociferează, valuri și vîltori de o exuberanță mai mult feroce decît sărbătorească, amestecîndu-se cu cartierele prietene și aliate, traversînd în fugă, în formație de triunghi, înjositele rînduri ale cartierelor rivale, nu fără a se distribui lovituri, pumni, scuipături și dese gesturi de batjocură, zeflemele, insulte uriașe.

— Oh, exclamă spectatoarea americancă, nooo !...

Torcicollo, pe care scoşii din fire locuitori ai cartierului Pantera îl acuză de a fi pierdut deliberat un Palio care era ca şi cîştigat, a fugit prin una din galeriile subterane care dau în piaţă şi-şi va petrece noaptea prin vreun ascunziş povestindu-le unor sceptici confidenţi versiunea sa.

— Weeell !... conchide americanca cu un ultim amabil surîs adresat avocatului Maggioni.

Îi surîde şi Ginevra, dar nu-i vorbeşte, nu-i spune, nu-i propune. A şi făcut un minuscul pas îndărăt, şoldul ei abia dacă-l mai atinge pe al lui, mîinile ei nu mai sînt pe marginea ferestrei, fularul verde-galben a dispărut.

— Bine, spune avocatul.

Palio s-a ţinut, programul s-a sfîrşit. Pe marele ecran în formă de scoică, apare, în pete tot mai mari, pavajul şi, încet încet, tribunele, balcoanele, crenelurile se golesc, ferestrele sînt orbite negre, pe marmura de la Izvorul vesel mai întîrzie cîţiva oameni iar spectatorul singuratic care s-a urcat pînă la orologiu a coborît din turn, gaura cadranului este acum goală.

Ginevra face un al doilea pas îndărăt, spre mulţimea invitaţilor care după lunga nemişcare se deplasează zgomotos din cameră în cameră, se cheamă, se salută, se caută.

O să vină Valeria să mă caute aici ? se întreabă maşinal avocatul. Sau o să aştepte să mă duc eu la ea ?

Şi se întreabă dacă ea va vrea să se întoarcă imediat la Milano („Nu, ascultă, după toate emoţiile astea, singurul lucru pe care vreau să-l văd e casa mea, sînt încă sub şoc") sau va insista să urmeze vechiul program („Ai să vezi, o săptămînă la ferma lui Paolino e ceea ce ne trebuie ca să ne refacem, ne va face bine la amîndoi"). Ruptura netă, viaţa autentică la ranch în contact cu pămîntul, cu natura...

Cînd se întoarce, Ginevra nu mai e ; mai zăreşte pentru o clipă, între două uşi îndepărtate, în mijlocul înghesuielii, spatele ei delicat, obsedant şi părul lung care coboară pe rochia albă, apoi cerboaica, madona, pisicuţa, vipera s-a dus.

— Bine, murmură avocatul.

Din inerție, sau pentru că nu poate face altfel, se gîndește la gînduri vechi, vraja s-a rupt, visul s-a sfîrșit, nu putea să dureze, mai bine așa. Se simte ca o mijlocie ladă de gunoi, plină cu un gunoi mijlociu vechiul Maggioni.

Cînd vede că pînă și piața s-a resemnat la toate absențele, că amurgul a vlăguit și potolit culorile, că ecranul televizorului s-a stins, pleacă în căutarea ieșirii traversînd trei, patru odăi pline de lume care bea, fumează, vorbește (țigări Merit și Campari, țigări Camel și Chivas Regal), regăsește și coboară iar scara mare și întunecată, părăsește palatul, începe să meargă în zgomotul orașului în întîmpinarea Valeriei, cu mintea prinsă într-o muncă meticuloasă de replay.

Grindina, da.

O deplasare nebunească, o strămutare dimensională, absurdă, de neconceput.

Și totuși dovezile sînt, retrospectiv, inatacabile, secvență cu secvență, scenă cu scenă, clipă de clipă.

Avocatul își amintește cum imaginației lui i-a fost impus spotul publicitar al fidelelor cauciucuri X-100 care mușcau din stratul de grindină înghețată ; și aceeași imagine repetată sus pe drumeagul înnoroiat. Iată apoi apariția cîinelui negru, naivă prevestire de mister și moarte ; iată fugitiva, neliniștitoarea apariție a cailor în ploaie. Iată suspecta fațadă a vilei aristocratice care putea să preceadă orice fel de desfășurare ulterioară : peripețiile unei mari și puternice familii ca și cele mai mîrșave orori sadomasochiste sau cele mai suave idile între sufletele alese sau...

Strivit de o revărsare de mulțime într-o vitrină, avocatul se trezește față-n față cu o mașină de spălat. Ochiul sticlos îl privește fix.

Iată de ce eram atît de prudent, gîndește. Iată de ce suspectam.

Își amintește de neîncrederea inspirată de filipinez. Își amintește de manierele politicoase ale lui Guidobaldo. Își amintește, cu mare claritate, propria lui stare de neplăcere, sentimentul de înstrăinare. Și nepotri-

vita întîmplare din galeria în penumbră, muşcătura piticului, supărătoarea lubricitate a bietei Valeria.

Aceea a fost, gîndeşte el punîndu-se iar în mers printre cîntece de victorie, aruncat într-o parte şi alta de curentul care urcă şi coboară în goană pe îngustele străzi ale Sienei, aceea a fost fără îndoială prima mutare de telecomandă, prima trecere la un alt program, de la mister la porno. Şi imediat după : madona, zîna, dragostea imposibilă : Ginevra. Altă mutare, de data aceasta pe scena dinaintea căminului, comparată de el (şi cu cîtă dreptate !) cu publicitatea pentru o marcă de whisky. S-a terminat cu publicitatea şi ne întoarcem la misterul de mai înainte (sau la un altul substanţial identic) cu oriental furişîndu-se şi pasaj secret, strigăt în noapte, cadavru în bibliotecă...

Oprit din nou în faţa unei neluminate vitrine cu scaune şi mese în stil rustic, avocatul Maggioni face, fără milă, ca să curgă toate imaginile adunate în aceste trei zile.

Nici una nu scapă. Acea „poveste poliţistă", înşelătoare şi după un stil determinat, fără măcar un poliţist ca lumea. Comportamentul în aparenţă birocratic, în realitate de pur amatorism al sergentului major. Exageratul accent napolitan al procurorului adjunct, rol de mîna a doua jucat prost. Şi ancheta ridicol orientată, stîngaci condusă, cu hora lor de suspiciuni puerile şi ipoteze idioate...

Mai mult decît de înţeles, se gîndeşte avocatul, ca telecomanda să caute nebuneşte ceva mai bun. Numai că şi celelalte programe erau de o tristeţe... Un interminabil documentar despre Palio, pe de-a-ntregul înflorit cu referiri la Evul Mediu şi aferentele explicaţii tehnico-folclorice. Vai de noi. Ţac : cereale, electrocasnice, mulţumim frumos. Ţac : gospodină frustrată şi destrăbălată, soţ plicticos şi obosit, criză conjugală, plînsete, scene, neînsemnat schimb de locuri comune. Pentru numele lui Dumnezeu. Ţac şampon şi pastile de mentă Scattomint. Ţac amor nebun între cucoana burgheză şi rafinatul aristocrat şi, în paralel, între avocatul de vîrstă mijlocie şi tînăra dezinhibată, cu secvenţe alternante de prostie pură şi de trupuri goale pe

pat sau pe jos, freamăce, gîfîituri, scrîşnete, suspine adînci. Frumoasă treabă. Şi westernul gospodăresc al lui Paolino ca o obligaţie eternă, cu obstacole, mînji şi cămăşi în carouri şi sudoarea frunţii. Puteţi să vi-l ţineţi. Şi ţineţi-vă şi cîntecele şi dansurile lui Barabesi Cinzia (cu intercalate reportaje de la tenis), şi ţineţi-vă şi cutiile ei de tablă şi Nescaféul falsului ei bunic, ţineţi-vă pedantele previziuni ale vremii şi actualitatea politică şi financiară încredinţată celor doi picaţi de la Roma. Ţineţi-vă totul.

Avocatul Maggioni îşi reia mersul. Oraşul Siena, murmură o voce binecunoscută, se întinde pe diverse coline în pantă şi denivelările între un cartier şi altul sînt uneori...

Avocatul se opreşte.

Doamne Dumnezeule, se gîndeşte, sînt înăuntrul unui documentar despre Siena.

Ridicîndu-şi ochii vede ferestrele gotice ale unui palat întunecos. Spatele său atinge inelele mari de fier forjat înfipte în faţada unui alt edificiu istoric.

Avocatul se străduieşte să se gîndească la Milano, la bulevardul de la Porta Romana, la un semafor din strada Fatebenefratelli. Dar reportajul despre după-Palio este mai puternic ca orice, hoarde numai în cămaşă se revarsă din fiecare străduţă, revin şi steagurile şi fularele săltate şi învîrtite în timp ce lălăituri, coruri, ţipete, fluierături, îndemnuri, blesteme ridică în mod insuportabil nivelul audio.

Refugiul unui portal se dovedeşte a fi o capcană. Dincolo de arcadă se deschide o curte patrată şi întunecoasă ca fundul unui puţ iar toate ferestrele au enorme gratii ruginite. Din secolul al paisprezecelea ? Al şaisprezecelea ? O slabă licărire luminează o odaie de pe colţ impunînd spectatorului Maggioni o alegere între scenarii simultane. Acolo înăuntru poate fi o duducă pusă în lanţuri de unchi sau (ţac) un corp de pază format din soldaţi spanioli sau (ţac) un tînăr erudit aplecat asupra unor manuscrise prăfuite şi destinat să devină papa Piccolomini.

Trebuie să ieşi de aici, să ieşi din programe. Dar o ultimă privire îi dezvăluie (ţac) lăcuita strălucire a unei maşini de o capacitate cilindrică mijlocie-înaltă, parcată acolo, în colţul opus. Fiat ? BMW ? Renault ? La asta serveşte scenografia renascentistă ?

Avocatul iese aproape fugind şi (ţac) cu coatele, cu umerii îşi deschide un drum în zarva fără griji, pur organică, a străzii în sărbătoare. Ţac. Un bărbat singur care fuge prin mulţimea neştiutoare căutîndu-şi soţia. Pe buzele lui un nume : Valeria.

Ţac, se gîndeşte avocatul Maggioni, fugind, alergînd. Dă colţul într-o străduţă sinistră, tăiată într-un bloc de noapte lateral, coboară în goană treptele de cărămidă ciobite, se loveşte de un zid, apoi de altul, urmărit (ţac) de ucigaşi plătiţi, de killeri arabi, sicilieni, bulgari. Se opreşte gîfîind la capătul pantei (oraşul Siena este construit pe coline repezi...) dar îşi reia fuga cînd vede, lîngă un portal sculptat în relief, posterul cu pantalonaşi (din secolul al paisprezecelea ?) *Lines.*

XXIII

Împrejurimile Sienei — sugerează necunoscuta voce — sînt extrem de plăcute : colinele care coboară în văi sînt presărate cu sătulețe (suburbiile Sienei se numesc „Masse") și nenumărate vile, case de vacanță, vechi mînăstiri, biserici, turnuri, monumente artistice nu întotdeauna cunoscute de turiști.

Dar sub ochii avocatului Maggioni, acum sprijinit de zidul scund care mărginește un drum pustiu, aproape drum de țară, peisajul este nivelat de întuneric. Nici un monument nu se profilează. Nocturnul joc de puncte luminoase abia dacă lasă să se întrevadă curbele, continuul urcuș și scoborîș al terenului.

Țac ? se întreabă avocatul. Dar nimic nu se schimbă, nimic nu se mișcă, chiar monotonul murmur al vocii sfîrșește prin a se confunda cu tăcerea.

Atunci, numai asta este autentic ? Nu mai există o altă realitate decît cea a tăcerii, a întunericului sideral ?

Stai o clipă, s-o luăm încet, tergiversează avocatul care începe să întrezărească (și o respinge cu un fior, se străduiește s-o respingă, s-o amîne) extrema lovitură de scenă, suprema, orbitoarea revelație.

Dar din strănutul care-l scutură acum pare să țîșnească, acolo, o lună autobiografică și acuzatoare.

Eu n-am făcut nimic, am fost luat de împrejurări, de statistici, de soartă, se apără avocatul.

Și totuși zărește dincolo de discul limpede conturul unor luni mai tulburi, ca un fișic de monede care se împrăștie fără sfîrșit în trecut. Sînt monede false, tre-

buie să admită, şi a fost chiar el cel care a bătut aceste monede, nu de astăzi, nu de cînd grindina, ci de mai înainte, dintotdeauna.

False luni care-au iradiat cu falsuri pe elevul Maggioni care sugea de pe atunci în clasă pastile de mentă Scattomint, pe adolescentul Maggioni care zbura cu cele mai noi legături de bocanci pe o pistă înzăpezită, care alerga pe un scuter de-a lungul mării cu o fată cu părul (proaspăt spălat) în vînt, pe tînărul Maggioni dezlănţuit în ritmul vreunei amărîte adunături ce făcea muzică apoi vlăguit în sezonul cînd începea să facă curte şi al amorurilor ; pe Maggioni, soţul care-şi cere dreptul lui şi tatăl retoric, pe mîncăciosul Maggioni, descoperitor de restaurante scumpe şi mîncăruri tipice, pe turistul Maggioni în Egipt, în Seychelles, pe bătrînul Maggioni, susţinătorul unor originale convingeri politice, educative, sportive, sociale, filozofice, pe Maggioni distribuind interesante opinii despre vreme, modă, terorism, femei, dolari, motoare, whisky, ultimul Nobel, Sodoma.

Ce-am mai făcut ? se întreabă Maggioni cel anihilat de noaptea sieneză. Ce-am mai spus, gîndit, crezut ?

Totul se întoarce atunci cu susul în jos : n-a fost nici un fel de trecere, de salt, nici o imposibilă alunecare într-un dens univers electronic. Ceea ce a văzut în aceste trei zile nu este o aproximativă falsificare a vieţii ci chiar viaţa însăşi. Acesta este ultimul, definitivul adevăr. Cifrul pe care l-am căutat este zero.

Atunci nu numai eu, gîndeşte el, ci cu toţii, fie că o ştiu sau nu. Toţi, în mod patetic, inextricabil, prizonieri ai acestor confuze dedesubturi, ai acestui repertoriu de duzină în care ceea ce ni s-a întîmplat este repede contopit în ceea ce numai am visat, imaginat, imitat, dorit, copiat, în mod fugitiv, greşit perceput de cînd ne-am născut.

Un neîntrerupt amestec, un imens dublaj.

Întotdeauna o fi fost aşa, se întreabă în timp ce-l scutură un al doilea strănut, din adîncul veacurilor ?

Ce procentaj de autenticitate, începe febril să calculeze el, or fi avut longobarzii, francii ? 77% ? 90% ?

Și Comunele, Umanismul, Renașterea, ciumele, asediile, foametele, Violanta de Bavaria, Duccio di Buoninsegna ? Cu toții adevărați, cu toții autentici ca cepele lui Paolino ? Cu toții macrobiotici ?

Cum să știi ? renunță învins. Cum să vezi clar în această exponențială mulțime de umbre, de jumătatevii, de tremurătoare apariții, de șovăielnici figuranți care populează, poate, din timpuri imemorabile Nobilul Cartier al Pămîntului. Răufăcători cu toții, falsificatori cu toții, eu cel dintîi, înaintea tuturor.

Și e cuprins de un sentiment de recunoștință, de nostalgie, pentru calomniata vilă, oglindă magică unde timp de trei zile i-a fost îngăduit să observe viața în mersul ei, concentrată rază de lumină pe groasele, vîscoasele mișcări ale realității.

Acum locul acela îi apare ca locul cel mai curat, plauzibil, concret pe care l-a cunoscut vreodată, ca o rară minunăție de certitudine ; iar cei șase locuitori ai ei se înfățișează ca prieteni (da, prieteni !) de o curată, prețioasă consistență.

Uite, ei măcar aparțin cartierului fantomelor autentice, al spectrelor conștiente, și cursa lor ocultă, Palio lor invizibil, nu a fost decît o dreaptă revanșă asupra noastră care sîntem adevăratele fantome, ocupanți fără vlagă și mistificatori ai cartierelor lumii.

Formidabili, aplaudă în tăcere avocatul, au dreptate 100%.

Luna e rece, aerul rece — și avocatul caută în buzunar o batistă ca să-și șteargă nasul. Degetele sale întîlnesc o mătase, extrag un plăcut ghem galben-verde ; obrazul lui primește un bobîrnac ușor.

— Acest colț din Siena, îl informează atotștiutorul Ascanio, aparținea teritoriului unuia din cartierele suprimate....

Sînt cu toții în jurul lui, blînzii, insinuanții, irezistibilii învingători. Ascanio în toată slăbiciunea lui, Elisabetta, cu șalul său cu franjuri lungi. G.baldo cu fața sa bănară de crai, cei doi sosiți de la Roma, întunecați la

față și mai retrași. Și Ginevra care acum stă pe zid lîngă el și care-l ia de braț.

— Tu mi l-ai pus în buzunar ?

— Da.

— Vrei să mi-l pun la gît ?

— Da.

Așa, încet, o clipă, ezită mijlociul avocat Maggioni.

Asta da, reflectează el, asta ar fi o ruptură netă. Și-l imaginează pe Paolino printre marmeladele lui, și-o imaginează pe Valeria care va sfîrși, probabil, prin a se refugia și ea acolo ca să elaboreze printre muște vaporoasele ei transfigurări.

Mîna sa mijlocie s-a vîrît la loc, în buzunar, întîlnește cutia cu pastile de mentă Scattomint, o scoate afară în fața lumii, în fața universului.

Dar acum există, după acest Palio al Cartierelor Moarte, după acest Palio al Revelațiilor, ceva sau cineva în el (poate propria-i umbră pe care luna o decupează pe vechile pietre din Siena) care simte un vast dezinteres, o enormă incompatibilitate cu cartierul Scattomint al pastilelor de mentă, care știe că nu mai poate trăi în el.

Poate că este propria-i umbră care vorbește pentru el, în vreme ce mîna lui lasă să cadă, fără regret, cutia de partea cealaltă a zidului.

— De ce nu mi-l pui tu ?

Ginevra împăturește și reîmpăturește fularul pînă cînd obține un subțire, moale șnur și cu tandrețe înfășoară vipera de mătase în jurul gîtului avocatului Maggioni, surîzătoare și consimțătoare fantomă.

Regia Autonomă a Imprimeriilor
Imprimeria CORESI Bucureşti